

[Fischer]

Forslag til folketingsbeslutning om styrket indsats mod narkoproblemerne i Danmark.

(Beslutningsforslag nr. B 70).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Fremme af forespørgsel nr. F 23:

Forespørgsel til energiministeren [om regeringens konkrete initiativer til opfølgning af Energiplan 2000].

Af Riishøj (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 4/2 94).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 2 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

2) Fremme af forespørgsel nr. F 24:

Forespørgsel til statsministeren [om arbejdet med kommende direktiver, så der ikke sker en gentagelse af forløbet ved forslaget til det såkaldte »madsminkedirektiv«].

Af Lone Dybkjær (RV), Ove Fich (S), Peter Duetoft (CD) og Lysholm Christensen (KRF).
(Forespørgslen anmeldt 4/2 94).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af disse forespørgsler, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 156:

Forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme. (Undersøgelse for og udryddelse af rotter på skibe m.v.).

Af sundhedsministeren (Torben Lund).

(Fremsat 19/1 94. Første behandling 25/1 94. Betænkning 3/2 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forhandling om redegørelse nr. R 11:

Økonomiministerens redegørelse af 1. februar 1994 om konvergensprogram for Danmark.

(Redegørelsen anmeldt 1/2 94. Redegørelsen givet 1/2 94. Meddelelse om forhandling 1/2 94).

Forhandling

Frank Jensen (S):

Titlen på dagens debat er bestemt ikke folkelig, men man skal jo ikke skue hunden på hårene.

Konvergens betyder på dansk at nærme sig hinanden, og det er straks mere folkeligt. Nogle vil endda her i vinterkulden kunne føle helt varme tanker over for det at nærme sig hinanden – måske dog ikke her i huset, for flere oppositionspartier har jo indledt valgkampen, og så skal man bestemt ikke konvergere. Det drejer sig om at være langt fra hinanden, når noget sådant nærmer sig.

Men regeringens konvergensprogram har ikke så meget med menneskelig nærkontakt at gøre – og dog: Økonomisk konvergens i forholdet mellem de europæiske lande har meget

[Frank Jensen]

med menneskelige relationer at gøre. Store forskelle mellem de forskellige landes økonomiske forhold har alt for ofte gennem historien givet anledning til tilbageslag og ufred, så ønsket om konvergens mellem de europæiske lande er bestemt ikke en ubetydelig del af debatten.

At regeringen her i Danmark har valgt at udarbejde et konvergensprogram, er en ren dansk afgørelse. Regeringen har selv besluttet at lave et konvergensprogram som et slags eftersyn af Danmarks økonomiske politik set i forhold til de mål, vi selv har sat her i landet, og de mål, der er opstillet i Maastricht-Traktatens konvergenskriterier. Der hersker ingen tvivl om, at et sådant eftersyn er en sund øvelse; men det er samtidig vigtigt at slå fast, at Danmark har sagt nej til at gå ind i ØMU'ens tredje fase. Den beslutning traf Danmark ved folkeafstemningen den 18. maj 1993.

Men det fjerner ikke det enorme behov for at øge koordinationen af den økonomiske politik i EU-samarbejdet. De vestlige lande har i de seneste år været ude for den værste økonomiske krise i efterkrigstiden. I krisetider er der en kraftig tendens til, at de enkelte lande er sig selv nok, og det giver sig udslag i, at landene forsøger at løse deres egne problemer på bekostning af andre landes økonomiske udvikling. Danmark har en vital interesse i, at de øvrige lande i Europa ikke synker tilbage til tidligere tiders protektionisme, som vil medføre et tilbageslag for hele Europa.

De rene monetære tiltag til den økonomiske politik, som er indeholdt i Maastricht-Traktatens ØMU-del, vil ikke kunne løse de økonomiske og beskæftigelsesmæssige problemer og udfordringer i Europa. Danmark har bidraget kraftigt til, at beskæftigelsesperspektivet er blevet sat på den europæiske dagsorden, men det kræver en fortsat indsats at få alle lande med til at trække på samme hammel. Derfor er det vigtigt, at den danske regering af al kraft fastholder, at beskæftigelsen skal have plads på den europæiske dagsorden, og at EU og dens medlemslande gennem årlige evalueringer skal redegøre for, hvad de har gjort for at fremme bæredygtige og vækstskabende initiativer.

Danmark har i kraft af regeringens økonomiske politik taget et godt afsæt til den diskussion. Med denne økonomiske politik som eks-

empel kan Danmark demonstrere, hvordan vi på samme tid kan fastholde stabile valutakurser, lav inflation, lav rente og sunde offentlige finanser, samtidig med at vi har sat kampen mod arbejdsløsheden øverst på regeringens liste over målsætninger.

I Socialdemokratiet hilser vi med tilfredshed, at regeringen i sit konvergensprogram har givet konkret anvisning på, hvordan de nominelle konvergenskriterier kan nås uden at sætte den realøkonomiske udvikling over styr. Vi ved, at det er af reel betydning for landet, at vi for alvor får reduceret vores arbejdsløshed, fordi det i sig selv vil bidrage kraftigt til, at vi også kan få bragt underskuddet på de offentlige finanser ned. Vi kan således nå målet, nemlig at få balance på de offentlige budgetter, gennem en forbedring af den økonomiske og beskæftigelsesmæssige vækst, fordi Danmark har et stort vækstefterslæb i forhold til de øvrige lande efter flere års kraftige tilbageslag i dansk økonomi og beskæftigelse.

I Danmark har vi nu det råderum, der skal til for at forstærke den økonomiske vækst i vores egen økonomi, og det er sket som følge af regeringens mange initiativer: Fremrykning af offentlige investeringer og mulighed for efteruddannelse og videreuddannelse af den store del af arbejdsstyrken, som fik for lidt uddannelse i de unge år. Det skal modvirke, at der kommer inflation, og det skal sikre, at erhvervslivet får tilført en veluddannet og tilstrækkelig stor mængde arbejdskraft.

Resultaterne viser sig nu. Der er kommet forårsbedudere i Danmarks økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation. Danmarks Statistik kunne i tirsdags offentliggøre nationalregnskabstallene for tredje kvartal af 1993, og tallene bekræfter, at der er sket en ændring i produktion og beskæftigelse i dette kvartal. Væksten steg med 1,1 pct. sæsonkorrigeret, og ligeledes er der som ventet nu indtruffet en vending i beskæftigelsen. Den samlede beskæftigelse steg fra andet til tredje kvartal med 4.000 personer sæsonkorrigeret, heraf 3.000 personer i den private sektor. Flere års beskæftigelsesmæssig tilbagegang vendes nu; men det er vigtigt, at det sker samtidig med, at vi fastholder målet om sunde offentlige finanser, lav rente og inflation og stabile valutakurser.

Konvergensprogrammet viser, at vi kan være nået et godt stykke vej frem mod målet i år

[Frank Jensen]

2000. Der vil ske en kraftig tilbagegang i arbejdsløsheden og en væsentlig forbedring af budgetstillingen, og det er faktisk ikke så ringe, som vi siger på nordjysk.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Når hr. Frank Jensen var så optaget af mel-dingerne fra Danmarks Statistik om beskæftigelsen, undrer det mig, at hr. Frank Jensen glemte at referere, hvad Danmarks Statistik jo også har oplyst, nemlig at vi i 1993 mistede over 40.000 stillinger i den private sektor, og at det eneste lyspunkt var, at der var blevet 18.000 flere offentligt ansatte. Jeg ved godt, at ud fra den socialdemokratiske doktrin er det godt med offentligt ansatte; men i og med, at regeringen bliver ved med at hævde – og med rette – at væksten skal komme fra den private sektor, er det da ikke særlig opmuntrende, at beskæftigelsen i den private sektor er faldet med over 40.000 personer i 1993. Man kan da ikke kalde det et lyspunkt og sige, at nu er der grøde og forår i luften, når man ifølge Danmarks Statistik har måttet smide 40.000 mennesker på gaden i den private sektor.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Det kommer ikke som nogen overraskelse, at Fremskridtspartiets ordfører forsøger at fastholde pessimismen; men hr. Kim Behnke ved jo, at dette tilbageslag i beskæftigelsen ikke er et enestående fænomen for 1993. Det er et fænomen, der rækker langt tilbage.

Da denne regering trådte til den 25. januar 1993, lå grundlaget fast, nemlig finansloven for 1993, som var lavet af den tidligere regering. Vi forsøgte at øve indflydelse på den, som Socialdemokratiet altid har gjort, og det lykkedes også for os; det lykkedes at få lagt flere offentlige investeringer ind i finansloven for 1993.

Vi befinder os i en periode, hvor de internationale konjunkturer ikke bidrager særlig meget til at få gang i beskæftigelsen og væksten i Danmark, og derfor spørger regeringen sig selv: Hvordan får vi mulighed for – med det råderum, vi har i den danske økonomi med et solidt og stort overskud på betalingsbalancen – at sikre, at vi ikke bliver i den onde spiral, som dansk økonomi og beskæftigelse jo desværre

var kommet ind i i de seneste år, hvor øget arbejdsløshed gav øget underskud på de offentlige finanser? Den udvikling skal vendes, fordi vi ved, at underskuddet på de offentlige budgetter er konjunkturbestemt, og derfor skal vi sikre os nu, at i takt med, at vi reducerer arbejdsløsheden, reducerer vi også underskuddet på de offentlige budgetter. Og det kan lade sig gøre.

Og i øvrigt tror jeg også godt, at Fremskridtspartiets ordfører kan mærke, at der er begyndt at komme en stigende optimisme rundt om i landet. Der er begyndt at ske en vending, industribeskæftigelsen steg for første gang i rigtig mange år i tredje kvartal af 1993. Så forsøg bare endnu en gang at fastholde pessimismen; vi deler den ikke.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Hr. Frank Jensen sagde i sin ordførertale, at beskæftigelsesperspektivet er blevet sat på dagsordenen i Europa, og at regeringen nu redegør for sine initiativer for vækst og beskæftigelse.

Jeg vil gerne spørge hr. Frank Jensen, om han vil bekræfte følgende regnestykke: Vi tager tallene for orlovsordningerne fra januar måned – afrundet til hundreder for at være på den sikre side – og hvis 200 går på orlov, kommer halvdelen fra arbejdsløshed og halvdelen fra arbejde, altså 100 ledige i statistikken. Disse 200 går nu på orlov, og det betyder, at i stedet for 100 har vi nu 200 personer på overførselsindkomst, dvs. dobbelt op. Vi har det halve antal i arbejde – 100 personer i arbejde med en genansættelsesprocent på 50 vil sige 50 i arbejde – men det er jo et lille bluffnummer, for det betyder rent faktisk, at statistikken viser en nedgang i ledigheden på 150. Vil hr. Frank Jensen bekræfte dette regnestykke?

Regeringens tal baserer sig udelukkende på en nedgang i ledigheden og en samtidig nedgang i beskæftigelsen, og det kalder jeg ikke et beskæftigelsesperspektiv i europæisk henseende.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Selv om hr. Frank Jensen nu igen afspiller den grammofonplade, Socialdemokratiet har

[Kim Behnke]

spillet i over et år, nemlig at oppositionen bare er negativ, må hr. Frank Jensen lægge mærke til, at jeg ikke refererede specielt til hverken Fremskridtspartiet eller andre dele af oppositionen; jeg refererede til Danmarks Statistik.

Hr. Frank Jensen tog selv udgangspunkt i oplysningerne herfra, og jeg spurgte, hvorfor hr. Frank Jensen tilbageholdt den oplysning, at beskæftigelsen i den private sektor i 1993 de facto var faldet med over 40.000 personer. Det kan hr. Frank Jensen ikke se bort fra, altså medmindre Danmarks Statistiks oplysninger ikke er lodige.

Det er nok endda sådan, at de tal, som kommer fra Danmarks Statistik, er klart underdrevne, for rigsstatistikeren, hr. Zeuthen, har jo flere gange gjort opmærksom på, at regeringen misbruger Danmarks Statistiks måde at opgøre beskæftigelsen på. De mange, der sendes på sabbat og orlov, og hvad ved jeg – tømme vandpyt-projekter og uddannelse til nul og nothing – tælles ikke med i statistikken, og så ser det ud, som om de pågældende er kommet i beskæftigelse. Men det er de jo ikke; det eneste, man har opnået, er, at man har ansat 18.000 flere parkeringsvagter, nemlig de sagsbehandlere, vejledere osv. i det offentlige, som skal holde øje med folk, der er inde i en ordning, hvor de ikke må beskæftige sig med noget, men alligevel er ført på beskæftigelsesstatistikken.

Derfor er det kun et spørgsmål om, at Socialdemokratiet i et forsøg på at tale sig til optimisme simpelt hen ser bort fra kendsgerningerne. Det er et faktum, at vi mistede over 40.000 mand i den private sektor sidste år. Det er dybt bekymrende, og det burde få Socialdemokratiet til at erkende – eller resten af Socialdemokratiet må jeg hellere sige, for fru Ritt Bjerregaard har jo erkendt det – at den politik, man fører, simpelt hen ikke hænger sammen.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg skal sige, at det er bestemt ikke af ond vilje, jeg ikke helt fik fat i tallene fra fru Anne Birgitte Lundholt, og jeg sikrede mig, inden jeg gik på talerstolen, at det heller ikke lykkedes for SF's ordfører at få helt hold på taltrykkeriet.

Men jeg vil godt prøve at forklare lidt om perspektivet i orlovsreformerne, for det er jo

en af de store landvindinger, som er i gang nu – og ikke alene i Danmark. Jeg går ud fra, at også den konservative ordfører følger med i, hvad der foregår i andre europæiske lande, og også har læst den vækstrapport, der er forelagt af Kommissionens formand, Jacques Delors, og som behandler spørgsmålet om, hvad man skal gøre i en periode, hvor demografien ændrer sig ganske voldsomt. Det sker jo også i vores eget land – befolkningens aldersmæssige sammensætning ændres, antallet af 18-23-årige falder i 1990'erne med 33 pct. – og det er et spørgsmål, hvordan vi kan sikre, at de mere end 700.000 personer i dagens arbejdsstyrke, som fik for lidt uddannelse i de unge år, nu får mulighed for at vende tilbage til skolebænken og gennem omskoling og omkvalificering få sikkerhed for, at de også er i stand til at kunne varetage deres arbejde i fremtiden. Det sker af hensyn til den enkeltes behov for at sikre sig, at man ikke bliver kasseret på et eller andet tidspunkt, når man når op i 40-50-års-alderen.

Derudover ønsker vi selvfølgelig også at sikre, at erhvervslivet kan stole på, at det får tilført den nødvendige kvalificerede arbejdskraft. Det er en del af orlovsreformen. Det er den, vi lægger vægt på. Uddannelsesloven sikrer, at medarbejdere for en periode kan gå ud af arbejdsmarkedet, både dem, der er i beskæftigelse, og ledige, der vil kvalificere sig, dygtiggøre sig. Derudover sikrer vi i en periode, hvor vi har stor arbejdsløshed, at vi også kan øge kvaliteten i vort samfund.

Vi giver også mennesker mulighed for at gå ud af arbejdsmarkedet for at passe deres egne børn. Så er det godt nok på et betydeligt mindre forsørgelsesniveau, end hvis man stiller sig til rådighed for arbejdsmarkedet og tager imod alle tilbudene som ledig.

Men det er jo i bund og grund det, vi synes er fornuftigt, nemlig at vi også, ud over at vi har styr på økonomien, øger kvaliteten i vort samfund for borgerne. Det er nu ikke så galt, hvis det er sådan, at det er det, der er omdrejningspunktet for en regerings politik.

Jeg kan lige sige til hr. Kim Behnke, at jeg ikke betvivler hr. Kim Behnkes tal, men det er ikke så slemt, som hr. Kim Behnke gør det til. Skønnene fra Danmarks Statistik viser en tilbagegang på 38.300. Men det, der er vigtigt her, er, at nu er vendingen kommet. Vendingen kom i 3. kvartal, og vi håber selvfølgelig, at de

[Frank Jensen]

tal også bliver videreført i positiv retning, når vi ser tallene fra 4. kvartal.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Det er efterhånden trættende at høre hr. Frank Jensen gentage påstanden om, at oppositionen skulle være åh, så pessimistisk.

Overhovedet ikke! Tværtimod, vi glæder os usigeligt over, at renten er faldet så kraftigt, som den er. Og selvfølgelig er det sådan, at når renten falder så kraftigt, som tilfældet er, så må det da et eller andet sted give noget mere aktivitet.

Det er bare vigtigt at trække ét afgørende forhold frem, nemlig at det overhovedet ikke er den nuværende regerings politik, der har givet anledning til det rentefald.

Der er to årsager til, at renten er faldet. For det første at der i 10 år blev ført en borgerlig-liberal økonomisk politik, der gav overskud på betalingsbalancen – i øvrigt en politik, som hr. Frank Jensens parti var imod konstant. Det var den første betingelse for at få rentefald: overskud på betalingsbalancen.

Den anden forudsætning for rentefald var, at Den Tyske Forbundsbank traf beslutning om at sænke de tyske renter, og den beslutning traf Den Tyske Forbundsbank i løbet af 1993, og derfor kan vi nu alle sammen glæde os over rentefaldet. Det er vi bestemt også meget glade for og håber, det giver mere aktivitet.

Men hr. Frank Jensen forsøger gang på gang at give et billede af, at det skulle være Socialdemokratiet og den nuværende regering, der har æren for rentefaldet. Jeg er nødt til at fastslå, at det glædelige rentefald er sket – ikke på grund af, men på trods af den nuværende regerings politik.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg kan godt forstå, at hr. Frank Jensen nægter at se kendsgerningerne i øjnene og taler om taltrylleri og negativ opposition, når man skal gennemgå sine egne ordninger. For det, der er tale om her, er jo, at hr. Frank Jensen fraviger det, han så smukt siger at Danmark har fået startet i Europa, nemlig at få beskæftigelsesperspektivet ind i den økonomiske politik også på europæisk plan.

Jeg skal gerne gentage regnestykket for hr. Frank Jensen, således at han også kan se, at det med hensyn til den orlovsordning, som hr. Frank Jensen indfører, og som hr. Frank Jensen oven i købet siger skal bruges til uddannelse, viser sig, at 80 pct. bruges til forældreorlov. Det ville også være udmærket, hvis jobbene blev genbesat, men der er en genbesættelsesprocent på ca. 50. I den private sektor er den en tredjedel, i den offentlige lidt højere. Jeg regner med 50 pct.; vi kan altid tage det.

Cirka halvdelen af dem, der søger orlov, kommer fra de arbejdsløse rækker. Det vil sige, at hvis 200 går på orlov, har 100 været på arbejdsløshedsdagpenge, og 100 kommer fra beskæftigelse. I statistikken har der været 100 arbejdsløse. Så langt tror jeg hr. Frank Jensens regneevner kan følge mig.

Når vi er færdige hermed, så er der 200 på orlov, dvs. 200 på overførselsindkomst, og 50 har fået job, eftersom kun halvdelen af jobbene er blevet besat. Men da hr. Frank Jensen går ind for, at man snyder med statistikken og ikke taler om beskæftigelsesstatistik, men siger, at man bare sætter dem ud på et sidespor, dvs. man bare ikke tæller dem med som arbejdsløse, så betyder det rent faktisk, at orlovsordningen i den udgave, regeringen her har, sænker beskæftigelsen, laver sminke på statistikken og sætter dobbelt så mange på overførselsindkomster i forhold til dem, der går på orlov.

Det er sandheden. Tallene kan aflæses i det, regeringen selv har offentliggjort.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Frank Jensens gentagne påstande om, at opsvinget er lige om hjørnet, foranlediger os jo til at tro, at hr. Frank Jensen har bopæl i Rundetårn; for det bliver jo ikke rigtig til noget. Medmindre man har skyklapper på og af ideologiske grunde vil de her ting, vil have en større offentlig sektor, vil have flere mennesker på overførselsindkomst, medmindre det er det, der ligesom er planen – hr. Frank Jensen kan så bekræfte, om det er det, der er Socialdemokratiets plan – så går det ikke særlig godt i den private sektor, skulle jeg hilse og sige.

Hr. Frank Jensen bruger så det argument, at grunden til, at man har orlovsordningerne, er, at man skal have folk ud af arbejdsmarkedet

[Kim Bøhnke]

og have dem opkvalificeret, sådan at de kan komme ind igen og være endnu dygtigere og kan bidrage til industriproduktionen osv. Der må jeg så spørge med al respekt for dem, der har børn: Hvor meget industriel opklassificering er der i at gå og passe sine børn derhjemme? Det er jo ikke dér, man bliver dygtigere til at klare sit arbejde bagefter.

Jo, så kom argumentet fra hr. Frank Jensen: Men det har vi råd til. I et velfærdssamfund skal vi have råd til, at folk kan gå og passe deres børn. Jeg skulle minde hr. Frank Jensen om, at Socialdemokratiet har medvirket til, at underskuddet, gælden, på statens finanser i dette år, 1994, vil runde 700 mia. kr. Hvor er det, vi har råd til at betale folk for at gå og passe deres egne børn? Det hænger ganske enkelt ikke sammen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg tror, at hr. Fogh Rasmussen glemte i hvert fald én vigtig årsag til rentefaldet, nemlig den enkle, at markedet har valgt ikke at tro på Venstres næstformands udtalelse om, at pengene fossede ud af statskassen. Det er vel også en af grundene til, at renten er faldet, at man har taget let på de udsagn og betragtet dem mere som valgtummel end som reel snak.

Så kan jeg ellers forstå, at De Konservative, Venstre og Fremskridtspartiet vælger at køre et angreb på orlovsordningerne i denne debat, og det synes jeg da er udmærket. Så ved vi, hvordan tingene står. For mig at se er det helt oplagt at lave disse orlovsordninger, hvor folk, der har lyst til at tage en pause fra arbejdslivet i et stykke tid, kan gøre det og de, der er arbejdsløse, kan få lov til at komme ind på arbejdspladserne i stedet for. Det er noget, vi har arbejdet for i rigtig mange år i SF, og det er glædeligt, at det er blevet gennemført.

Fru Anne Birgitte Lundholt har fat i ét problem, som jeg kan se ved orlovsordningerne: At der ikke er en stor nok genbesættelseseffekt; der kommer ikke nok beskæftigede ind på arbejdspladserne. Det synes jeg til gengæld er en reel diskussion, som vi bør tage, og jeg vil være helt åben over for at diskutere et genbesættelseskrav i forbindelse med orlovsordningerne, så man er sikker på, at der kommer folk ind på arbejdspladserne – hvis vi så til gengæld samtidig kan få De Konservative med på

at gøre orloven til en ret for de ansatte. For det er selvfølgelig betingelsen.

Meningen med det her er jo ikke at nedbringe antallet af dem, der går på orlov og bytter plads med en arbejdsløs. Tværtimod, det er vigtigt, at der er i titusindvis af mennesker, der gør det. Så hvis vi skal lave et mere stift genbesættelseskrav, så vi er sikre på, at der kommer flere ind på arbejdspladserne, skal vi også knytte nogle rettigheder for de ansatte til ordningen. Den diskussion tager jeg meget gerne.

Formanden:

Hr. Frank Jensen for en kort bemærkning – i debatten om konvergensprogrammet i Europa!

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg kunne forstå, at hr. Fogh Rasmussen følte sig ramt, da jeg talte om en negativ opposition. Det var nu ikke tiltænkt hr. Fogh Rasmussen, men nuvel, nu er bolden samlet op. Det kan være, det er, fordi man er gået rundt med lidt dårlig samvittighed, at man følte sig ramt.

Jeg tror, at de fleste godt kan huske, hvordan Venstres næstformand i august måned, da EMS'en brød sammen, da hele Europa stod over for at skulle finde et nyt valutaregime, stillede sig op og rejste tvivl om, hvorvidt den danske Nationalbank og regeringen nu magtede opgaven at sikre, at vi ikke fik voldsomme rentestigninger, fordi den danske krone ville blive for ustabil. Jeg synes bare, at denne sag skal nævnes, nu hvor hr. Fogh Rasmussen vil stå og smykke sig med æren af, at det var den borgerlige regerings indsats, der gjorde, at renten nu er historisk lav, at vi har en diskonto på 5¾. For hvad var formålet med den aktion, som Venstres næstformand blev sendt i byen med i august måned? Det var selvfølgelig at sikre sig, at vi fik en rentestigning, at den danske krone skulle blive ustabil, at spekulanterne derude nu skulle sidde og sige: Nu er der måske murren i krogene i det danske Folketing, og hvad er nu det?

Men der opstod jo glæde hos os andre, da vi så, at godt nok er det en indflydelsesrig næstformand, Venstre har, men så indflydelsesrig er man trods alt ikke, at man har indflydelse på de internationale valutaspekulanter holdninger.

[Frank Jensen]

Så vil jeg sige til fru Anne Birgitte Lundholt, at det gjorde billedet lidt mere klart, da vi fik det gentaget. Men genbesættelsesraten er nu betydelig højere, hvis vi ser på de fire orlovsordninger, vi har. Vi har uddannelsesorlov, børnefamilieorlov, sabbat og voksenuddannelsesstøtte. Hvis man ser på dem samlet, er genbesættelsen højere end de 50 pct.

Men formålet med orlovsordningerne er jo dobbelt. Det er både at sikre, at vi får rotation på arbejdsmarkedet, hvor mennesker får lov at gå ud af arbejdsmarkedet for at kvalificere sig og der kommer ledige ind, og at de, der i dag er i ledighedskøen, får lov at opkvalificere sig eller få det pusterum, hvor de får lov at passe deres egne børn. Og det er faktisk ikke kunstigt. Det har ikke blot betydning menneskeligt, det har også økonomisk betydning, for staten sparer faktisk penge ved det.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg er glad for, at den socialdemokratiske ordfører nu forstår, at den orlovsordning, man er så begejstret for, skaber mindre beskæftigelse, flere på overførselsindkomst og en pyntet statistik. Procenterne har jeg fra de statistikker, der er offentliggjort efter januars orlovstale.

Så vil jeg lige sige som en sidebemærkning, at vi jo faktisk heller ikke har haft noget imod orlov i den tidligere regerings tid. Vi har bare ønsket, at der skulle ledige ind i stillingerne.

Og så som en replicering til hr. Jes Lunde – jeg kvitterer for forståelsen for problemet: Genbesættelseskravet kræver jo, at man mellem arbejdsgivere og lønmodtagere er enige om, at der findes en ledig lønmodtager, der kan besætte jobbet. Jeg har hørt vores arbejdsminister udtale til en, der skulle bruge faglært arbejdskraft, at hun da sagtens kunne iværksætte sådan et kursus på en 8-16 uger. Der lød høje latterbrøl, og jeg vil næsten sige hysteriske brøl fra arbejdsgiveren, der sagde: Jamen er der da ingen inde i det Ting, der fatter, at en faglært arbejder kan man ikke erstatte med én, der har et 8-ugers-kursus?

Så det, det drejer sig om her, er at finde en formel, hvor vi midlertidigt kan sørge for, at der i de stillinger, hvor der kan genbesættes, bliver et genbesættelseskrav og en ret til orlov. Det har vi ingen problemer med. Der skal være genbesættelseskrav, og arbejdsgiveren og løn-

modtageren skal være enige om det; så kan vi godt snakke om det, for så er vi tilbage ved de ordninger, vi havde sidste år.

Men ikke ret til orlov i den forstand, hr. Jes Lunde mener, vil jeg godt lige sige.

Til hr. Frank Jensen vil jeg sige, at i regeringens egen erhvervsredøgørelse skriver man klart: Man kan ikke fordele sig ud af de beskæftigelsesmæssige problemer, vi har i Danmark i dag. Deri er jeg ganske enig med regeringens erhvervsminister.

Formanden:

Jeg er nok nødt til at sige det lidt tydeligere: Dette er en debat om konvergensprogram på europæisk plan og ikke om orlovsordninger. Primært i hvert fald.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Det er jo sådan, at vores konvergens vil blive noget vanskeliggjort, hvis det viser sig, at økonomien i orlovsordningerne ikke holder stik. Hvis der ikke fra ledighedskøen kommer det antal personer ind på arbejdsmarkedet, som er forudsat, mangler der altså nogle penge, og det betyder større statsunderskud eller højere bruttoskat. Og det vil sige, at derved udsættes konvergenstidspunktet.

Jeg vil godt spørge Socialdemokratiet og regeringen, om man vil være villig til at genoverveje genbesættelsen. Jeg er glad for, at SF nu gør det. Vi har jo nu konstateret, at der mangler sygeplejersker, at vi altså får længere ventelister, at vi får lukket hospitalsafdelinger og -enheder, fordi man ikke har genbesættelse. Jeg tror, man fra regeringens side bliver nødt til at erkende, at virkeligheden altså også må præge Christiansborg, og jeg spørger derfor: Hvornår vil Socialdemokratiet og regeringen være villig til at lade sig påvirke af virkeligheden?

Formanden:

Jeg håber ikke, at det er hensigten at fortsætte debatten om orlovsordninger i detaljer.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg tror, den konservative ordfører, fru Anne Birgitte Lundholt, var meget tæt på at sige no-

[Jes Lunde]

get, der hang logisk sammen, nemlig at man kunne koble et genbesættelseskrav sammen med en orlovsret. Men desværre nåede ordføreren så 10 sekunder senere at opdage, at det var for vidtgående, og slettede så den bemærkning igen og sagde, at det var ikke ment som en egentlig ret for de ansatte. Og så hænger det jo ikke sammen.

Vores forslag til, hvordan man kunne løse problemet, var at indføre et genbesættelseskrav, som kun kan fraviges, hvis der er enighed om det i virksomhedens samarbejdsudvalg. Hvis man føler, at det indgår i en bredere fordeling, hvis det kan være et led i at undgå afskedigelser osv., kan det jo være fornuftigt nok at bruge orlovsordningerne uden et stift genbesættelseskrav.

Men ellers synes vi generelt, at det rigtige princip er, at der skal nogle beskæftigede ind. Både for at de øvrige ansatte ikke skal løbe hurtigere, og fordi meningen med det hele er, at der skal blive plads for de arbejdsløse på arbejdsmarkedet.

Men det hænger altså kun sammen, hvis man til gengæld er villig til at give lønmodtagerne et krav på at kunne benytte disse ordninger – hvis der kan findes en kvalificeret erstatningsarbejdskraft. Det synspunkt er vi også enige i i SF. Der var vores oprindelige orlovsforslag, som vi fremlagde for ganske mange år siden, udformet på den måde, at man lod en faglig voldgift afgøre tvistigheder om den sag. Hvis man ikke kunne blive enige om det, var der altså ikke en vetoret for arbejdsgiverne; det ønsker vi selvfølgelig ikke at give dem i denne sag. Det var en faglig voldgift, der skulle afgøre det.

På den måde kan vi få brugt orlovsordningerne på en måde, hvor vi både får alle de gode mål opfyldt, som hr. Frank Jensen var inde på, nemlig mere uddannelse, bedre vilkår for børnefamilierne osv. osv., og samtidig giver plads for de arbejdsløse, og det er det, der er meningen med det her.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg skal bare sige, at uanset hvor meget vi diskuterer orlovsordningerne, så er det jo et faktum, at det er blevet en meget populær måde at gå på uddannelse på – det gælder såvel voksenuddannelsesstøtte som uddannelsesor-

lov – ligesom det er blevet populært for forældre at få lov at gå hjemme for en periode på op til et helt år og passe deres egne børn. Jeg synes, det er en fantastisk god investering at øge livskvaliteten i vores samfund.

Så vil jeg sige til hr. Jes Lunde om de økonomiske forhold i forhold til konvergensmålsætningen, at den orlovsordning, der fungerer i dag, kører jo frem til 1. april 1995. Jeg vil ikke afskrive nogen muligheder, når disse ordninger skal forhandles i 1995, hvor arbejdsmarkedets parter skal forpligte sig i forhold til videreførelse af disse ordninger. Hvad angår satserne på de 100 pct. på uddannelsesorlov, er det jo sagt af regeringen, at de er et midlertidigt push til, at vi får opkvalificeret arbejdsstyrken, at vi får sat gang i rotationen. Hvis arbejdsmarkedets parter i forbindelse med overenskomstsituationen i 1995 ønsker det, kan man så dér indbygge et genbesættelseskrav, men i den aktuelle konjunktursituation vil et genbesættelseskrav medføre, at vi ikke vil få den nødvendige rotation på arbejdsmarkedet og det løft i brugen af ordninger, som regeringen ønsker, og det synes vi ikke der er noget problem i at man får i dag. Det er sund økonomi, og samfundsmæssigt set er det faktisk også en fornuftig investering.

Formanden:

Det er jo et langt stykke ad vejen ordføreren, der bestemmer, om vi skal have en gentagelse af debatten om finansloven, der i alt overvejen- de grad endte med at være en debat om nordjyske motorveje.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Den skal blive meget kort.

Nu kom hr. Frank Jensen jo til det væsentlige, og jeg vil gerne spørge, om der er en uenighed mellem hr. Frank Jensen og regeringen, for regeringen skriver i sit konvergensprogram, side 8 øverst, at orlovsordningerne er et led i regeringens plan for en forøgelse af beskæftigelsen – det var ikke direkte citeret, men det er meningen med afsnittet – og nu siger hr. Frank Jensen, at orlovsordningerne er indført for at øge livskvaliteten. Men så er det jo et ganske andet spørgsmål, vi diskuterer, og så kan jeg godt forstå, at hr. Frank Jensen er ligegladd med, om det giver faldende beskæftigelse.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg tror ikke, det nytter så meget, for ordføreren for Det Konservative Folkeparti har låst sig fast i en holdning, som der ikke kan rokkes ved. Vi kan gentage gang på gang, at dette er en kombination af at forbedre erhvervslivets muligheder for også på længere sigt at få veluddannet arbejdskraft – jeg troede faktisk, at også Det Konservative Folkeparti var optaget af, at man sikrede sig, at erhvervslivet fik kvalificeret arbejdskraft – og af i en periode med stor ledighed at lave midlertidige ordninger, der gør, at vi meget hurtigt får skabt nogle rammer, så folk kan få en mere tålelig tilværelse og få lov til f.eks. at passe deres egne børn. Jeg troede også, at Det Konservative Folkeparti var optaget af, at forældrene i en kortere periode fik mulighed for at tage mere hånd om deres egne børn, men det kan jeg forstå at Det Konservative Folkeparti ikke er. Det er jeg ked af, men regeringen har styrken til at kunne fastholde perspektivet i sin politik.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

En af de mest ufolkelige titler på en redegørelse kan vi vist roligt kalde den, men det er vel nok svært at sælge en debat om et konvergensprogram som populær – havde jeg nær sagt – eller som oplysende til befolkningen, men nu kan regeringen jo ikke gøre for, at vi i Europa har valgt navnet konvergensprogram, og den skal bestemt heller ikke have utak for, at den har fremlagt det. Det gør heller ikke noget, for indholdet er ganske væsentligt for den danske befolkning, og det er vigtigt, at vi i fællesskab skaber forståelse for nødvendigheden af, at der også på længere sigt er orden i såvel den danske som i de øvrige europæiske landes økonomier.

At vores økonomi om jeg så må sige – og det er jo det, der er tale om med et konvergensprogram – undergår et regelmæssigt helbredscheck, og at man i samme omgang stiller forslag om behandling af de dårligdomme, som måtte vise sig ved helbredschecket, er også et fornuftigt formål og egentlig en ganske god beskrivelse af, hvad det drejer sig om, men det afhænger vel at mærke, lige så vel som når man sender en syg til et check og reparerer de konstaterede dårligdomme, selvfølgelig af, om de behandlinger, man foreskriver over for den syge, rent faktisk helbreder.

Vi ved jo alle sammen, at man kan lindre en smerte midlertidigt med smertestillende tabletter, men hvis ikke man tager fat om ondets rod, nemlig hvorfor smerten opstår, bliver man i stedet afhængig af tabletterne, og så får det en negativ effekt.

Derfor er det klart, at formålet med konvergensprogrammet må være både at afdække dårligdomme og at give varige løsninger på, hvordan vi kan reparere dem, så de ikke opstår igen.

Regeringen opstiller selv nogle elementer, som er væsentlige for, at vores økonomi kan blive og forblive sund. Det ene element er en holdbar nedbringelse af ledigheden ved en øget vækst i beskæftigelsen, specielt i den private sektor. Det kan vi ikke være uenige i; spørgsmålet er, om regeringen er det.

Det andet element er en fortsat lav inflation og en lav rente.

Det tredje element er at fastholde betalingsbalanceoverskuddet, hvilket også kan medføre en nedbringelse af vores gæld.

Endelig er det fjerde element, at der er orden i de offentlige finanser.

Disse fire elementer kunne ikke være opstillet mere præcist af den tidligere regering, og de har da også kendetegnet de mange års seje træk og slid, der har medført, at vi i dag rent faktisk står med et forventet opsving, som vi skal tage imod og søge at udnytte, sådan at det ikke bliver bremset, men kommer til at gavne beskæftigelsen og den danske økonomi.

Regeringen konstaterer også i sit program – hvis man ellers kan kalde det et program, for det vil jeg godt sætte et spørgsmålstegn ved; det er vel mere en fremskrivning – at der er visse dårligdomme, der skal helbredes. Herefter skulle man faktisk forvente, at regeringen så ville fremsætte anvisninger på, hvilke helbredende foranstaltninger den kunne overveje for patienten Danmark.

Det drejer sig jo ikke om at sætte nogle fremskrivninger og mål op, som holder sig inden for EU's rammer og inden for det, vi kræver af konvergensprogrammet, men at sætte en målsætning op og samtidig erklære, at man også magter at overholde den, dvs. at det er en målsætning, hvor man er villig til at justere midlerne, hvis det viser sig, at den ikke holder stik.

[Anne Birgitte Lundholt]

Hertil og ikke længere, synes regeringen at have sagt til sig selv, eller måske er forholdet det, at hertil kunne man blive enig internt i regeringen. Fra regeringens side henvises der nemlig udelukkende til den allerede vedtagne politik og til, at denne er fuldt tilstrækkelig til at opnå de mål, man har skrevet op for sig selv.

Heri er vi fundamentalt uenige, og lad mig fremdrage nogle eksempler:

Regeringen ønsker en varig og holdbar beskæftigelsesfremgang. Det gør Det Konservative Folkeparti også, og vi føler, at det er den vigtigste sag overhovedet i den fremtidige politik. Men der er ingen lighedstegn mellem fremgang i beskæftigelsen og nedgang i arbejdsløsheden i regeringens fremlæggelser, idet regeringens tal jo bygger på, at man har ført nogle personer væk fra arbejdsløshedsstatistikken og over på overførselsindkomster; man har endda ført flere mennesker over, og det er jo det, hele diskussionen drejede sig om i de korte bemærkninger, som i allerhøjeste grad udsprang af regeringens egen politik, som den er ridset op i konvergensprogrammet.

Jeg har før nævnt nogle runde tal for beskæftigelsen ud fra orlovsordningerne, og jeg skal da også bede om, at økonomiministeren til sidst i sit svar bekræfter, at orlovsordningerne medfører færre i arbejde og flere på overførselsindkomst, men pynter på en ledighedsstatistik, som udelukkende tager sigte på at bilde befolkningen noget ind i valgåret 1994.

Hvis vi tager januars tal i forhold til regeringens forudsætninger for 1994, sagde regeringen, at på helårsbasis ville 20.000 personer anvende de nye orlovsordninger. På nuværende tidspunkt er tallet tæt ved at være opfyldt, idet ca. 17.000 personer har taget orlov i gennemsnitlig knap 40 uger. Forudsat at tilgangen fortsætter som i januar måned, vil man for indværende år nå op på 86.000 personer på helårsbasis. Det kunne jo være udmærket, hvis der også skete en beskæftigelsesfremgang. Det gør der som sagt ikke, hvilket er bekræftet. Til gengæld vil de indførte orlovsordninger være forbundet med offentlige merudgifter i størrelsesordenen 3-4 mia. kr. Anvendelsen af orlovsordningerne vil medføre en hurtigere reduktion af arbejdsudbudet end forventet af regeringen, og dermed vil risikoen for flaskehalsproblemer og efterfølgende løninflation være overhængende.

Programmet rummer også nogle helt rigtige henvisninger til, at der i det danske samfund er nogle strukturproblemer, som skal løses, men samtidig erklærer man, at de hellige køer ikke kan rores.

Man forudsætter, at der i 1994 skal føres en stram udgiftspolitik. Man siger som et nyt begreb, at de styrbare offentlige udgifter skal vokse væsentlig mindre end væksten i økonomien. Men jeg vil spørge økonomiministeren: Hvad er det i de offentlige udgifter, der ikke er styrbart? Selvfølgelig kan der være noget konjunkturbestemt, men Folketinget har da en mulighed for at styre samtlige offentlige udgifter, bortset fra renter og afvikling af gæld, så i realiteten er det hele jo styrbart. Er det, fordi det vil være nemmere for regeringen i de kommende år at sige, at de udgifter, der løber løbsk i forhold til konvergensprogrammet og i forhold til helbredschecket, ikke er de styrbare udgifter, hvorfor man ikke kan gøre noget ved dem?

Regeringen nævner, at en af de ting, der skal til, for at man kan styre de offentlige udgifter, er en villighed til at afvikle de midlertidige ordninger, man har sat i gang, og samtidig siger regeringen, at erhvervenes konkurrenceevne skal forbedres. Vi er da ikke uenige i, at erhvervenes konkurrenceevne skal forbedres, som statsministeren har højtideligt udtalt, at alle de, der i dag har fået ret til f.eks. orlov, fortsat skal have den ret. Når vi så holder op med at betale det herindefra, hvem skal så betale det? Det skal arbejdsgiverne da. Det skal med ind i de næste overenskomstforhandlinger. 3-4 mia. kr. om året ser det for øjeblikket ud til at merudgiften er for det, regeringen har lagt op til. Hvordan hænger det sammen med regeringens ønske om en forbedret konkurrenceevne?

Til sidst siger regeringen, at den ønsker at føre en aktiv finanspolitik, men da min taletid er ved at være udløbet, skal jeg kun ganske kort om det sige, at den form for aktiv finanspolitik, som regeringen antyder i programmet og specielt i artikler og andet, som finansministeren og andre har lagt frem de seneste dage, ikke virkede i 1970'erne. Kan regeringen give mig et eneste godt svar på, hvorfor den så skulle virke nu? Den vil tværtimod være medvirkende til at gøre det offentlige underskud strukturelt, men så er man selvfølgelig også

[Anne Birgitte Lundholt]

ude over, at udgiften er styrbar, og det kan jo godt være, at det er dér, det store betonsocialistiske fodaftrek på dette konvergensprogram sidder.

Jeg håber, at regeringens smukke intentioner i indledningen og den kvittering, vi giver for, at man overhovedet fremkommer med et konvergensprogram, også vil medføre, at vi herfra kan få et løfte om, at konvergensprogrammet vil blive revideret i overensstemmelse med virkeligheden.

Fogh Rasmussen (V):

Det, vi diskuterer her, er økonomiministerens redegørelse for, hvordan regeringen vil tilstræbe, at Danmark kan opfylde de krav, der skal være opfyldt, for at vi i en given situation kan være medlemmer af Den Økonomiske og Monetære Union.

Vi ved godt alle sammen, at Danmark har taget et forbehold, som betyder, at vi ikke er forpligtede til at være med i den endelige udgave af Den Økonomiske og Monetære Union med fælles valuta og alt det andet, men jeg er enig med økonomiministeren og regeringen i, at det er fornuftigt at lægge en redegørelse frem om, hvordan vi kan føre en økonomisk politik, som om vi skulle være med, for Danmark har en interesse i at føre en fornuftig økonomisk politik, der for det første betyder lavest mulig rente, for det andet lavest mulig inflation, for det tredje sunde offentlige finanser og for det fjerde sørger for, at vi har en stabil valutakurs.

Det er de fire krav, der er stillet op, for at man kan være med i Den Økonomiske og Monetære Union, og selv om vi har taget forbehold og ikke er forpligtede til at være med i den endelige udgave af Den Økonomiske og Monetære Union, kan vi jo sagtens være enige i, at det selvfølgelig er i Danmarks interesse under alle omstændigheder at føre en sådan fornuftig økonomisk politik.

Hr. Frank Jensen har ikke ret i, at det bare er en dansk beslutning, at regeringen lægger sådan et program frem, for der er faktisk truffet en beslutning i 1990 af EF's økonomi- og finansministre om, at samtlige 12 medlemslande skulle fremlægge sådanne programmer og præsentere dem i EF's Ministerråd, hvor de så skulle drøftes, og som et af de sidste lande kommer Danmark nu med sådan et program.

Vi hilser med tilfredshed, at regeringen – bedret sent end aldrig – har lagt sådan et papir frem.

Vi må konstatere, at indtil for et år siden opfyldte Danmark alle betingelser for at kunne være med i en økonomisk og monetær union, både med hensyn til lav rente, lav inflation, sunde offentlige finanser og en stabil valuta, men at vi ikke gør det i dag, og det skyldes, at vi har fået et for stort underskud på de offentlige finanser. Reglen er, at underskuddet på de offentlige finanser ikke må være på mere end 3 pct. af landets produktion, men vi har nu et underskud, som nærmer sig 5 pct. af landets produktion, og det vil altså sige, at når det gælder de offentlige finanser, opfylder Danmark ikke længere betingelserne.

Derfor er det selvfølgelig meget vigtigt, når vi skal bedømme den redegørelse, som økonomiministeren har lagt frem, netop at kigge på det spørgsmål. Er det realistisk, hvad regeringen nu stiller op for at nå målet om, at vi også, når det gælder de offentlige finanser, kan opfylde de fornuftige krav om at få nedbragt underskuddet?

Jeg vil godt sige, at det, regeringen opstiller i sit program, forekommer os at være helt urealistisk. Økonomiministeren skriver i sit papir, at regeringen regner med engang omkring 1996-97 at have underskuddet på de offentlige finanser bragt ned under 3 pct. af landets produktion. Det tror vi ikke på, i hvert ikke, hvis det er den nuværende regerings økonomiske politik, der skal videreføres. Man kan sige, at den forudsætning, som økonomiministeren her stiller op, nemlig at underskuddet senest i 1996-97 skal bringes ned under 3 pct. af landets produktion, i alle tilfælde vil forudsætte et regeringsskifte.

Nu er det næppe det, økonomiministeren har haft i tankerne, da hun stillede sin målsætning op, men når jeg siger det, er det, fordi regeringen har gjort det til sin politik – det står oven i købet i programmet – at de offentlige udgifter skal stige.

Jeg forstår slet ikke, at hr. Frank Jensen og – ved nogle lejligheder – også finansministeren bliver så opbragte, når vi fra Venstres side fremhæver, at den nuværende regering lader pengene fosse ud af statskassen, for jeg har da indtryk af, at det simpelt hen er regeringens politik, at pengene skal fosse ud af statskassen.

[Fogh Rasmussen]

Jamen det står her! Der står, at det er regeringens politik, at de offentlige udgifter skal stige med næsten 1 pct. om året. 1 pct. kan måske sådan umiddelbart lyde af lidt, men hvis man regner det om til penge, er det da et sted mellem 4 og 5 mia. kr. om året, og hvis man bunker det oven på hinanden i resten af 1990'erne, bliver det da ganske meget, de offentlige udgifter ifølge regeringens politik skal stige.

Den afgørende forskel på den politik, som de borgerligt-liberale regeringer førte, og den, som den socialdemokratisk ledede regering fører, er, at vores politik tilstræbte, at de offentlige udgifter blev holdt i ro. Det blev de så ikke helt, det må vi erkende, men det var, fordi vi ikke havde flertal, og en gang imellem skulle vi lave forlig, der betød større offentlige udgifter – bl.a. forlig med Socialdemokratiet, der drev udgifterne i vejret. Men det var da i det mindste vores bestræbelse at holde udgifterne i ro. Med den nuværende regerings bestræbelser er det det modsatte. Økonomiministeren siger i programmet her, at målsætningen er, at de offentlige udgifter skal vokse med næsten 1 pct. om året i resten af 1990'erne.

Regeringen siger godt nok, at de offentlige udgifter er steget her i 1994, men at det bare er midlertidigt, de sådan er vokset. Dertil vil jeg sige, at midlertidige offentlige udgifter eksisterer ikke, når Socialdemokratiet er i regering – simpelt hen ikke. Socialdemokraternes politik er, at når man først har bevilget en offentlig udgift, så bliver den aldrig nogen sinde fjernet igen. Det kan godt være, man bruger den til noget andet på et eller andet tidspunkt, men det lader sig med Socialdemokrater i regeringen aldrig nogen sinde gøre at fjerne udgifter, som én gang er sat ind på budgettet. Det kan man godt glemme alt om, hvis økonomiministerens forudsætning er, at Socialdemokratiet fortsat skal være i regering.

Derfor er min konklusion, at økonomiministerens flotte målsætning om at få underskudet bragt ned til under 3 pct. af landets produktion senest i 1997 kun lader sig opfylde, såfremt vi får et regeringsskifte.

Så er der en anden af regeringens forudsætninger, der er fuldstændig urealistisk. Det er spørgsmålet om arbejdsmarkedspolitikken, hvor regeringen siger, at den har lavet nogle arbejdsmarkedsreformer, som betyder, at vi får

et mere smidigt arbejdsmarked. Der er jeg nødt til at fastslå, at når regeringen udtaler sig vidt og bredt i papiret her om orlovsordninger og arbejdsmarkedsreform, så er vi jo nødt til at diskutere det. Det er jo et kunstigt knæk på ledighedskurven, regeringen laver. Hvad er det, der sker her i 1994? Der sker det, at regeringen tager 34.000 mennesker og flytter dem væk fra ledighedsstatistikken og over i nogle andre kasser, som hedder orlovsordninger og offentlige beskæftigelsesforanstaltninger og al den slags. 34.000 mennesker bliver flyttet fra arbejdsløshedsstatistikken over i noget andet og hokuspokus: Ledighedskurven er knækket. Jamen folk bliver da ikke mindre arbejdsløse af, at det bliver kaldt noget andet. Det knæk på ledighedskurven er kosmetisk. Og så har jeg ikke engang brugt så stærke udtryk, som et fremtrædende medlem af den socialdemokratiske folketingsgruppe har gjort her for nylig.

Der er ingen som helst baggrund for regeringens optimisme med hensyn til at få et mere fleksibelt arbejdsmarked, og det er jo ikke kun mig, der siger det. De økonomiske vismænd har her for nylig sagt, at de gennemførte aktiverings- og orlovsordninger ikke giver nogen væsentlig forbedring af incitamentsstrukturen på arbejdsmarkedet. Det er jo sådan noget økonomisprog, men oversat til dansk betyder det: Regeringens orlovsordninger og arbejdsmarkedsreform øger overhovedet ikke fleksibiliteten på arbejdsmarkedet.

Lad mig runde af med at gentage: Det er da godt, at regeringen langt om længe er kommet med dette program for, hvordan vi skal opfylde nogle helt nødvendige økonomiske krav. Men der skal en ny politik til for at nå de mål, som regeringen har stillet op, og den har Venstre ved gentagne lejligheder lagt frem:

For det første det økonomiske råderum, vi får i kraft af – forhåbentlig – øget økonomisk vækst. Det skal bruges til at stimulere den private sektor. Vi skal have ægte arbejdspladser i den private sektor og ikke alle mulige tilskudsordninger og kunstige beskæftigelsesprojekter.

For det andet skal vi have bragt stigningen i de offentlige udgifter til ophør. Vi skal have genindført nulvækst i de offentlige udgifter, vi skal have genindført det princip, at der lægges et loft over, hvor store de offentlige udgifter skal være. Når vi holder den offentlige sektor i ro, er det den private sektor, der vokser, og så

[Fogh Rasmussen]

er det dér, beskæftigelsen bliver skabt. Det er det eneste, der kan skabe en langsigtet holdbar beskæftigelse.

Endelig for det tredje er det vigtigt med nogle reelle reformer i vores samfund, der giver et mere fleksibelt arbejdsmarked og i det hele taget giver et mere fleksibelt samfund, hvor borgerne får et friere valg mellem offentlige og private løsninger. Det er det, der er brug for, og det er også det, der skal til, hvis vi skal omsætte de flotte målsætninger til realistisk politik.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Enten lider hr. Fogh Rasmussen af hukommelsessvigt, eller også er der tale om bevidst forbigåelse af 10 års borgerlig regering i Danmark, hvori hr. Fogh Rasmussen selv var minister i en lang periode.

Hr. Fogh Rasmussen udnævnte minsandten disse 10 år til at være den periode, hvor der blev bragt styr på de offentlige finanser, og sagde, at mens der var en Venstre-Konservativ-ledet regering, levede man op til EF's konvergenskrav. Det passer ganske enkelt ikke, og det kan man senest læse om i regeringens finansredegørelse fra oktober 1993.

Tager vi året 1992 – og dér kan hr. Fogh Rasmussen i hvert fald ikke sige at det var Socialdemokratiets skyld, at det gik så galt, som det gjorde – viser det sig, at den offentlige gæld i Danmark ifølge EF's opgørelser var på 74,7 pct. af vores bruttonationalprodukt, altså 14,7 pct. over de 60 pct., der er kravet ifølge konvergensprogrammet. I 1993, hvor det jo også var en Venstre-Konservativ-styret finanslov, der blev vedtaget, kom man op på 80,4 pct., altså over 20 pct. mere, end hvad der er tilladt ifølge EU's konvergensprogram. Jeg ved godt, at man laver nogle bogholderimæssige manøvrer, og det var jo daværende finansminister Henning Dyremose, der introducerede, at man trak Den Sociale Pensionsfond og nogle andre ting fra, idet man sagde, at det jo alligevel var statens penge. Derved kom man f.eks. i 1992 lige nøjagtig under de 60 pct., men det gjorde man så altså ikke i 1993, hvor man var over de 60 pct.

Så hr. Fogh Rasmussens hukommelse er fantastisk kort, eller også er det simpelt hen et bevidst forsøg på at bortforklare 10 års forældning af dette samfund.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Det må være en fortaelse fra Venstres ordfører, når han siger, at det er en forpligtigelse, Danmark har, at skulle lave et konvergensprogram. Det er det ikke. Der står intet i Maastricht-Traktaten om, at Danmark er forpligtet til at lave et konvergensprogram. Det ville vi være, hvis Danmark var et af de lande, der skulle have penge af Samhørighedsfonden. Det skal Danmark som sagt ikke. Derfor er der ikke noget krav, uanset hvad tidligere økonomiministre måtte have sagt i Rådet for økonomi- og finansministre.

Med hensyn til billedet af, at pengene fosser ud af kassen, så er det jo et billede, som hr. Fogh Rasmussen ønsker at fastholde. Vi vil meget gerne diskutere det med baggrund i de faktuelle oplysninger, der ikke alene ligger i konvergensredegørelsen, men også i finansredegørelsen og regeringens finanslov for 1994.

Det, der kunne være sjovt, ville være, om man kunne få hr. Fogh Rasmussen til at forklare, hvordan Venstre får økonomien til at hænge sammen. Venstres næstformand fremlagde på et omtalt kredsformandsmøde her for nylig Venstres program, som skulle være valggrundlaget. Det har vi prøvet at regne på. Der mangler faktisk 40 mia. kr., for at det hænger sammen. Venstre vil afskaffe bruttoskatten: Det koster 25-30 mia. kr. Venstres næstformand vil ophæve de grønne afgifter: Det koster 8 mia. kr. Venstre vil ophæve ejendomsskatten: Det koster 10-11 mia. kr. Venstre vil indføre fradrag for hjemmeservice, reparationer, vedligeholdelse, der vil koste et sted mellem 5 og 10 mia. kr., frigive penge fra LD, der vil belaste statens kasse med 5 mia. kr., samt indføre diverse fradrag og skattebegunstigelser for 4-5 mia. kr. Alt sammen gyldne løfter til 60 mia. kr.

Man angiver så, at det nye sparemål skal være, at flere skal afskediges i den offentlige sektor, hvormed der spares et sted mellem 15 til 20 mia. kr. Der mangler i Venstres regnskab 40 mia. kr., og tales der noget sted om, at penge fosser ud af kassen, så er det i Venstres program.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Flere af de ordførere, der har haft ordet, har

[Arne Melchior]

beskæftiget sig med, at konvergens er en noget vanskeligt tilgængelig glose. Så jeg forstår godt, at hr. Fogh Rasmussen hellere vil beskæftige sig med sådan et banalt ord som fosse. Det kan alle forstå, og det er jo dejligt at komme ud til offentligheden med, og der er en tendens til, at jo oftere man siger sådan et ord, desto mere hager det sig fast.

Det ville dog være interessant – selv om dette ikke er en finanslovdebat – at høre hr. Fogh Rasmussens opfattelse af, om statsregnskabet for 1993 vil vise sig at være større eller mindre end det, der var forudset af VK-regeringen, da den fik vedtaget finansloven for 1993. Endvidere om hr. Fogh Rasmussen mener, at statsregnskabet for indeværende år ser ud til at give et større underskud, end underskuddet var i det sidste år af hr. Poul Schlüters regering, som hr. Fogh Rasmussen jo var medlem af.

Jeg kan godt selv svare, for det er et retorisk spørgsmål. Hr. Fogh Rasmussen ved, at han har uret, idet begge underskuddene – så vidt man i dag kan overskue – både det for 1993, hvor det var den nuværende regering, der administrerede det af VK-regeringen fremlagte og vedtagne finanslovsforslag, og udsigterne for 1994 viser det modsatte af, hvad hr. Fogh Rasmussen siger. Så er der noget, der hedder fosse, er det altså i den anden retning end den, hr. Fogh Rasmussen her forsøger at angive.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Hr. Frank Jensen kan spare sig de der vidtløftige påstande om, hvad konsekvenserne af Venstres politik er, for hr. Frank Jensen kan studere det meget nøje. De økonomiske konsekvenser af Venstres politik er udtrykt i de ændringsforslag, som Det Konservative Folkeparti og Venstre i fællesskab lagde frem i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 1994, og ifølge finansministerens regnestykke ville Det Konservative Folkepartis og Venstres fælles ændringsforslag give en forbedring af statsfinanserne på 5 mia. kr. Det fremgår af finansministerens egen redegørelse, så hr. Frank Jensens vidtløftige påstande er der ikke noget grundlag for ifølge finansministerens egen opførelse.

Nu var det ikke hr. Frank Jensen, der deltog i de møder i EF's Ministerråd i 1990; det var daværende økonomiminister Niels Helveg Pe-

tersen, der var med til at træffe den beslutning, som blev truffet i enighed mellem de 12 nuværende EU-lande, at der som led i fase 1 og fase 2 af Den Økonomiske og Monetære Union skulle fremlægges sådanne økonomiske programmer. Men nu er det jo ikke det væsentlige. Det væsentlige er, at vi er enige om, at det under alle omstændigheder er fornuftigt for Danmark at gøre det, uanset hvad vi er forpligtet til eller ikke forpligtet til. Men vi er altså forpligtet i henhold til en beslutning, vi selv har været med til at træffe.

Endelig vil jeg sige til hr. Arne Melchior, at når vi taler om, at pengene fosser ud af statskassen, så er det bl.a., fordi regeringen på finansloven for 1994 har løftet de offentlige udgifter med 10-11 mia. kr. Dét er, at pengene fosser ud af statskassen.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Det skulle vel ikke være vanskeligt for en ordfører for et liberalt parti at forstå, at en investering kan give overskud, selv om den i første omgang naturligvis er en udpumpning af penge. Hvis den politik, der er lagt til rette, lykkes – og det kan dog ikke så lidt tyde på – så vil indtægterne, der afledes af disse statslige investeringer, være større end investeringen. Men hr. Fogh Rasmussen undgik altså elegant, hvis han nu troede det – smart, vil jeg nok snarere kalde det – at besvare mine klare spørgsmål: Er statsunderskuddet i 1993 større eller mindre, end det var forudset af den sidste af hr. Poul Schlüters regeringer, da den fremlagde finansloven for 1993, og er der i øjeblikket tegn på, at 1994-underskuddet vil blive større end det, der var i den borgerlige regerings senere år?

Hr. Fogh Rasmussen kender jo svaret, så når han undlader at give et svar her fra talerstolen, så er det altså ikke, fordi han ikke ved besked, men fordi han ikke er glad for tallene.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg synes, det er godt, når Venstre lægger et program frem – det har vi jo efterlyst igennem et års tid – at vi kan komme til at diskutere regeringens politik, og hvad der er af formulerede alternativer til regeringens politik. Det er

[Frank Jensen]

da rigtigt, at alt det, der kom frem på Venstres kredsformandsmøde, og som er skrevet af Venstres ordfører her under debatten i dag, ikke indgik i de ændringsforslag, som Venstre formulerede til finansloven for 1994. Der var jo ikke nogen ændringsforslag fra Venstre om at ophæve arbejdsmarkedsbidraget. Det ville altså give en manko, hvis man ikke får de penge ind – et sted mellem 25 og 30 mia. kr. Men problemet er, hvordan Venstre ville finansiere det underskud. Det er ikke et regnestykke, jeg har lavet, men som finansministeren har lavet af Venstres program, og det giver en manko på 40 mia. kr. Derudover skal der fyres medarbejdere blandt offentligt ansatte: Jeg tror, man har fastholdt måltallet 10.000 i den offentlige sektor for at nå op på så store besparelser. I dag, hvor vi taler om, hvordan vi skal sikre, at vi har styr på økonomien, og vi fastholder, at vi også vil leve op til det, som er gældende for konvergenskriterierne, nemlig at vi har sunde offentlige budgetter, lav inflation, lav rente og styr på vores betalingsbalance, så må man da kunne diskutere, hvad det ledende oppositionsparti, Venstre, har af bud. Der fosser pengene ud af programmet. Det ville da være rart at få at vide, hvordan man har tænkt sig det skulle finansieres.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Det helt centrale clou i hr. Fogh Rasmussens tale var vel, at han indtil flere gange i den samme sætning sagde, at det åbenbart var denne regerings politik, at de offentlige udgifter skulle stige. Det er noget af det værste, man kan forestille sig, kan jeg forstå.

Jeg synes, det er et meget godt billede på, hvad det er for en tankegang, partiet Venstre har på dette område, nemlig en meget snæver tankegang, hvor ideologien er meget mere vigtig end praktiske løsninger for virkelighedens mennesker. Lad mig tage et par eksempler på det:

Hvis det offentlige sygehusvæsen sætter sine udgifter op for at kunne klare nogle ventelister, få opereret nogle åreknuder osv., osv., så nogle mennesker ikke skal gå og lide i månedsvis, så er det jo en stigning i de offentlige udgifter. Men det er galt, kan jeg forstå. Hvis derimod et privathospital opererer de samme patienter – de skal bare betale en masse penge for det – for

nøjagtig det samme, så er det fint, så er det godt, at det er den private sektor. Jeg tror ikke, at det er sådan, de mennesker, der har de sygdomme, oplever det.

Lad mig tage et andet eksempel: Hvis den offentlige sektor investerer mere i uddannelse af arbejdskraften og uddanner nogle faglærte arbejdere, så fru Anne Birgitte Lundholts arbejdsgivere ikke står i det problem, at de ikke kan få den arbejdskraft, de vil have, så er det åbenbart skidt, for det giver en stigning i de offentlige udgifter. Men jeg tror ikke, det er sådan, arbejdsgiverne ser på det, jeg tror ikke, det er sådan, virksomhederne ser på det. Jeg tror, de vil blive glade, hvis vi sørger for, at der er de kvalificerede medarbejdere til stede, som er helt nødvendige for den økonomiske udvikling i Danmark.

Jeg synes, det her er et meget godt eksempel på, at ideologi spiller en meget større rolle for Venstre end at diskutere praktiske løsninger på, hvordan vi får et godt samfund i Danmark.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Det er jo det bedste, når man kommer til kort i en debat og gerne vil benægte kendsgerningerne, at forsøge at tale udenom, som bl.a. den socialdemokratiske ordfører har gjort.

Men jeg bemærkede, at hr. Arne Melchior sagde, at dette var et etårigt investeringsprogram, og det vil sige, at hr. Arne Melchior kan bekræfte, at han og hans parti – og altså et regeringsparti – går ind for at bortskære disse udgifter igen. Dette er i modstrid med det konvergensprogram, vi har fået udleveret fra regeringens side, hvor man regner med en fortsat stigning i de offentlige udgifter. Det er jo også således, at det er 1994-valgges, der er tale om her, for de såkaldte skattelettelser – som der nu ikke er mange af, når man skal betale grønne afgifter – opkræves jo efter finansministerens egne ord igen i løbet af skattereforens gennemførelse.

Jeg vil da meget gerne have en bekræftelse fra hr. Arne Melchior på, at disse orlovsordninger kan fjernes igen, også uden at arbejdsgiverne har påtaget sig dem, at hr. Arne Melchior's parti går ind for, at bl.a. orlovsordningerne kan fjernes af dette Folketing inden for en kort årrække. Jeg vil gøre opmærksom på, at statsministeren er af en anden opfattelse,

[Anne Birgitte Lundholt]

men det ville glæde mig, hvis CD var enig med os.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Først vil jeg sige til hr. Frank Jensen, at den meget omtalte tale på Venstres kredsformandsmøde opridsede en række målsætninger for Venstres politik; hvad de så har af konsekvenser for finanspolitikken, udtrykkes i vore ændringsforslag til finansloven hvert eneste år. Jeg nævnte, at for 1994 gav de ændringsforslag, vi har stillet sammen med Det Konservative Folkeparti, en forbedring af statsfinanserne med 5 mia. kr., og sådan vil vi år for år udmønte vore målsætninger i konkret politik, der giver forbedringer af statsfinanserne.

Jeg tror ikke, der er mere at føje til hr. Frank Jensens indlæg, for hr. Frank Jensens plade er den samme og vil blive ved med at være det: Hvis Venstre ikke lægger noget frem, så er det galt, og når Venstre lægger noget frem, så bliver det forvansket. Derfor tror jeg ikke, vi kan komme længere med hr. Frank Jensen.

Lad mig så sige til hr. Arne Melchior: Hr. Arne Melchior siger, at tilskud giver overskud, at det er en investering, som vil give et afkast på et tidspunkt; det er jeg dybt, dybt uenig med hr. Arne Melchior i. Det er tværtimod sådan, at den udvikling af et tilskudssamfund, som den nuværende regering er i gang med, vil give et drønende underskud. Alle disse tilskudsordninger til nogle virksomheder udkonkurrerer jo andre sunde virksomheder. Alle disse tilskud til orlovsordninger betyder jo bare, at der bliver færre private arbejdspladser og større offentlige udgifter. Det giver et drønende underskud med dette tilskudssamfund, som jo bare betyder, at man kræver penge ind med den ene hånd i form af skatter, og at man så skal bruge en hel masse administration på at fordele dem som tilskud bagefter. Det er da det rene underskud, så det er jeg helt uenig med hr. Arne Melchior i.

Så spurgte hr. Arne Melchior, hvorfor jeg ikke svarede på spørgsmålet om udviklingen i de offentlige underskud. Jeg skal sige til hr. Arne Melchior, at det var af skånsomhed over for hr. Arne Melchior, at jeg ikke refererede tallene, for det er nemlig sådan ifølge økonomiministerens seneste redegørelse, at det samlede offentlige underskud i 1994 vil blive større, end det

var i 1993 og 1992 og alle de forudgående år; så svaret på hr. Arne Melchiors spørgsmål er, at underskuddet vokser i forhold til de tidligere år.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Må jeg sige til fru Anne Birgitte Lundholt, at jeg ikke har sagt noget om en etårig horisont. Det er da helt givet, at nogle af de ordninger, som er på dette års finanslov, er konjunkturbestemte og vil kunne – og nogle af dem vil skulle – ændres, hvis og når konjunktoren vender; det er helt oplagt. Men ordet etårig er opdigtet af fru Anne Birgitte Lundholt.

Så undrer det mig, at det skal være nødvendigt at manuducere en tidligere industriminister i, at når man ser på et regnskab, det være sig for en virksomhed eller et samfund – det er to størrelser, der ikke altid kan sammenlignes, men her er der faktisk et sammenfald – skal man jo ikke kun se på, om omkostningerne er steget. En virksomhed i omsætnings- og indtægtsfremgang vil som regel have større omkostninger i den pågældende periode, både større løn- og øvrige omkostninger og større investeringer, men det er jo ikke det afgørende; det afgørende er, om indtægterne retfærdiggør dem, retfærdiggør investeringerne og retfærdiggør ansættelsen af flere mennesker, så det giver overskud. Jeg tror nok, at aktionærerne/borgerne er særdeles tilfredse, når det forholder sig sådan.

Nu har jeg ikke meget taletid, og jeg har ikke tallene med mig herop – og vi kan jo senere på dagen komme tilbage til det – men jeg vil bestride, at hr. Fogh Rasmussen har ret i, at underskuddet bliver større, end det har været, eftersom jeg hævder, at der for 1994 som effekt af disse investeringer vil komme indtægter både i form af skat og momsindtægter, og at underskuddet for 1993, når statsregnskabet foreligger, vil være klart mindre, således at vi har opnået et knæk i kurven for underskuddet, som det var forudset, da finansloven blev vedtaget.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Vi har jo en reel diskussion her, selv om jeg kan forstå, at Venstres næstformand ikke øn-

[Frank Jensen]

sker at tage del i den længere. Vi har en reel diskussion om det, som Venstre ønsker sig, nemlig at der skal være fradrag, og det, som regeringen ønsker sig, nemlig at der skal være tilskud. Det må vi da kunne diskutere. Det er jo her, den reelle uenighed er.

Grunden til, at denne regering går ind for at lave tilskud til hjemmeservice og andre formål, er jo, at det er ansvarlig økonomisk politik, for derved ved vi, når vi stemmer om finansloven, hvor mange penge vi afsætter til formålet. Det stemmer vi om. Det er rammestyret. Men det, som Venstre ønsker sig, er fradrag, som jo ikke er rammebelagt, fradrag, som man selv tager af, fradrag, som har forskellig værdi for forskellige indkomststørrelser.

Det er jo en reel diskussion, selv om Venstre ikke ønsker at tage del i den – måske fordi man ikke ønsker at få afsløret, at det er ustyrbar, uansvarlig økonomisk politik at udstyre vort skattesystem med flere og flere fradragsmuligheder, som ingen af os har indflydelse på den dag, vi stemmer om de grundlæggende økonomiske vilkår i vores samfund.

Til diskussionen om, hvorvidt underskuddet falder eller stiger, vil jeg sige, at det da er rigtigt, at når vi i 1994 forsøger at sparke dansk økonomi i gang igen, væk fra den onde spiral, som V og K var ved at køre Danmark ind i, ja, så koster det noget, men det kommer så sandelig også tilbage. I konvergensredegørelsen har økonomiministeren påvist, at vi med den stramning, der jo igen sker af finanspolitikken, når vi får konjunkturerne til at trække landet opad igen, vil komme ned under konvergenskravene i 1996, altså nå et underskud på under 3 pct.

Der er ikke noget at være urolig for. Denne regering har meget mere styr på de økonomiske mekanismer i samfundet, så længe vi styrer igennem tilskud og rammestyre. Det er der perspektiv i.

Formanden:

Jeg vil godt gøre opmærksom på, at vi jo har flere ordførere, der skal have lejlighed til at holde deres tale.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Først en bemærkning omkring tilskud og fradrag. Hr. Frank Jensen sagde jo til sidst selv

kodeordet: Det er styringen; det er det, at vi herinde firkantet skal bestemme, hvad folk skal købe, hvor de skal købe det, og for hvad de skal købe det.

For det første er en fradragsordning billigere for den, der køber ydelsen. Det har finansministeren bekræftet klart i de svar, han afgav omkring behandlingen af finansloven. For det andet er forskellen på fradrag og tilskud, at med fradrag vælger modtageren selv, hvilken ydelse man vil have. Man skal ikke omkring en offentlig kasse. Man risikerer ikke, at det bare bliver fjernet igen. Der er masser af forskel; hr. Frank Jensen kan læse det.

Og så til hr. Arne Melchior's bemærkning til mig omkring overskud på virksomhedsbudgettet: Vi er ganske enige om, at en investering, der giver overskud, er man selvfølgelig glad for. Jeg vil så gerne spørge, om CD er af den opfattelse, at orlovsordningen, som den forløber nu med genbesættelse af under eller omkring halvdelen af stillingerne, og hjemmeserviceordningen, som vist har kostet mere i markedsføring end den totale omsætning den første måned, ikke er af en sådan karakter, at enhver privat virksomhed ville skrotte ordningerne med det samme.

Formanden:

Hr. Fogh Rasmussen har ordet for en kort bemærkning. Til orientering har jeg derudover seks talere indtegnet til korte bemærkninger i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Det er blot lige en enkelt kort bemærkning til hr. Arne Melchior: For at vi ikke skal stå og snakke i hver sit hjørne, vil jeg lige nævne de tal, vi taler om, vedrørende udviklingen i de offentlige underskud.

Jeg har her tallene fra økonomiministerens seneste oversigt, og det er sådan, at vedrørende 1992 – dér er det jo tal, vi kender, stort set – blev det samlede offentlige underskud – altså ikke kun statens, men det samlede offentlige underskud – på 22 mia. kr. Ifølge økonomiministerens forventninger vil det samlede offentlige underskud i 1993 vokse til 38 mia. kr., og det vil vokse yderligere i 1994 til 44 mia. kr.

Jeg tog ikke tallene med i første omgang, for sådan en diskussion kan nemt blive for tek-

[Fogh Rasmussen]

nisk, og jeg syntes, at det mere var principperne og udviklingen, vi skulle snakke om; men siden hr. Arne Melchior nu spørger om tallene, har jeg altså her læst dem op.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg har svært ved at forstå logikken i hr. Frank Jensens argumentation. På den ene side beklager hr. Frank Jensen sig over, at vi evig og altid skal snakke om partiet Venstres program eller manglende program, og på den anden side gør hr. Frank Jensen det nærmest til en æressag at eksaminere hr. Fogh Rasmussen i Venstres politik.

Det er ikke det, der er på dagsordenen i øjeblikket. Det, der bl.a. er på dagsordenen, er jo konvergensprogrammet og de økonomiske konsekvenser, som det må få for de offentlige finanser i Danmark, hvis vi skal leve op til konvergensprogrammet.

Og det kan vi ikke leve op til, hvis hr. Frank Jensens filosofi skal føres ud i livet, nemlig at jo flere tilskud man udbetaler, jo bedre går det. Et samfund, hvor man giver tilskud, er et sygt samfund. Tilskud er som narkotika: Jo mere man giver, jo mere kræves der næste gang. Det er nok også det, der er hr. Frank Jensens ønske, han ønsker som en pusher at sidde og uddele narkotika til en befolkning, der er afhængig af tilskud. Det er jo det, man gør. Befolkningen bliver afhængig. Man kan ikke få støvsuget sit hjem, uden at der skal udbetales tilskud, man kan ikke få sat nye vinduer i sit hus, uden at der skal udbetales tilskud; intet kan man få foretaget i sit hjem, uden at der skal udbetales tilskud.

Den afhængighed af samfundet og af hr. Frank Jensens forgodtbefindende, når der stemmes, ønsker vi ikke at befolkningen skal have. Hr. Frank Jensen var jo ærlig nok til at sige, at det skulle være med tryk på ja- og nejknappen, når den årlige finanslov bliver vedtaget, at man herinde afgør, hvor meget narkotika der skal uddeles. Det hører ingen steder hjemme, og det er ødelæggende for samfundsøkonomien – og da særlig i betragtning af, at vi har så horribelt store underskud på både statens og de øvrige offentlige finanser, at der ganske enkelt ikke er råd til at uddele alle de tilskud, og slet ikke, når de har negative effekter på samfundsøkonomien.

Formanden:

Man skal nok være lidt forsigtig med, hvilket billedsprog man bruger i folketingsalen.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg skal oplyse hr. Kim Behnke om, at i mit hjem i Rømersgade bliver der både støvsuget og gjort rent meget regelmæssigt, uden at det udløser nogen tilskud. At påstå, at man ikke kan få foretaget noget uden at få tilskud, er helt ude på overdrevet og totalt meningsløst.

Må jeg sige til hr. Fogh Rasmussen, at jeg faktisk havde bedt om en hurtig kort bemærkning netop for, som hr. Fogh Rasmussen sagde, at vi ikke skulle stå og råbe i hver sit hjørne og tale om forskellige tal.

Jeg stillede udtrykkelig spørgsmål om og omtalte statsregnskabet, altså drifts- og anlægsudgifterne, DAU; det var det, jeg talte om. De offentlige udgifter og finanser er jeg sikker på at økonomiministeren senere i debatten vil gøre bemærkninger til.

Så skal jeg endelig sige til fru Anne Birgitte Lundholt, at jeg ikke er enig i, at man skal skrotte en række ordninger, som i øjeblikket har 5-6 uger på bagen, og som vi derfor ikke kender konsekvensen af endnu.

Som jeg sagde i et tidligere indlæg, kan der laves visse sammenligninger mellem en virksomhed og et samfund, men disse sammenligninger har deres store begrænsning, og selvfølgelig må man i samfundet kunne gøre en hel masse andre ting, fordi der er helt andre menneskelige hensyn at tage i et samfund, end der er i en virksomhed. På det område mener jeg, at fru Anne Birgitte Lundholts forsøg på at sammenstille de to begreber er totalt uholdbart.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Hr. Arne Melchior har jo i hvert fald ret i, at der bliver udført megen hjemmeservice i Danmark, uden at der bliver givet tilskud. Problemet i relation til arbejdsløsheden, når vi fører diskussionen derhen, er, at hr. Frank Jensen og Socialdemokratiet ikke vil forstå, at der skal laves incitament i stedet for styring. Det gælder i alle forhold i samfundet, at folk hellere vil have gulerødder, end de vil have af kæppen.

[Kai Dige Bach]

Og når vi er ude i det her, så er det ikke så vigtigt, hvordan vi gør det.

Vi ved, at der laves meget sort arbejde. Vi ved, at der udbetales en stor arbejdsløshedsunderstøttelse. Vi ved, at der gives tilskud til folk med små indtægter til at løse en masse af deres problemer. Det vil sige, at hvis vi kan få registreret noget af det sorte arbejde, så har vi tre store pengebunker at tage af.

Det havde i virkeligheden ikke gjort mig noget, at man havde lavet den hjemmeserviceordning, vi har fået lavet, med tilskud, hvis det så virkede; men vi har aldrig troet på, at det virker, og det viser sig også, at det ikke virker. Og når man om føje måneder får det til at virke lidt, vil jeg gerne heroppefra fremsætte den meget voldsomme påstand, at det er, fordi der er nogle, der har fundet ud af at sætte den bureaukratiske mølle i gang, så tre mennesker aftaler med hinanden, hvem der er arbejdsgiver og arbejdstager, og hvem der så sender regningen til staten, og det behøver ikke nødvendigvis at indebære, at der er udført noget arbejde. Opfindsomheden hos danskerne er meget, meget stor.

Det, vi skal have afskaffet, er 1.000 pct. skat på arbejde, bare der er to personer involveret i det.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

Det er udsagnet om, at pengene fosser ud af statskassen, som bringer mig herop, et udsagn, som er blevet fremført af oppositionen op til flere gange også i denne debat. Jeg har lært hr. Fogh Rasmussen at kende som en politiker med stor økonomisk indsigt, og derfor vil jeg spørge: Er det ikke således, at hvis pengene fosser ukontrolleret ud af statskassen, får det den virkning, at vi får en stigende inflation og en stigende rente? Og hvordan er det gået det sidste års tid? Er inflationen steget? Er renten steget? Nej, tværtimod. Det vil sige, at det har altså ikke fået den virkning, som det efter lærebøgerne skulle få, når økonomien løber løbsk, når pengene fosser ukontrolleret ud af kassen. Det er måske således, at vel løber der penge ud af statskassen, men de løber ud af statskassen på en kontrolleret måde; altså får det ikke denne negative indvirkning på inflation og rente.

Så jeg vil gerne spørge hr. Fogh Rasmussen: Hvordan kan det være, at vi ikke har fået disse

negative virkninger, når nu det påstås, at pengene fosser ud af kassen?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg synes, at man er nødt til at bestemme, hvilket standpunkt man vil lægge sig fast på i debatten om tilskud kontra fradrag.

På den ene side siger man, at der skal være styring på de offentlige udgifter, på de offentlige finanser, vi skal vide, hvor mange penge vi hvert år bruger på de enkelte konti, og på den anden side siger man, at vi skal have lukket fuldstændig op for, at man selv kan bestemme sin skattebillet, for man skal have lov til at foretage fradrag.

Man er altså nødt til at beslutte sig til, om man vil have ordentlige forhold i økonomien i husholdningsregnskabet, eller om man vil have et tagselvbord af fradrag, der gør, at vi ikke ved, hvordan det ender, når vi gør nationalregnskabet op. Det er jo det, der er hovedproblemet. Og som hr. Kai Dige Bach og andre i den konservative gruppe og også i Venstres gruppe godt ved, svinger dette også konjunkturelt, hvis det er sådan, at der er fradragsmuligheder, og dér har vi ingen jordisk chance for at styre den økonomiske udvikling.

Så vil jeg gerne sige, at jeg tror ikke, at nogen af dem, der hjemme i deres private boliger har fået udført vedligeholdelsesarbejder, synes, det er narkotika, de har fået, eller at det er bureaukratisk el.lign. Jeg synes, det siger meget om hr. Kim Behnkes måde at tænke på, når man omtaler de mennesker, der har fået ordnet forskellige ting, fået tapetseret, fået sat vinduer i, fået ordnet tag osv., at han siger, at de er blevet udstyret med narkotika; det er et lidt for lavt plan.

Men jeg synes, at Venstre og De Konservative måske skulle tage et møde i deres koordinationsudvalg og finde ud af, hvilket standpunkt de vil lægge sig fast på. Vil man sige, at der skal være orden i husholdningsøkonomien, eller vil man lægge sig fast på, at der skal være et tagselvbord af fradrag, som de med de højeste indkomster får de største værdier ud af, og som de med de laveste indkomster får de mindste værdier ud af? Og igen – det er ustyrbart.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg må slutte op om en enkelt bemærkning fra hr. Fogh Rasmussen.

Det er meget, meget svært at drøfte tingene med hr. Frank Jensen, idet han åbenbart ikke ønsker at læse de fakta, der står i regeringens eget konvergensprogram. For at tage diskussionen blot omkring de offentlige udgifter og den stigning, der er indbygget heri, vil jeg tillade mig at citere fra konvergensprogrammet, side 10. Der står:

»Hovedmålsætningen for de offentlige udgifter er, at væksten i de styrbare offentlige udgifter i de kommende år bør være meget moderat og ligge klart under væksten i økonomien som helhed.«

Det vil sige, at alle de udgifter, som regeringen har overført til at være ustyrbare i finansloven for 1994, altså ligger uden for, inklusive den stigning i udgiften til orlovsordninger på 3-4 mia. kr., som vi allerede nu kan se komme, hvis den nuværende orlovsintensitet og -fordeling fortsætter. Det er fakta, hr. Frank Jensen.

Formanden:

Hr. Fogh Rasmussen for en kort bemærkning. Så vil jeg tro, det er den sidste i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Ja, jeg tror også, at vi nærmer os, at vi nu kan få en endelig afklaring med hr. Arne Melchior med hensyn til tallene. For nu sagde hr. Arne Melchior, at det jo var statsregnskabet, han tænkte på. Men det hjælper bestemt ikke, hr. Arne Melchior. Jeg står her med finansministerens opgørelse over underskuddet på statsfinanserne, og da er det sådan, at i 1992 blev det på 35 mia. kr. Det vokser i 1993 ifølge finansministerens opgørelse til 44,5 mia. kr. og vokser yderligere i 1994 til 51 mia. kr. Det er de faktiske og forventede tal i henhold til finansministerens budgetoversigt nr. 4. Så mon ikke vi har afklaret den sag.

Så vil jeg gerne sige til hr. Lysholm Christensen: Jo, når pengene fosser ud af statskassen, stiger inflationen, og økonomiministerens egen oversigt viser også, at der bliver voksende inflation i de kommende år. Så det er helt lo-

gisk og korrekt: Pengene fosser ud, inflationen vokser.

Endelig vil jeg sige om denne diskussion med fradrag kontra tilskud, at der er to klare argumenter for, at fradrag er bedre end tilskud. Der er et økonomisk argument, nemlig at fradrag betyder, at borgerne beholder pengene, så man er fri for, at de skal ind over de offentlige kasser, og at man skal bruge penge på at administrere tilskud. Hr. Frank Jensen har jo ikke ret i, at fradrag kun kommer de højeste indkomster til gode. Tværtimod er det jo sådan, at denne type fradrag vil have nøjagtig samme værdi for alle, og der er den økonomiske fordel, at man sparer mellemhandlerne til at administrere tilskuddene. Men hr. Frank Jensen tilhører et parti, der så gerne vil være formynder og sidde og bestemme, hvad pengene skal bruges til. Det er den økonomiske side af det.

Så er vi fremme ved den anden grund. Den er mere ideologisk. Der er nemlig en klar forskel på fradrag og på tilskud. Det er nemlig sådan, at tilskud gør borgerne afhængige af staten, mens fradrag gør staten afhængig af borgerne, og det er det, vi foretrækker. Derfor vil vi have fradrag frem for tilskud.

Jes Lunde (SF):

For SF er der ingen tvivl om, at det er en betingelse for at få nedbragt den meget store arbejdsløshed i de europæiske lande, at de arbejder sammen i den økonomiske politik, at landene stimulerer hinanden og arbejder med fælles strategier og undgår at ødelægge mulighederne for hinanden ved at spille sorteper om, hvem der skal ende med at sidde med de værste økonomiske tømmermænd. Derfor er det også meget glædeligt, at diskussionen i Europa i øjeblikket er ved at tage en helt ny drejning.

Mange års bekendelse til monetarisme, en økonomisk politik, hvor bekæmpelse af inflationen var det vigtigste af alt, og hvor arbejdsløsheden kom i anden række, er glædeligvis ved at være ovre. EF-Kommissionens nye hvidbog er et klart eksempel på, at arbejdsløsheden er på vej højere op på dagsordenen, og det hilser vi meget velkommen i SF. Det er én af betingelserne for, at 10 spildte år kan blive efterfulgt af en periode med større vilje til at gøre noget ved ledigheden.

[Jes Lunde]

Den udvikling er så ny, at Maastricht-Traktatens mål for den fælles økonomiske politik stadig hviler på den reaktionære, monetaristiske politik, selv om mange lande er i fuld gang med at forlade den, og Danmark er jo ingen undtagelse. Vi opfatter regeringens politik som et skifte fra monetarisme til keynesianisme, selv om regeringen endnu ikke sætter kræfter nok ind på arbejdsløsheden set med SF's øjne. Derfor er det også helt forkert, når regeringens konvergensprogram er så stor en lovsang til retningslinjerne i Maastricht-Traktaten. De kriterier, der er opstillet i Maastricht-Traktaten, og som altså er monetaristiske, som prioriterer inflationsbekæmpelse langt over hensynet til arbejdsløsheden, får i den redegørelse, vi har til debat i dag, regeringens og økonomiministerens helhjertede støtte.

Regeringen burde i stedet for sige: Ja, selvfølgelig stræber vi da efter overskud på betalingsbalancen, orden i statsfinanserne, lav rente, lav inflation osv., det er jo altid godt, men vores hovedmål må være at få arbejdsløsheden ned. Kan det hele lykkes på én gang, er det fint, og det vil vi forsøge på i Danmark, men kan det ikke, er arbejdsløsheden det vigtigste for os.

Den diskussion om, hvordan man prioriterer forskellige mål i forhold til hinanden, statsfinansernes situation i forhold til arbejdsløsheden, er desværre ikke kun teoretisk. Lad os prøve at se lidt på, hvordan problemerne er i de lande, der findes rundt omkring i Europa.

England, Spanien, Frankrig, Portugal, Grækenland, Italien og Belgien har alle et underskud på statsfinanserne på over 5 pct. af bruttonationalproduktet, og Traktatens kriterier siger, at de skal sørge for at få det helt ned under 3 pct. Holland, Irland, Belgien, Grækenland, Portugal og Italien har alle en offentlig gæld, der langt overstiger Traktatens grænse på 60 pct. af BNP.

Hvis nu alle disse nabolande satte hensynet til at leve op til Traktatens kriterier over alt andet og strammede deres økonomiske politik så meget, som de faktisk skulle gøre for at leve op til Traktaten, ville det give en voldsom forværing af den økonomiske situation i Europa. Der ville komme en eksplosion i ledigheden og et sammenbrud også i den danske regerings politik, og derfor er der absolut ingen grund til at give sin tilslutning til Traktatens kriterier.

SF lægger også megen vægt på, at den økonomiske politik er ansvarlig, at det økonomiske grundlag er i orden for velfærdssamfundet både nu og i fremtiden, og derfor kan vi støtte, at regeringen sigter efter mange af de mål, som den faktisk gør her i redegørelsen, men vi finder det ærlig talt helt forkert at give tilslutning til lige præcis de konvergenskriterier, der er i Maastricht-Traktaten, netop fordi de kan blive meget farlige for Europa, hvis de tages alt for højtideligt i de andre lande.

Danmark er i en økonomisk situation i øjeblikket, hvor vi kan tåle at stræbe efter at opfylde flere kriterier på én gang. Der er mange lande, der ikke er i den situation, og derfor skal vi ikke skubbe til vognen og risikere at skubbe nogen ud i at føre en økonomisk politik, der fremkalder arbejdsløshed i stedet for en politik, som løser arbejdsløshedsproblemet.

Hvad de danske forhold angår, er vi især kritiske over for, om regeringens politik også reelt kan få arbejdsløsheden bragt ned. Regeringen skriver jo selv, at den regner med, at arbejdsløsheden er på godt og vel 200.000 helt fremme ved årtusindskiftet, og det er efter vores opfattelse et meget tydeligt bevis for, at det her går for langsomt. Det er ganske enkelt ikke nok at sige til de mange, mange tusinder, som er arbejdsløse i øjeblikket, at vi måske har en løsning på deres problemer om 10-20 år. Det kan man ikke byde mennesker. Det er jo ødelæggende at være arbejdsløs, det ved vi alle sammen, og derfor er det en opgave, der skal løses meget hurtigt fra Folketingets side.

Vi finder det også meget bekymrende, når regeringen taler om, at den konjunkturbestemte del af arbejdsløsheden kun udgør 3-4 pct. svarende til godt 100.000 ud af de 350.000 ledige, for det fører nemlig meget let til, at man siger, at man ikke kan tåle at nedbringe arbejdsløsheden mere end til 200.000-250.000, før man risikerer, at det går galt med lønudviklingen. Jeg ved ikke, om det er regeringens ræsonnement; det vil jeg gerne spørge om. Jeg læser det lidt sådan, når der i redegørelsen står, at regeringen er parat til at stramme finanspolitikken allerede i 1994 for at undgå, og jeg citerer: ». . . en eventuel overophedning af økonomien.« Jeg synes, det er meget bekymrende, hvis regeringen i øjeblikket betragter vores arbejdsmarked på den måde, at det er på kanten af en overophedning, og at vi hellere

[Jes Lunde]

må bremse med det samme for at undgå, at arbejdsløsheden falder alt for meget. Det kunne tyde på, at man reelt har opgivet at få arbejdsløsheden ned under 250.000. Hvis det er tilfældet, synes jeg, det er katastrofalt, at regeringspolitik er sådan.

Vi er selvfølgelig i SF tilfreds med, at regeringen i det konvergensprogram, vi har til debat i dag, understreger, at Danmark ikke skal med i den såkaldte 3. fase af Den Monetære Union, dér, hvor konvergenskriterierne bliver bindende. Det er en situation, som SF selvfølgelig vil fastholde.

Vi hilser det også velkomment, at både den danske regering og Europa-Kommissionen lægger op til, at hensynet til miljøet skal spille en større rolle. Europa-Kommissionens hvidbog er i den henseende en overraskende positiv bog at læse; den kan jeg anbefale til alle. Der er meget nytænkning i denne rapport set i forhold til den politik, der har været ført i Europa i de senere år. Vi er nemlig stadig meget langt fra en situation, hvor vi kan kalde vores økonomiske politik for økologisk bæredygtig. Vi bruger stadig alt for mange af klodens begrænsede ressourcer, vi forurener stadig alt for meget, og derfor er der i virkeligheden brug for også at have et konvergensprogram på det område, en konvergens til miljømæssig bæredygtighed.

Regeringen er en lille smule på vej i den retning, idet den er begyndt at skrive noget om miljøet i sin redegørelse, og det er da udmærket. Men så kan det jo undre, at regeringen samtidig i konvergensprogrammet lægger op til, at det private forbrug inden år 2000 skal stige med hele 30 pct. – 30 pct. mere i forbrug i gennemsnit pr. dansker. Det er for os at se en meget mærkværdig måde at prioritere på i en situation, hvor vi har store sociale problemer, kolossale uløste arbejdsløshedsproblemer, masser af problemer med miljøet, et for stort forbrug af ressourcer, for megen forurening osv. Dér vælger man at prioritere på den måde, at man siger: Det, der skal udvikles allerkræftigst i de kommende år, er det private forbrug. I SF forstår vi simpelt hen ikke, hvordan man kan få det til at hænge sammen med de kønne ord, man siger om miljøet.

Derfor ser vi frem til den dag, hvor vi har en regering, der vil komme med et mere miljømæssigt og menneskeligt sammenhængende

og kvalificeret udspil med hensyn til, hvor Danmark skal bevæges hen i årene frem mod år 2000, så vi får en egentlig løsning på vores arbejdsløshedsproblem, får arbejdsløsheden væk og får Danmark gjort til et samfund, der kan påstå, at vi fungerer på en måde, som er miljømæssigt holdbar på længere sigt, også når vi ved, at der er grænser for, hvor mange ressourcer vi kan bruge, når vi ser på vores forhold sammenlignet med den tredje verdens, også når vi ser på de store trusler, som er i det økologiske billede i øjeblikket, og hvor vi ved, at vi har en forpligtelse til at være et af de lande, der gør mest. Netop fordi vi har så høj en levestandard her, har vi en helt kolossal forpligtelse til at vise verdenssamfundet, at vi tør gå forrest med hensyn til at skaffe en miljømæssig bæredygtighed.

Det tror jeg desværre ikke dette program lever op til, men det kan være, at den næste regering kan levere et sådant program.

Kim Behnke (FP):

Det er jo med ca. halvandet års forsinkelse, at vi nu har denne debat i Danmark. Der har ikke ligefrem været den normale danske tendens i EU-sammenhæng, nemlig at vi er duksedrenge, der gør vores arbejde færdigt først. Det har jo ikke præget regeringens holdning og regeringens arbejdstempo i forbindelse med konvergensprogrammet. Nok har Folketingets Markedsudvalg i mange år diskuteret disse temaer, men et samlet program, der kunne præsenteres i Folketingssalen, ser vi først nu. Det skal regeringen selvfølgelig ikke have utak for. Det er glimrende, at vi nu endelig får den debat – vel at mærke i Folketingssalen.

Inden debatten gjorde vi os nogle overvejelser om, hvordan den skulle forløbe, for hvis vi skulle have en intellektuel debat om indhold og konsekvenser af konvergensprogrammet i Spanien og Portugal sammenlignet med Danmark, kunne det godt gå hen at blive en kedelig debat, men jeg synes bestemt, at Folketinget endnu en gang har bekræftet, at man godt kan få selv den mest kedelige debat gjort spændende.

Når vi så ser på det, der ligger fra regeringen, skal vi være de første til at sige: Jamen hurra, det er godt, at vi har faste, stabile valutakurser, at den danske krone ligger fast, og at den ligger stærkt. Det bakker vi op om; vi bak-

[Klim Böhnke]

ker op om, at inflationen bliver så lav som overhovedet muligt, og derfor er der indtil videre også kun et enkelt rynket øjenbryn, når vi ser, at inflationen ikke længere går nedad, men at den måske har stabiliseret sig eller har tendens til at stige lidt. Og vi deler alles glæde over den lave danske rente, selv om vi har noteret os, at der flere steder i samfundet er diskussioner om, hvorvidt den lave rente måske nærmest er et problem. Hvis den er et problem, må det siges at være et positivt problem.

Tilbage er der så det fjerde punkt i dette program, og det er spørgsmålet om, hvorvidt Danmark er i stand til at overholde de krav, der er til stabilitet og styr på de offentlige finanser. Der er to betingelser dér. Der er selve spørgsmålet om den samlede offentlige gæld, som helst skal være under 60 pct. af vores bruttonationalprodukt, og der er spørgsmålet om de årlige underskud, som helst skulle være under 3 pct. af vores bruttonationalprodukt.

Ingen af delene er Danmark jo i stand til at leve op til. For ca. tre år siden hævdede man, at Danmark, Frankrig og Luxembourg eksklusivt var de eneste, der levede op til de krav, men selv på det tidspunkt var Danmarks deltagelse i denne eksklusive klub jo betinget af, at vi snød os selv en lille smule. Og idet jeg tillader mig at referere til, at ministeren jo har haft et tidligere virke som skolelærer, må økonomiministeren jo vide, at man ofte bliver præsenteret for det synspunkt af elever, der ikke har lavet deres lektier, at de tror, at de snyder læreren, når de ikke laver lektierne. Men vi ved jo alle sammen godt, at de ikke snyder læreren, men sig selv.

Lidt det samme er jo tilfældet med hensyn til den måde, vi opgør vores samlede underskud og vores løbende driftsunderskud på i Danmark. Det kan godt være, at vi går og bilder os selv ind, at vi snyder Europa-Kommissionen ved at tælle tallene sammen på en anden måde, men dybest set er det jo bare os selv, vi snyder, når vi ikke er ærlige i vores måde at gøre tallene op på.

Med henvisning til regeringens finansredegørelse fra oktober sidste år har jeg allerede refereret, hvordan vi i 1993 havde en samlet offentlig gæld, som udgjorde 80,4 pct. af bruttonationalproduktet. Det var vel at mærke, hvis vi benyttede Europa-Kommissionens opgørelsesmetode, men den bruger vi ikke i Dan-

mark. Næ, vi har valgt selv eksklusivt at sige, at vi hellere vil tælle sammen på en anden måde. Det skred startede i sin tid med, at man sagde, at Den Sociale Pensionsfond i virkeligheden er statens penge alligevel, så dem kan man lige så godt indregne i statens formue eller den offentlige formue. Senere er det så eskaleret, og flere og flere områder er blevet indregnet i regnskaberne, og det, der efter vores mening var toppunktet, var, da den nævnte finansredegørelse så tog hul på, at man også indregner forventede fremtidige skatteindtægter fra pensionsformuer.

Så synes vi nok at man begynder at trække lidt rigeligt med veksler på tålmodigheden. Hvem ville acceptere, at en privat virksomhed i sine regnskaber indregnede forventede afkast fra kommende kunder? Det kan man selvfølgelig ikke gøre.

Og på samme måde er det ganske urimeligt, at man indregner forventede skatteafkast. Men man er selvfølgelig nødt til at gøre det, for hvis ikke man laver den slags bogholderimanøvrer, er kendsgerningen den, at vi i øjeblikket ligger på disse godt 80 pct., og så er vi bestemt ikke med i den pæne klub i EU-samarbejdet, så har vi problemer, og det er mest af alt problemer med os selv. For de andre EU-lande er stort set lige glade med, om man i Danmark lever op til disse krav. Men det er vi ikke, og man bør heller ikke være ligeglad med det, for udviklingen i de offentlige finanser – den udvikling, hvor det årlige underskud bliver større og større og akkumuleres til en stadig stigende gældsbyrde – er en udvikling, som kun kan standses et sted, og det er hos os selv. Og når man med årlige finanslove tillader, at der bliver brugt flere penge, end der bliver tjent, er det jo udtryk for, at vi i Danmark faktisk bruger nogle penge, som kommende generationer skal betale med en ekstra skat ud over den skat, som de på det tidspunkt skal betale for at få deres – de pågældende års – samfundsøkonomi til at hænge sammen.

En del af debatten har i dag med rette drejet sig om, hvorvidt de mange nye offentlige tilskud er med til at øge gældsætningen. Og vi deler fru Ritt Bjerregaards bekymring for, at man er ved at gøre Danmark til et tilskudssamfund, og vi havde håbet på, at fru Ritt Bjerregaard ville have deltaget i debatten i dag – så havde vi jo kunnet få uddybet synspunkterne – men det ser ikke ud til at være tilfældet.

[Kim Behnke]

I økonomiministerens konvergensredegørelse indgår der også en hel del diskussion om spørgsmålet om beskæftigelsen og ledigheden, og det, som vi i den forbindelse har fæstnet os mest ved, er det lave ambitionsniveau, man har fra regeringens side. Man tør endda lave fremskrivninger helt frem til årtusindskiftet, og selv om man laver fremskrivningerne så langt fremme, er det stadig væk sådan, at man forventer en ledighed i størrelsesordenen 7 pct.

Det synes vi ærlig talt er et alt for lavt ambitionsniveau, og dér er vi fuldstændig enige med SF. Vi er ikke enige i, hvordan man skal få ledigheden gjort mindre, men vi er enige i kritikken: Det er for lavt et ambitionsniveau. Og budskabet til arbejdsløse om, at selv om de i dag måske har været ledige i 3, 4, 5 år, er det først efter årtusindskiftet, der er udsigt til, at de kan komme i beskæftigelse, er ganske enkelt både umenneskeligt og urimeligt.

Derfor bør indsatsen i den danske økonomi selvfølgelig være tosidet, sådan at man både har styr på de offentlige finanser og er i stand til at få nedbragt ledigheden. Dér deler vi bestemt ikke SF's opfattelse – og det er dér, vandede skilles – at man bare skal forlade monetarismen og lade pengepressen forhøje inflationen, for inflation er jo om noget udtryk for tyveri.

Jeg kan slet ikke forstå, at SF har de synspunkter, for det er arbejdsmanden, lavtlønsmodtageren, som får udbetalt sin løn ved fyraftenstid og går hjem og sover natten over, der på grund af inflationen oplever, at når vedkommende så skal ud og bruge pengene dagen efter, er de mindre værd end på indtjenings-tidspunktet. Det er da den dårligst stillede i samfundet, som har sværest ved at gardere sig mod dette. Den, der har den store formue, den, der har råd til at ansætte skatterådgivere, investeringsrådgivere osv., vil være i stand til at investere sine penge, så den pågældende kommer ud over inflationsproblemet. Men den, der bare har en almindelig lille lønindtægt, er altså afhængig af, at inflationen er lav. For er inflationen ikke lav, bliver vedkommendes købekraft simpelt hen stjålet.

Og selv om vi deltager i glæden over, at inflationen er lav, mener vi til gengæld ikke, at det er regeringen, der kan tage æren for det. At vi har så lav en inflation i Danmark, skyldes jo bl.a., at lønudviklingen er rolig, og at den foregår under ordnede forhold.

Og hvorfor er den så det? Hvorfor er pris- og lønudviklingen i det hele taget rolig? Ja, dér mener vi, at man i langt højere grad bør takke Dansk Supermarked og FDB for, at vi har den lave løn- og prisudvikling, for deres nu 4-årige behårde krig på prisen på ganske almindelige dagligvarer er jo med til, at når den almindelige borger går ud og gør sine indkøb og så kan konstatere, at der bliver mere og mere i indkøbskurven for de 100 kr., er tilbøjeligheden til at forlange mere i løn og til at forlange, at pengemaskinen kører hurtigere, jo langt mindre.

Der er selvfølgelig også forskellige bemærkninger i redegørelsen. Dem har vi ikke været så meget inde på i dag; men ministeren har altså også nogle bemærkninger om overgangen fra direkte skatter til forskellige grønne afgifter, og det må vi advare imod, al den stund alene den skadelige CO₂-afgift vil have sine ganske ubehagelige konsekvenser, når Danmark indfører den slags selektivt.

Vi er ligesom de økonomiske vismænd meget bekymrede for, at når CO₂-afgiften ensidigt er indført i Danmark, vil den omkring år 2005, hvor den skal være endeligt udmøntet, have kostet os 35.000 arbejdspladser. Det synes vi ikke er rimeligt, og derfor skal vi advare imod, at man indfører nye grønne afgifter, medmindre man samtidig indfører mindst tilsvarende skattelettelser.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg er enig med hr. Kim Behnke i, at det generelt er sådan, at hvis eleverne ikke vil lave deres lektier, snyder de sig selv og ikke læren. Men der er jo én forudsætning i den betragtning, og det er, at det er en klog opgave, læreren har givet eleverne. Det er jeg sikker på er tilfældet i dansk skolevæsen langt de fleste gange, men det er ikke en forudsætning, der nødvendigvis er opfyldt, når det er EF, man har med at gøre. Hvis man f.eks. vil forsøge at tvinge landene til at føre en monetaristisk økonomisk politik, så er det ikke en klog opgave, så er det noget, man skal vige tilbage for.

Hr. Kim Behnke vil så gerne dreje det om til at være et udtryk for, at SF gerne ser en langt højere inflation. Det er ikke tilfældet, vil jeg gerne sige. Vi synes, det er ganske udmærket, at renten er blevet lav, og at prisudviklingen er blevet meget svag. Det er bestemt noget, som

[Jes Lunde]

er vigtigt at holde fast i, og derfor gav jeg jo også tilslutning til, at regeringen forsøger at pejle efter alle de målsætninger, som er stillet op i programmet her.

Det, jeg så bare siger, er, at den økonomiske politik i virkelighedens verden jo er en afvejning mellem flere forskellige hensyn, hvor man ikke nødvendigvis altid kan få alt sammen på samme tid. Kan man få det, er det fint, og det skal man stræbe efter, men nogle gange kommer man i en valgsituation.

Man kan f.eks. komme i den valgsituation, om man vil acceptere, at inflationen går op fra 1 til 2 pct., for at man kan gøre noget mere ved arbejdsløsheden. Og i den valgsituation, hvor det er så lave inflationsprocenter som dem, der også diskuteres i regeringens program, vi taler om, mener vi, at det vigtigste overhovedet i øjeblikket er arbejdsløsheden, for menneskeskæbner tæller mere end kroner, og så længe man sørger for, at den økonomiske politik er holdbar, at det økonomiske fundament er bæredygtigt på lang sigt, er det arbejdsløshedsbekæmpelsen, der skal sættes i højsædet.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg deler til fulde hr. Jes Lundes betragtning om, at hvis de opgaver, eleverne får, ellers er fornuftige, så er det fornuftigt at lave sin lektier. Og den opgave, vi er sat på her, er en fornuftig opgave, for selv om hr. Jes Lunde gerne vil prøve at tale sig ind i en situation, hvor han siger, at vi bare skal have en lidt højere inflation og så styre den, så den kun bliver en lille smule højere, er der jo det ved inflation, at det ikke er en slags tastatur ovre i Økonomiministeriet, hvor man taster ind, hvilken inflation man gerne vil have. Og det er jo heller ikke sådan, at vi kan vedtage i Folketinget, at vi gerne vil have en inflation på 2,01 pct. eller 3,4 pct.

Inflation er et resultat af hele den samfundsøkonomi, vi har, og hr. Jes Lunde og SF er ikke i stand til at styre de parametre, så hvis man først giver los, hvis man først åbner og tillader, at inflationen begynder at stige, så ved hr. Jes Lunde ikke, om den havner på 5 eller 6 pct. eller den havner – som hr. Jes Lunde gerne vil have det – på 2½ pct. Det ved man ikke på forhånd. Man sætter en proces i gang, hvor inflationen begynder at stige, og den proces vil

være konsekvensen af at fravige den monetaristiske politik.

Jeg kan slet ikke forstå, hvorfor SF bliver ved med at fastholde sin afstandtagen fra den monetaristiske politik, for de steder i verden, hvor man har benyttet sig af en stram økonomisk valutastyring og finanspolitisk styring, er jo de steder, hvor man har haft størst succes med at få orden i økonomien, hvorimod de steder i verden, hvor man bare har givet los, ja, dér er det i endnu højere grad gået galt, medmindre man selvfølgelig foretrækker at have totalitære systemer med en fuldstændig stram, statsdirigeret økonomi. Men det vil SF jo heller ikke.

Derfor er der ikke noget alternativ. Man kan ikke bare begynde at dosere inflationen dråbevis; man risikerer, at der opstår en regulær ketchup-effekt, som jeg går ud fra at heller ikke SF ønsker.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil gerne sige, at jeg er dybt uenig i Fremskridtspartiets vurdering af de erfaringer, man har med monetarisme.

Jeg mener tværtimod, det er sådan, at den økonomiske krise i Vesteuropa er blevet kraftigt forværret af, at man har ført en monetaristisk økonomisk politik, hvor man har sat bekæmpelsen af inflation over simpelt hen alt andet.

Det er jo en af grundene til, at lande som Danmark i årevis har forsøgt at få Tyskland – dengang landet havde en stærkere økonomi; det er lidt mere tvivlsomt i dag, men dengang det havde en meget stærk økonomi – til at virke som et lokomotiv i Europa.

Det var umuligt at få Tyskland til det, for man var så hunderød for inflation, at man ikke ville acceptere nogen som helst udvikling i dette, og derfor førte man en så stram økonomisk politik, at arbejdsløsheden blev ved med at være tårnhøj i Europa.

Nu begynder der at være tendenser til, at man flytter sig fra det standpunkt. Det gør mange lande. Det gør EF-Kommissionen såmænd også. I dens hvidbog er det klart nok, at den anbefaler en ny linje i den økonomiske politik.

Det er altså en erkendelse, der er ved at brede sig i regeringerne i Europa, at det var forkert at køre den stramme politik.

[Jes Lunde]

Det er jo også sådan, hvis man tager de problemer, der er i mange lande i øjeblikket – hvor over halvdelen af landene i det europæiske samarbejde har enten for stort et underskud på statsfinanserne eller for stor en offentlig gæld i forhold til Maastricht-Traktaten – at hvis de skulle stramme deres økonomiske politik så meget, at de i 1994 kunne leve op til kravene i Traktaten, ville det give en eksplosion i arbejdsløsheden i Europa.

Det ville være en katastrofe, hvis man tog disse kriterier alvorligt, så det håber jeg sandelig ikke at man gør. Jeg håber, man er parat til en nyorientering, hvor man meget mere fleksibelt afvejer sin økonomiske politik – ikke sætter balancen over styr, ikke begiver sig ud i en vild inflation, men er parat til at prioritere beskæftigelsen på en ansvarlig måde – i stedet for at stirre sig blind på en inflationsbekæmpelse, som kan risikere at give voldsomt meget større problemer i den samlede økonomi og voldsomt meget større arbejdsløshed, hvis man køber det så stift, som Milton Friedmann og andre monetarister engang anbefalede det.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Uanset om SF fastholder kun at ville have en lidt større inflation, så duer det ikke, for inflation er pr. definition tyveri: Pengene bliver mindre værd, og man snyder nogen. Man indgår kontrakter, lønftaler osv., og selv om man har indgået dem til en bestemt værdi, så har pengene ikke den samme købekraft, den dag man skal bruge pengene.

Så det er at snyde på vægten, og det skal vi væk fra at gøre, og vi skal væk fra, at stater bruger det som et styringsmiddel, for man snyder befolkningen.

Hr. Jes Lunde refererer så til Tyskland. Men hvis ikke Tyskland havde haft så behård en styring af sin økonomi, havde man så været i stand til at løfte den opgave, det er at begynde at få hele det gamle DDR på fode igen? Den opgave er der intet andet land i verden der ville have været i stand til at klare.

Vi skal da være glade for, at tyskerne med deres behårdede finanspolitiske styring er i stand til at løse den opgave, for ellers havde DDR i dag været endnu et Østland med økonomisk krise og med problemer med hensyn til, at vi andre skulle foretage økonomiske do-

nationer osv. Derfor skal vi da glæde os over, at tyskerne med deres stramme økonomiske politik kan løfte sådan en opgave, og ikke brokke os over, at tyskerne fører den stramme økonomiske politik.

Jeg kan slet ikke acceptere hr. Jes Lundes argument om, at monetarismen har betydet arbejdsløshed osv. Nej, hvis man havde givet los og bare ladet økonomierne flyde rundt omkring, så havde man haft lande som Italien, der på et tidspunkt havde en inflation på flere hundrede procent om året, og hvor alting flød fuldstændig og den eneste, der havde glæde af det, var mafiaen.

Sådan nogle lande ønsker vi ikke at Danmark og andre skal udvikle sig til; så der er ikke noget alternativ til den behårdede finanspolitiske styring af tingene.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Fordi hr. Kim Behnke forsøger at afspore, hvad der er vores standpunkt, vil jeg gerne igen sige, at vi absolut ikke har nogen målsætning om en højere inflation.

Det, jeg siger, er bare, at den økonomiske politik altid er et valg mellem forskellige instrumenter. Det er en afbalancering af, hvilken udvikling man ønsker på forskellige poster: Hvordan med betalingsbalancen? Hvor stort et underskud kan man acceptere? Hvor stort et overskud er målet? Hvordan med inflationen? Hvordan med statsfinanserne? Hvordan med arbejdsløsheden? Osv. osv.

Dér siger jeg bare, at i den vægtning mellem de forskellige instrumenter, er det alt sammen vigtigt at holde øje med, og i vægtningen mellem de forskellige ting er arbejdsløsheden prioriteret alt for lavt i mange, mange år – ikke kun i Danmark, men i hele Europa.

Konsekvensen er jo også åbenlys: Man har fået orden på betalingsbalancen, man har fået lav inflation, man har fået lav rente, men arbejdsløsheden er en katastrofe.

Så det, at man har prioriteret sådan, at arbejdsløsheden ikke var så vigtig, er der i tusindvis af mennesker, der betaler prisen for i øjeblikket. Det synes vi er uacceptabelt, og derfor efterlyser vi en helt anden balance i den økonomiske politik, hvor arbejdsløsheden får en langt højere prioritet.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.06

Mødet genoptaget kl. 13.15

Forhandlingen genoptages.

*Forhandling***Arne Melchior (CD):**

Hr. Fogh Rasmussen harcelerede lidt over, at den danske regerings såkaldte konvergensprogram kommer som et af de sidste i rækken af EF-landenes tilsvarende programmer. For min skyld har det såmænd ingen hast. Det er klart, at vi skal have sådan et, og tak for, at vi har fået det – altså en vurdering af vore indsatser for en harmonisering af de europæiske økonomier.

Jeg tror, at hvis pressen lavede et rundspørge i befolkningen om, hvad konvergens står for, er der nok ikke mange, dårligt nok her i huset, som kunne svare på det uden at have slået det op i ordbogen.

Det er klart, at vi skal have sådan et. Om det så er et program, ved jeg såmænd ikke, og jeg tror heller ikke, at økonomiministeren stædigt vil stå fast på, at det er et egentligt program, for hvordan kan man i 1994 lægge et program for, hvordan tingene skal være i år 2000?

Skiftende regeringer har hvert efterår forelagt en finansredegørelse, som også i de senere år har kigget frem til år 2000. Det er en ret fornøjelig ting at gøre sådan noget, og selvfølgelig skal man da have lov at kigge frem, næh, man skal kigge frem, men dette her med de langsigtede programmer var moderne i erhvervslivet for en halv snes år siden. Så viste det sig hurtigt, at de blev mere en spændetrøje, end de blev et egentligt værktøj, som man kunne bruge, og derfor gik man over til rullende budgetter og rullende langtidsplaner, og i ordet rullende ligger der altså dette, at de cirka hver tredje måned må forandres, og vi ved af egen erfaring her i huset eller i enhver kommune og i enhver større virksomhed, at det er meget svært at se bare seks eller 12 måneder frem.

Så i stedet for program – jeg tror, det var fru Anne Birgitte Lundholt, der også satte spørgsmålstegn ved udtrykket program – kan man sige, at det er en opregning, en opstilling af en række værktøjer, vi kan benytte, af en række skruer, vi kan dreje på, alt efter hvordan udviklingen i den øvrige verden forløber.

Der kan højst være tale om en prognose, for de fleste ting af virkelig økonomisk betydning sker uden for vor indflydelse, sker uden for vore grænser, og jeg kan ikke dy mig for at liste en hel række af disse omstændigheder op i telegramstil.

Det drejer sig om sådan nogle størrelser som de generelle internationale konjunkturer, det drejer sig om valuta- og aktiekurser, det drejer sig om rentesatser og inflationsrater, det drejer sig i ind- og udland om fusioner, rationaliseringer, fortsat galopperende automatiseringer i industri, men også i administration og andre af erhvervslivets sektorer, det drejer sig i høj grad også om ændringer i forbrugsmønstret i vor befolkning og i andre landes befolkning, og det drejer sig i nyere tid meget stærkt om ny konkurrence fra opgående industrilande især i Asien.

Alle disse ting har vi ingen eller næsten ingen indflydelse på, men vi er nødt til løbende at indrette os efter disse mange udviklinger. Derfor kan ingen forlange af nogen regering, at den skal kunne opstille rigtige programmer.

Jeg tillod mig at sige noget til finansministeren i den nuværende regering, mens jeg endnu var medlem af den, og da han i efteråret 1993 publicerede sin finansredegørelse med alle dens fremskrivninger om, hvordan bruttonationalprodukt, ledighed, inflation, rentesatser, statsoverskud kontra -underskud osv. ville være i år 2000. Jeg tillod mig at pjanke lidt med finansministeren om dette, og han erkendte da, at han selvfølgelig hverken havde nogen glaskugle eller noget kaffegrums, han kunne stole på på en sådan måde, at han kunne forudsige noget sikkert om dette.

Alle de af mig opregnede faktorer, som er under bestandig bevægelse, gælder ikke mindst for den meget væsentlige størrelse, der hedder ledigheden. Den er vigtig af menneskelige årsager, og den er også meget vigtig af økonomiske årsager. Jeg vil påstå, at uden en større vækst i forbruget og i bruttonationalproduktet end 2-3 pct. – og det er vel maksimum

[Arne Melchior]

af, hvad nogen kan forestille sig i de allernærmeste år, medmindre der pludselig kommer en uventet ketchup-effekt, men den kan også være farlig, for så kan man risikere at få en overopledning – er det på grund af de opregnede faktorer og omstændigheder langt fra sikkert, at ledigheden vil ændre sig markant i den retning, vi alle tilstræber.

Men heldigvis er der da netop for tiden nogle tegn på, at de allerede i Anden Mosebog omtalte syv magre år kan blive afløst af syv fede år. Hvis man husker Josefs drøm, så var det bare så kedeligt, at de magre køer slugte de fede køer, uden at det bagefter kunne ses på de magre, at de altså havde haft sådan et stort måltid. Sådan kan det også nemt gå med alle disse økonomiske størrelser, vi har på bordet i den konvergensredegørelse, som jeg foretrækker at kalde den frem for et program.

Det eneste, vi kan sige med sikkerhed, er, at det går anderledes, end vi i dette øjeblik har evne til at forestille os. Det gør det altid. Det gør det ikke mindst med den slags meget besværlige ting, vi har set gennem årene: Lærde folk har modtaget nobelpris i økonomi, og et år eller to år senere får en anden videnskabsmand, der går ind for de helt modsatte metoder og opfattelser, også nobelpris i økonomi. Så svært er det at være profet på alle disse svære områder.

Når vi skal bedømme opsvinget helt aktuelt og lige nu, så er der også et par kedelige størrelser. Den tyske ledighed er større, end den nogen sinde har været før. Den amerikanske ledighed er sidst oplyst at være højere, end man havde forventet den ville være, hvilket omgående har ført til en lille, men alligevel altså faktisk stramning af renten i USA.

Alle disse besværligheder ved at beskæftige sig med disse ting skal selvfølgelig ikke hindre os i at lave disse langtidsprognoser bare for at kende dem, blot de aldrig går hen og bliver snærende bånd, så man siger: Jamen i finansredegørelse anno det og det sagde vi, at det ville gå sådan og sådan, og i konvergensredegørelsen anno 1994 mente vi, det ville gå sådan og sådan, og det må vi så holde os til. Det må det aldrig føre til.

Det socialdemokratiske folketingsmedlem Ritt Bjerregaard har for ganske nylig beskæftiget sig med de kortsigtede planer kontra de langsigtede planer og bebrejdet regeringen, at

den kun tænker kortsigtet. Det mener jeg er en urimelig bebrejdelse, for det, at man skal tænke langsigtet, hindrer naturligvis ikke, at man også har kortsigtede konjunkturbestemte planer og metoder, som man så netop drejer på, efterhånden som tingene skifter.

Både det nu foreliggende blå hæfte, altså konvergensredegørelsen, og regeringens tidligere erhvervsredegørelse er beviser på, at regeringen ikke nøjes med de kortsigtede foranstaltninger og betragtninger, men at man også prøver – så godt eller så vanskeligt det er muligt – at kigge ind i fremtiden.

Lad mig runde af med at sige, at CD på det økonomiske område har lignende opfattelser, som vi har på det sikkerhedspolitiske område, hvor det er en kendt ting, at vi arbejder for, at befolkningen skal besinde sig og alligevel få lyst til, at Danmark skal indtræde i Den Vest-europæiske Union.

Helt på samme måde vil jeg sige om ØMU, altså Det Økonomiske og Monetære Samarbejde i Europa, at dér vil CD arbejde for, at vi også kan tage del i tredje fase, når tiden for den indtræder, inklusive ecuen, som vi ikke er spor bange for. Den må da hellere end gerne have dronning Margrethes billede på den ene side og en tysk præsidents billede på den ene side i Tyskland – og alligevel være en ecu.

Den slags ting hindrer ikke konkurrencen mellem medlemslandene. De sætter ikke reglen om udbud og efterspørgsel ud af kraft. Men en tredje fase af ØMU'en inklusive ecuen vil gøre valutaspekulation uinteressant i Europa og til gengæld gavne stabiliteten inden for fællesmarkedslandene.

Det vil CD gerne medvirke til at bringe fremad. Det er i den ånd, vi har læst den redegørelse, vi har fået fra økonomiministeren, idet vi anerkender, at regeringen netop for tiden fører en absolut stram finanspolitik.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Det er jo interessant. Nu hører vi en ordfører fra et regeringsparti erklære, at dette ikke er et konvergensprogram. Det er en redegørelse med nogle rene fremskrivninger.

Det er vi ganske enige i, må jeg sige til hr. Arne Melchior. Problemet er bare, at for at opfylde de aftaler, vi har lavet med de øvrige EF-lande, er det ikke bare en fremskrivning, man

[Anne Birgitte Lundholt]

skal lave, for så har man ikke lavet et konvergensprogram. Man skal heller ikke lave et program, som fra ende til anden blot skal følges fra nu af og så flere år ind i fremtiden, for vi er også enige om, at det er en pest i det politiske arbejde.

Men et konvergensprogram har til formål at fortælle, hvorledes Danmark vil leve op til målsætningen inden for Det Økonomiske og Monetære Samarbejde, det vil sige fortælle, hvorledes man når målene, og samtidig også redegøre for, at man agter at overholde målene, og redegøre for, at hvis målene ikke nås med den politik, man har iværksat, har man givet et klart tilsagn om, at så vil man ændre sin politik, så man når målene.

Vi er enige om, at målene skal nås, men at dette her blot er en fremskrivning baseret på nogle forventninger. Så vi kan ikke blive mere enige om karakteristikken af selve det blå hæfte.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg tillod mig netop at sige, at jeg ville gå ud fra, at også økonomiministeren ville karakterisere det afgivne arbejde – som jeg har påskønnet er fremlagt, og som for øvrigt *skulle* foreligge – som en redegørelse for, hvad regeringen agter at gøre, mere end som et egentligt program. Så sagde jeg, at hvis det endelig skal være et program, så må det altså være et rullende program, ligesom jeg talte om rullende langtidspaner i virksomhederne, for ingen regering i dette land eller i noget andet land, herunder EU-medlemsstaterne, er naturligvis i stand til med nogen som helst grad af sikkerhed at vide, hvordan finanserne vil være, hvordan ledigheden, hvordan inflationen, hvordan renten, hvordan kurserne vil være – det være sig i 1996, 1997, 1998 eller endnu senere.

Det ved fru Anne Birgitte Lundholt. Det ved økonomiministeren. Og det hedder så smukt i en kommissionsanbefaling af retningslinjer for den økonomiske politik, som jeg står med her: »At genskabe vækst og beskæftigelse styrker konvergens, styrker harmonisering.«

Jamen det er vi jo enige om. Regeringen har gjort det, den har været forpligtet til, nemlig at sige: I Danmark vil det blandt andet betyde, at vi bør gøre sådan og sådan og sådan.

Men enhver hæderlig fremskrivning, enhver hæderlig fremtidsroman eller fremstilling som f.eks. en bog, jeg kan anbefale, og som hedder »Valg af den nye Verden« og er af Torben Bo Jansen, må sige, at under de og de forudsætninger skal vi gøre det og det, og det er det, økonomiministeren ganske korrekt har gjort. Men hvis forudsætningerne i løbet af 6-7 år ændrer sig væsentligt, vil det selvfølgelig være andre skruer, der skal drejes på og i et andet tempo.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Vi er jo ikke uenige om, at forudsætningerne kan ændre sig, må jeg sige til hr. Arne Melchior.

Problemet er bare, at den nuværende regering såvel som den tidligere har tilsluttet sig de mål, de vækstsmål og de mål inden for finanspolitikken, underskuddet osv., som skal opnås. Det, jeg leder efter i hr. Arne Melchiors tale, er en tilkendegivelse af, at hvis regeringen ikke når målene med de fremskrivninger og den politik, der allerede er lagt frem i det blå hæfte, så er regeringen villig til at ændre på midlerne. Målene har vi jo aftalt, og der er talmæssigt ganske klare forudsætninger i de aftaler, der er lavet med vores partnere i det øvrige Fællesskab.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Nu vil vi jo senere i debatten høre økonomiministerens udtalelse om, hvorvidt regeringen vil være villig til under ændrede forudsætninger at træffe ændrede beslutninger og dispositioner. Jeg er ganske tryk ved svaret, og jeg gad nok se den minister, inden for hvilket ressortområde det end måtte være, eller den ansvarlige lovgiver, som vil sige: Her står jeg, jeg kan ikke andet; sådan har vi i dag primo 1994 bestemt, og sådan gør vi frem til år 2000.

Sådan læser jeg ikke det blå hæfte, dette konvergensprogram, og jeg mener, at fru Anne Birgitte Lundholt overfortolker mine ord helt enormt, ja, mistolker dem ved at lade, som om jeg var i modsætningsforhold eller i opposition til det, der her skrevet står. Jeg har bare med mit lille bidrag til denne debat villet understrege det farlige i, hvis sådan noget bliver taget alt

[Arne Melchior]

for bogstaveligt, og hvis sådan noget nogen sinde skulle gå hen og blive et snærende bånd omkring dem, der skal udføre handlingerne, og det er ikke mindst både regering og parlament.

Derfor tror jeg, at alle partier i denne sal vil være interesseret i at kunne tilslutte sig den fortolkning af fremskrivningen, som jeg her har forsøgt.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Arne Melchior holdt en varm tale om ØMU'ens tredje fase. Der er vel grund til at gøre opmærksom på, at det program, vi har til behandling her, fra en firepartiregering fastslår, at Danmark ikke skal med i den tredje fase. Det må der være nogle grunde til.

For mig er grunden til, at Danmark skal holde sig ude af den tredje fase, at det kan være godt nok, at man bliver fri for valutaspekulation, men forudsætningen for at have ens valuta imellem nogle lande er, at man har en fuldstændig ensartet økonomisk udvikling. Det vil betyde, at landene skal presses ind i nogle økonomiske rammer, som de ikke lader sig presse ind i. Det er et projekt, som umuligt kan lade sig gøre, og vil man forsøge på det med Maastricht-Traktatens kriterier, vil det fremkalde forstærket arbejdsløshed i hele Europa. Derfor skal vi ikke ind i det projekt.

I øvrigt synes jeg, man har en ganske god illustration af, hvad problemerne er med en møntunion, ved at kigge på Færøerne i øjeblikket. Færøerne er i en møntunion med Danmark. De har haft en omkostningsudvikling lokalt, der overhovedet ikke er bæredygtig, og det, der ville være deres normale løsning, ville være at nedskrive den færøske krone. Det kan de bare ikke, for de er i en møntunion med os, og derfor er de ude i langt større problemer og skal igennem langt mere drastiske indgreb i deres samfund for at klare sig ud af den økonomiske krise, end hvis de havde haft deres egen møntfod.

Så fri os fra fælles møntfod i hele Europa! Det fører ikke andet end ulykke med sig.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Problemet, eller skal vi sige det positive pro-

blem, hr. Arne Melchior, er jo, at jeg faktisk er enig med hr. Arne Melchior i karakteristikken af det, der står i dette program.

Jeg er også enig i, at forudsætningerne kan ændre sig. Jeg er enig i, at man ikke kan lave et fast program fra nu af og 5 år frem. Det er der mange Østlande der har prøvet og måttet erkende ikke kan lade sig gøre. Det er vi enige i, hr. Arne Melchior.

Det eneste, jeg beder om, er et tilsagn fra CD om, at hvis man ikke opnår de resultater, som vi har aftalt med de øvrige EF-lande at vi skal opnå, hvad angår vores økonomiske sundhedstilstand, vil CD også være villige til at reagere og lave om på den politik, der er beskrevet i det blå hæfte.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Jes Lunde har ét hundrede procent ret i, at afstemningen i maj i fjor skete på den basis, at vi ikke har tilsluttet os tredje fase. Det er også regeringens politik. Det vedstår CD, og det har jeg ikke taget spor afstand fra.

Jeg har bare langsigtet anmeldt, at vi i CD tror, at udviklingen i Europa ville være lykkelig, dersom der opstod en større harmonisering mellem medlemsstaternes økonomier, også de kommende medlemsstater, fordi der så ville være en sund basis for, at også vi kan indtræde i den tredje fase. Jeg er på Danmarks vegne vældig bange for en situation, hvor en række af medlemsstaterne går i gang med den uden vores deltagelse.

Jeg er enig med hr. Jes Lunde i, at der ikke vil blive tale om en ensartet økonomisk udvikling, men det hele går da ud på – det ligger jo i ordet konvergens – at vi skal harmonisere så langt, som det er muligt. Det er det, bestræbelserne går ud på. Jeg har ikke på ringeste måde antydning, at regeringen har aktuelle planer om at lave om på de kendte forudsætninger.

Til fru Anne Birgitte Lundholt vil jeg gerne sige, at ingen regering, heller ikke én, som fru Anne Birgitte Lundholt skulle være medlem af, ville være i stand til at gøre andet end det, økonomiministeren her har gjort, nemlig lægge en opregning på bordet af, hvad vi under de og de forudsætninger kunne gøre for at opnå Danmarks andel i den større konvergens i europæiske økonomier. Og hvis det ikke går i den ønskede retning, gad jeg nok se den regering, der så ikke ville justere på skruerne.

[Arne Melchior]

Må jeg erindre om den tidligere formand for Socialdemokratiet og statsminister her i landet Jens Otto Krags udtalelse om, at man har et standpunkt, til man tager et nyt. Det er vel kun tåber, som har det samme standpunkt, fra de bliver konfirmeret, og til de bliver gamle. Derfor er en god regering selvfølgelig en fleksibel regering, der indretter sig efter de omstændigheder, som jeg beskrev tydeligt i mit første indlæg.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil starte med en bemærkning til fru Anne Birgitte Lundholt. Naturligvis vil også Det Radikale Venstre ændre på tingene, hvis forudsætningerne ændres.

Til hr. Jes Lunde vil jeg sige, at dette ikke er en forberedelse til tredje fase, men blot en fremlæggelse af et program eller en redegørelse, som viser, at den danske økonomi ikke er så dårlig endda, og at man naturligvis skal fastholde den på det sunde niveau, den har nu.

Som næsten alle ordførere i øvrigt har været inde på, har denne folketingsdebat ikke meget folkelighed i sig, for slet ikke at tale om det noksom kendte brugte politikerord sexappeal. Det fremlagte konvergensprogram er svært for andre at forstå, og det gør selvfølgelig også, at de fleste af os er tilbøjelige til at tage nogle enkeltelementer ud. Det er også det, der har præget debatten tidligere i dag.

Orlovsordningerne har været centralt placeret, hjemmeservicen har været fremme, og der har været diskussion om tallene. Der har frem for alt været påstande om, at der er tale om sminke og i kønnere forstand kosmetik, som nogen har sagt, selv om det strengt taget er det samme, alt sammen i et forsøg på at prøve at forklare, at det også har noget med folks dagligdag at gøre. Det har det jo, men det gør det alligevel vigtigt, synes jeg, at man fastholder de overordnede ting i diskussionen i dag.

Derfor vil jeg godt gå tilbage til udgangspunktet. Her var jeg glad for hr. Fogh Rasmussens bemærkninger om, at der ikke var tale om en forberedelse heller til tredje fase, blot fordi man fremlagde dette program. Også hr. Fogh Rasmussen sagde, at det var godt at fremlægge et sådant program, sådan at man havde check på økonomien.

Jeg vil gå tilbage netop til det og sige, at det er vigtigt at se på, hvad det totale konvergens-

program indeholder. Der er tale om en påpegnings af, at vi har lav inflation, at vi har lav rente, og at det er lykkedes os at fastholde kronkursen. Det eneste sted, hvor vi har nogle problemer, er med hensyn til underskuddet på de offentlige udgifter, som ligger lidt højere, end de bør gøre, hvis man skal opfylde konvergenskravet.

Det vil sige, at på tre ud af de fire områder opfylder vi konvergenskravet, og det er trods alt ganske flot, navnlig når vi tager den ustabilitet i betragtning, der har været på valutaområdet, en ustabilitet, der jo har været langt, langt voldsommere i 1993 end i de foregående år under en tidligere regering.

Det er vel næsten for meget forlangt, at oppositionen skal kreditere den nuværende regering for, at den på trods af denne valutauro har kunnet fastholde kursen, og at renten er blevet nedskrevet, men så kan vi andre i hvert fald påpege det, når oppositionen ikke vil.

Derfor bliver den reelle diskussion i dag efter min opfattelse meget en diskussion om, hvad vi gør ved de offentlige finanser, og her står to hovedsyn over for hinanden.

VKZ ønsker samlet set at skære på de offentlige udgifter, at have lavere lønninger osv. Vi kan glæde os over, at ikke bare Fremskridtspartiet har sit program på disse områder, men at også Venstre har lagt sit program frem, sådan at vi ikke skal nøjes med sætningen om, at Venstre ved man hvor man har, uden at nogen kunne finde ud af, hvor de egentlig var. Derfor er det fint, at de nu har fremlagt et program, sådan at vi har noget konkret at tage som udgangspunkt.

Regeringens politik er en anden end den, VKZ har kastet sig over. Regeringen har som det første punkt en omlægning af skatten, som vil sige mindre skat på arbejde og mere skat på ressourcer og forurening. Det er noget, vi er klar over VKZ ikke er tilhængere af. I virkeligheden er Venstre det vel i nogle teoretiske betragtninger, som også hr. Fogh Rasmussen tidligere har gjort sig til talsmand for, nemlig at det var fornuftigt at beskutte ressourcforbrug og lægge skat på forurening og den type af ting, men det er ikke noget, der præger arbejdet her i folketingssalen.

Regeringens politik er klar på dette felt. Vi ønsker lavere beskatning af arbejdskraften, øget beskatning af ressourcerne og skat på for-

[Lone Dybkjær]

urening. Det mener vi er den rigtige måde at samtænke miljø og beskæftigelse på og i virkeligheden det eneste perspektiv for, at man for alvor kan tro på, at vi får gang i beskæftigelsen i det lange løb.

Det andet er, at vi ønsker en forstærket indsats over for arbejdsløsheden – det er det, der præger arbejdsmarkedsreformen – og den ønsker vi finansieret over nogle arbejdsmarkedsafgifter, det, som oppositionen har fastholdt at kalde en bruttoskat. For min skyld kan man sådan set kalde den det ene eller det andet – det er klart nok, hvad hovedmotivet er ved det – men det er ikke korrekt at kalde det en bruttoskat i traditionel forstand, for det er faktisk en cigarkasse, der er bygget ind. Det er de erhvervsaktive, der bidrager til arbejdsmarkedsreformen og arbejdsmarkedsaktiviteten i det hele taget på dette felt, og ikke alle mulige andre i samfundet.

Man kan altid diskutere, om man skal lave et cigarkasseprincip, men det er faktisk det, man har gjort, når det drejer sig om arbejdsmarkedsafgiften. Man har relateret den til nogle ganske bestemte udgifter vedrørende sygedagpenge, orlovsordninger, arbejdsløshedsdagpenge osv., og jeg tror, det er en god ting på nogle områder at synliggøre og få en sammenhæng mellem udgifter og indtægter.

Det har oppositionen ikke syntes var nogen god idé, men det synes vi andre altså det er. Vi synes, det er godt, at man kan få øje på disse sammenhænge, og det betyder reelt også, at når arbejdsløsheden stiger, kan arbejdsmarkedsafgiften stige, og når arbejdsløsheden falder, kan arbejdsmarkedsafgiften falde. Jeg ser væk fra, at den er fastlåst frem til 1998, sådan som det er fremgået af tidligere debatter.

Så kan man på finansloven vælge, om man ønsker at skabe yderligere aktivitet på arbejdsmarkedsområdet i kraft af øget aktivering eller øgede uddannelsesiltag, eller hvad ved jeg, men det afgørende er, at det fremgår af finansloven, hvordan man vil håndtere dette område, og derfor er det ikke korrekt blot at kalde det en bruttoskat, for det er det ikke. Der er tale om noget andet.

Regeringens tredje punkt, hvis man tager det meget overordnet i tilknytning til de offentlige udgifter, er tilskudsordninger til opfyldelse af nogle ganske bestemte målsætninger, og det er de tilskudsordninger, hr. Fogh Rasmussen kalder narkotika.

Med min almindelige deltagelse i samfundsdebatten og kontakt til folk i al almindelighed synes jeg, det er ejendommeligt, at det er undgået hr. Fogh Rasmussens opmærksomhed, at fradrag har nøjagtig samme narkotiske virkning, og efter min opfattelse er det narkotikum, der hedder fradrag, langt, langt farligere end tilskudsordninger.

Man kan sige, at narkotika i form af fradrag ordninger kan sammenlignes med heroin, og at tilskudsordninger er en slags bolcher. Med al respekt for, at man ikke skal have et overdrevent forbrug af bolcher, må man sige, at det er utrolig meget nemmere at komme væk fra den form for narkotika, der hedder sukker, end at komme væk fra den form for narkotika, der hedder heroin.

Det er, som om hr. Fogh Rasmussen – og det underer mig, for hr. Fogh Rasmussen har trods alt været skatteminister og kender derfor problemerne – fuldstændig ser væk fra den narkotikavirkning, som fradrag har. Man skal ikke have bevæget sig ret meget rundt i det danske samfund, før man er klar over, at fradrag er noget af det værste, når det drejer sig om afhængighed.

Så siger hr. Fogh Rasmussen, at tilskud gør borgerne afhængige af staten og fradrag gør staten afhængig af borgerne. Jeg tror, det er et rimelig korrekt citat. Det er, som om vi fremstiller staten som et stort ækelt dyr, som man helst ikke skal have noget at gøre med.

Men hvad i alverden er det dog, vi snakker om, når vi snakker om staten? Vi snakker om, at alle vi, der kan, skal betale skat til nogle aktiviteter, som der er et flertal for, og i øvrigt også til nogle mennesker, som har det dårligere end vi, og hvor vi derfor prøver ved hjælp af forskellige økonomiske tiltag at lindre smerter. Så kort kan det vel egentlig siges.

På den måde synes vi, det er ganske fint med nogle tilskud. Vi mener, det er nødvendigt at have en vis offentlig sektor. Vi mener, det er nødvendigt at have styr på den offentlige sektor, og vi mener også, det er nødvendigt, at vi i den forstand gør borgerne afhængige af staten. Sådan er livet indimellem, og vi ønsker så at kunne styre det, og vi ønsker ikke et samfund, hvor staten udelukkende er afhængig af, hvor meget narkotika de enkelte borgere ønsker at tage.

[Lone Dybkjær]

Summa summarum: Der er forskel på den politik, VKZ lægger frem, og den, regeringen lægger frem, og når det drejer sig om den offentlige sektor – og det er den, der skiller sig ud, når vi diskuterer konvergensprogrammet – er der for Det Radikale Venstre ingen som helst tvivl om, hvilken politik vi foretrækker. Vi foretrækker klart den politik, regeringen har lagt frem.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Fru Lone Dybkjærs indlæg gav i hvert tilfælde en fuld illustration af, hvordan man kan fordreje et problem, hvordan man, jeg vil næsten sige ved at bruge ordet narkotika i denne sammenhæng – det blev påtalt heroppe før i anden sammenhæng – kan køre en debat fuldstændig ud på et sidespor.

Det, det drejer sig om med fradrag kontra tilskud og frit valg for den enkelte borger kontra det at skulle ind over et tilskud, er, at fru Lone Dybkjær synes, det er fint, at vi alle betaler til hinanden, og at vi bare puster det op. Folketinget skal så bestemme, hvilken firkanter kasse man kan hente penge fra ved kasse 1, når man har indbetalt ved kasse 2.

I fradraget giver man borgerne frihed, fru Lone Dybkjær, ud over at borgerne får en bedre udnyttelse af de penge, de tjener, fordi skatteilden i henhold til finansministerens opgørelse er nede på ca. 1,3 ved en fradragsordning og oppe på et sted mellem 2,4 og 2,8 selv med en gennemført skattereform i fru Lone Dybkjærs tilskudsmodel.

Det drejer sig altså om, at vi alle sammen går ind for, at de, der kan, skal betale til dem, der ikke har nok, men at vi jo ikke alle sammen skal gå og betale til hinanden og politisk bestemme, hvordan vi skal bruge pengene. Fradraget har den virkning, at pengene ikke kommer ind, men til gengæld sker der jo det, i det øjeblik vi har et fradrag, at der kommer én i arbejde, som betaler skat, og så får vi alligevel noget ud af det.

Nu er der ikke så meget tid til at gå ind i skattespørgsmålet, så jeg vil nøjes med at sige til fru Lone Dybkjær, at hun må have os undskyldt, at vi bruger ordet »bruttoskat«, men det er selv regeringens ministre begyndt at bruge i de for nylig fremsatte lovforslag, så det må vel siges at være et fast udtryk her i Tinget.

Men jeg kan forsikre fru Lone Dybkjær for, at vi også går ind for at sænke skatten på personer, men vi går ikke ind for at lave en samlet højere skatteopkrævning og kalde det en skattelettelse.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Til fru Anne Birgitte Lundholt vil jeg blot sige, at det ikke var mig, der startede diskussionen om narkotika, den blev jo startet et andet sted. Jeg påpegede bare, at kunne man kalde tilskuddet narkotika, vil jeg vove at påstå, at fradraget måske var et stærkere narkotikum.

Så kommer vi til spørgsmålet om tilskud kontra fradrag. Det er jo ikke sådan, at alle betaler til alle ved hjælp af de tilskudsordninger, der her er gennemført i skattereformen. Jeg ved godt, det er en måde at sige det på – jeg skal lige vende tilbage til forholdet til fradrag – men det, vi ønsker med tilskudsordningerne, er at dirigere tilskuddene hen til et ganske bestemt område. Det synes jeg er rimeligt nok. Vi ønsker, at der skal sættes mere gang i f.eks. vedligeholdelse. Det kan også ske ved hjælp af fradrag. Den store forskel mellem tilskud og fradrag er, at der i hvert fald er en vis kontrol med tilskudssiden, mens der sjældent er nogen særlig kontrol med fradragsiden. Og hvis der skal være en tilsvarende kontrol, bliver bureaukratiet såmænd det samme.

Men så kommer vi til spørgsmålet om, at der, når der er tale om et fradrag, kommer én i arbejde, der betaler skat, mens det ikke er tilfældet – sådan kan man indirekte tolke fru Anne Birgitte Lundholts udsagn – når der kommer én i arbejde ved hjælp af tilskudsordningerne. Det er da nøjagtig det samme. Der bliver da også betalt skat af dem, der kommer i arbejde, selv om det er via tilskudsordninger. Hvis de enkelte tjener mere, så kommer de også til at betale mere i skat. Hvis der er nogle nye, der får noget arbejde, kommer de da også til at betale noget i skat. På den led er der da ingen forskel.

Endelig er der spørgsmålet om, hvad det ene koster, og hvad det andet koster. Det fremstilles, som om fradragsordningerne er gratis, men det er de jo ikke. De er ikke gratis. Der er tale om, at man betaler mindre i skat. Men det er jo ikke en gratis ordning. Det koster da noget på det samlede samfundsbudget under en eller

[Lone Dybkjær]

anden form. Så det er en underlig diskussion. Diskussionen drejer sig om, at nogle gerne vil have nogle fradragsordninger, fordi de ikke er kontrollerbare, og vi andre vil have nogle tilskudsordninger, fordi vi ønsker dem dirigeret hen i en ganske bestemt retning, og det er da ærligt nok.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Jeg synes, det er vigtigt, i hvert fald for mig selv, lige at få slået fast, at det faktisk ikke er mig, der har brugt udtrykket »narkotika« om tilskuddene under denne debat, og derfor har fru Lone Dybkjær uret i at beskyldte mig for at have opfundet dette udtryk til denne debat.

Jeg foretrækker at bruge et andet billede, nemlig at tilskud avler tilskud. Hvis man først begynder at give tilskud på ét område, er der nogle naboområder, der også forlanger at få tilskud for ikke at blive urimeligt stillet. På den måde avler tilskud tilskud, så vi får udviklet et tilskudssamfund, og det er det, vi er imod.

Dernæst vil jeg gerne sige til fru Lone Dybkjær, at denne debat bl.a. drejer sig om, hvordan vi kan lave et skattesystem, der sætter os bedre i stand til at konkurrere med landene omkring os. I den forbindelse fremhæver fru Lone Dybkjær bruttoskatten som et eksempel på, at vi nu laver et skattesystem, der i højere grad ligner det skattesystem, der gælder i verden omkring os.

Det passer imidlertid ganske enkelt ikke. Det, der er karakteristisk for vore konkurrenters skattesystemer, er, at en række arbejdsmarkedsordninger er finansieret af særskilte bidrag til forsikringsordninger, men bruttoskatten er jo en regulær skat. Det har ikke noget at gøre med arbejdsmarkedsbidrag – det er derfor, det er en bruttoskat. Regeringen har jo også taget konsekvensen af det, idet bruttoskatten for nylig blev flyttet over til skatteministeren. Det er nu skatteministeren, der administrerer bruttoskatten, hvilket er et yderligere tegn på, at det er en skat, og det værste af det hele er, at det er en skjult skat, for skatteministeren har ikke villet vise borgerne denne skat – den er holdt væk fra skattekortene. Men den måde tror jeg ikke man kan snyde folk på. Alle er godt klar over, at det, regeringen har givet med den ene hånd, bliver taget med den anden hånd.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg vil også gerne vende tilbage til spørgsmålet om tilskud i relation til fru Lone Dybkjærs svar. Det er jo ikke således, at når man fradrager en lønudgift for servicearbejde, forsvinder den ud i det blå som ren skattebesparelse. Den kommer jo ind igen derved, at der betales skat af det, man udbetaler, og det kan gøres med et ganske simpelt system. Der betales jo skat, og ifølge finansministerens egen opgørelse skal man arbejde et sted mellem 1,2 og 1,3 timer for at betale en times servicearbejde med et fradragssystem. Finansministeren har ikke turdet udregne det med 1994-skatteniveauet, men med 1998-skatteniveauet har han turdet udregne det. Så blev det lidt lavere, og så var det et sted mellem 2,4 og 2,5 timer, man skulle arbejde for at betale 1 times arbejde i regeringens ordning. Så der er simpelt hen plads til den dobbelte mængde ny arbejdskraft, endda på baggrund af at regeringens forudsætninger med hensyn til serviceordningen holder stik, hvad de jo ikke ser ud til at gøre.

Sagen er jo, at danskerne ikke vil styres; danskerne vil have frihed. Her kan vi give dem frihed og alligevel få skatteindtægt. Der er hverken flere eller færre muligheder for det; et fradrag på vedligeholdelse kan dirigeres nøjagtig ligesom et tilskud, uden at man styrer borgeren – jeg tænker rent skattemæssigt.

I forbindelse med spørgsmålet om bruttoskat fremhævede fru Lone Dybkjær, at det jo var fleksible bidrag, der bestemt var knyttet til det, de skulle bruges til. Men fru Lone Dybkjær erkendte selv – og det vil jeg gerne kvittere for – at det godt nok var bundet helt indtil 1998, så det er jo egentlig fuldstændig ligegyldigt, om arbejdsmarkedets parter gør sig umage for at mindske udgifterne fra nu af til 1998: Borgerne straffes alligevel, skatteskruen er sat på – den værste skrue, der overhovedet kan lægges i hænderne på specielt en socialdemokratisk skatteminister.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg synes da netop, det måtte berolige fru Anne Birgitte Lundholt, at tingene var fastlagt indtil 1998. Sådan kunne man jo godt se på det.

[Lone Dybkjær]

I øvrigt er jeg enig med fru Anne Birgitte Lundholt, når hun siger, at borgerne ikke vil styres. Det er derfor heller ikke udtryk for et ønske om at styre borgerne mere end højst nødvendigt, men der er nogle fællesudgifter, vi skal have dækket under en eller anden form, og i den sammenhæng vil vi gerne bruge tilskudsmidlerne, mens fru Anne Birgitte Lundholt vil bruge fradragsordninger.

Endvidere siger fru Anne Birgitte Lundholt, at det er et ganske simpelt system at kontrollere, og at der bliver betalt skat.

Nu er det jo ikke så enkelt, at der bliver betalt skat af alle fradrag i den anden ende, for så ville vores skattesystem fungere noget bedre, end det gør. Så hvis vi skal gennemføre nogle kontrolforanstaltninger, som virkelig batter noget, bliver det alligevel ganske kompliceret, og så er det et spørgsmål, om tilskudsordningen ikke er nøjagtig lige så nemt administrerbar som en fradragsordning. Det vil jeg vove at påstå at den er.

Hr. Fogh Rasmussen siger, at tilskud avler tilskud, og så får vi et tilskudsfradrag. Jeg vil sige, at der gælder nøjagtig det samme for fradrag. Jeg kan ikke forstå, at hr. Fogh Rasmussen ikke har opdaget det, efter at han har været skatteminister, men det har måske været et af hr. Fogh Rasmussens problemer.

Frdrag avler fradrag! Hos alle de mennesker, der bruger de mere eller mindre fortænkte fradragsordninger, er der et ønske om at blive ved med at øge fradragsmængden, sådan at man kan holde skatten nede. Der er simpelt hen ingen forskel, og jeg vil bare vove den påstand, at fradragsordningerne er værre end tilskudsordningerne, fordi tilskudsordningerne er nemmere at komme af med. Man behøver da ikke at have meget kendskab til det danske skattesystem eller den danske mentalitet hos mennesker, der tænker i den slags skatteordninger, for at vide, at fradrag er en spiral. Jeg kan ikke forstå, at hr. Fogh Rasmussen ikke vil indrømme det – dvs. jeg kan selvfølgelig godt forstå det sådan rent politisk.

Det sidste, jeg vil sige, er, at jeg ikke har sagt, at vi i højere grad kommer til at ligne skattesystemerne i verden omkring os. Det er altså ønsketænkning fra hr. Fogh Rasmussens side, at jeg har sagt det; jeg har ikke engang ment det. Jeg har prøvet at sige, at her er tale om et cigarkasseprincip, og det er noget andet end ren bruttoskat.

Lysholm Christensen (KRF):

Initiativet til konvergensprogrammerne blev taget i Ecofin i 1991, og nu er Danmark kommet med sit bidrag til disse programmer. De er jo ment som en forberedelse til Den Økonomiske og Monetære Union. Der er behov for en gensidig overvågning og tilnærmelse af økonomierne i medlemslandene, hvis man engang skal nå til det økonomiske mål, man har sat sig i Fællesskabet.

De mindre udviklede lande har i særlig grad behov få udarbejdet sådan et konvergensprogram, idet de i særlig grad har behov for at stabilisere deres økonomier og tilnærme dem til de øvrige lande i Fællesskabet. Betingelsen for at få adgang til samhørighedsfonden er jo netop, at man har en stabil økonomi, som ikke afviger for meget fra de andre lande.

Danmark har som sagt afleveret sit konvergensprogram nu sammen med 9 andre lande, og det er det, der er til debat her i dag. Udvildelsen af EMS-båndet har gjort det ekstra påkrævet at skærpe overvågningen, og derfor altså også gjort det særlig aktuelt med disse konvergensprogrammer.

Det danske konvergensprogram er en oversigt over landets økonomiske politik – en politik, som gerne skulle lede til en tilnærmelse til Maastricht-Traktatens kriterier. Dertil vil jeg gerne sige, at vi står ved den beslutning, der tidligere er truffet om, at vi ikke uden videre er med i ØMU'ens tredje fase. Der skal en ekstra afstemning til – en ny debat om det spørgsmål – før vi kommer så langt.

Men hvordan stemmer så det danske konvergensprogram med de mål, man har sat sig i Fællesskabet på dette felt? Først er der spørgsmålet om prisstabiliteten. På det punkt ser det danske program jo pænt ud. Vi kan egentlig være stolte af, at vi har en historisk lav inflation og prisstigningstakt. Der er faktisk langt imellem, hver gang købmanden skal skifte prisskilte på sine dagligvarer, bortset fra dem, han sætter på tilbud. Det er udtryk for, at vores økonomi er stabil, og at der er tillid til den danske økonomi. Jo, vi har grund til at være glade for den prisstabilitet, der er i den danske økonomi i øjeblikket.

Offentligt budgetunderskud. Ja, her ser det jo knap så godt ud, her er ikke lige så megen grund til at råbe hurra, for budgetunderskudet er rigelig stort – det har jeg ikke problemer

[Lysholm Christensen]

med at erkende – men som det er påvist i debatten tidligere i dag, er det jo ikke kun denne regerings problem, at budgetunderskuddet er lidt stort; det var det også under den tidligere regering. Der er egentlig ikke meget nyt at sige om det, men det er jo så heller ingen undskyldning for, at det er for stort. Det må være et politisk mål at få nedbragt dette budgetunderskud, så det ikke har helt den samme størrelse som nu.

Når det gælder renteniveauet, er vi igen ved et punkt, hvor vi har meget at glæde os over. Vi ser en rente nu, der er så lav, som den ikke har været i årtier, og det er igen et udtryk for, at økonomien er sund, og at der er udsigt til endnu større vækst og bedring.

Arbejdsløsheden er også et væsentligt punkt, når vi taler om disse forhold. Her er der stadig væk et stort problem for det danske samfund; vi har for mange arbejdsløse. Vi kan dog glæde os over, at det ser ud til, at kurven er knækket, og at den nu ikke længere stiger, men er begyndt at falde en smule.

Men problemet er jo voldsomt stort, for hvis vi sammenligner antallet af ledige med antallet af beskæftigede i fremstillingsindustrien, viser det sig, at det faktisk er lige store grupper. Og der er vel ingen, der forestiller sig, at vi kan hverken fordoble eller på anden måde voldsomt forøge antallet af beskæftigede i fremstillingssektoren.

Det vil sige, at der ikke er nogen umiddelbar løsning på dette store arbejdsløshedsproblem. Det må stadig væk prioriteres højt i den økonomiske politik, og det gør vi også i den nuværende regering. Vi ser også nogle resultater af den politik, der er blevet ført, skønt vi godt kunne tænke os, at denne arbejdsløshedskurve ville knække lidt hurtigere.

Nu tror jeg ikke, at man uden videre i denne regering kan tage æren af alle de positive ting, der er sket inden for det sidste års tid. Man må vel også erkende, at grunden blev lagt af den tidligere regering – et lands økonomi vendes jo ikke på et år – så jeg er ikke spor bange for at dele lidt af æren for de økonomiske positive resultater med den tidligere regering. Der blev dengang lagt grund til en stram økonomisk politik. Den er blevet fastholdt og videreført af den nuværende regering, og vi kan sammen glæde os over de fremskridt, der er i økonomien.

Det er blevet hævdet både her i dag og – ja, i månedsvis, at pengene fosser uansvarligt ud af statskassen, at den nuværende regering ikke har styr på pengestrømmen. Jeg vil vende det om og sige: Ja, vel kommer der penge ud af statskassen – og det skal der også, hvis der skal komme gang i økonomien – men det foregår på en kontrolleret måde, og derfor har vi heller ikke set nogen væsentlige negative følger af denne pengestrøm. Renten har i hvert fald bevæget sig nedad den senere tid og er som sagt kommet ned, hvor vi ikke har set den i mange år. Der er en lille smule inflationsstigning, men det er stadig væk kun marginaler, vi taler om; det er inden for et ansvarligt område. Det er ikke et udtryk for mistillid til vores økonomi, tværtimod.

Derfor må konklusionen være, at pengene kommer ud af statskassen på en ansvarlig og kontrolleret måde, og derfor er det ikke rigtigt at sige, at pengene fosser uansvarligt ud.

Vi har i regeringens levetid forsøgt at sætte gang i noget beskæftigelse og aktivitet, og det kræver, at der bliver lukket op for låget på statskassen.

Det er sket i form af tilskuds- og orlovsordninger, og vi vedkender os disse initiativer og synes, de er gode. Jeg vil ikke deltage i diskussionen om, hvorvidt tilskud avler tilskud, eller fradrag avler fradrag. Det er muligt, at begge synspunkter er rigtige, men det vigtigste må dog trods alt være, at vi får sat nogle penge i sving, at det giver noget beskæftigelse, og at vi får lavet noget fornuftigt for de penge. Når det gælder vedligeholdelsestilskuddet til bygninger, har det i hvert fald haft en meget gavnlig virkning på beskæftigelsen i byggefagene, og vi har fået lavet noget fornuftigt for pengene. Boligerne er blevet bedre på flere måder.

Orlovsordningerne synes vi også er udmærkede. I en tid, hvor vi har så mange arbejdsløse, må det da være godt, at vi giver folk mulighed for at beskæftige sig med noget fornuftigt, og her tænker jeg specielt på børnepasning og uddannelse. Der er mange, som får styrket deres livskvalitet, får et højere uddannelsesniveau osv.

Så alt i alt må vi sige, at dansk økonomi er i en god gænge. Vi er tæt på at opfylde de målsætninger, der er sat i konvergensprogrammerne, og vi er på vej i den rigtige retning. Der er meget at glæde sig over.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg vil gerne sige tak for den, jeg synes endda næsten overvældende positive modtagelse af regeringens redegørelse om et konvergensprogram. Jeg vil også gerne takke for debatten, for jeg synes, den stort set har været holdt på et godt niveau, selv om der jo aftegner sig nogle uenigheder mellem regeringen og oppositionen, som jeg nu skal prøve at kommentere.

Hr. Frank Jensen indledte sit indlæg med at oversætte ordet konvergens. Det vil jeg gerne anerkende, for vi er jo nødt til at prøve at finde et bedre dansk udtryk for at forklare, hvad det er, vi taler om, og jeg synes, det var en udmærket oversættelse at sige, at det drejer sig om, hvordan vi tilnærmer økonomierne i de enkelte EU-lande til hinanden i det fællesskab, vi er en del af.

Det drejer sig om at skabe nogle mere stabile økonomiske situationer, så vi kan bevæge os i retning af en mere sund økonomi og en bedre beskæftigelsessituation. De midler, som regeringen forestiller sig er nødvendige for at nå de mål, som er udtrykt i begrebet konvergenskriterierne, forsøger programmet at give en opskrift på.

Det er vigtigt – og jeg synes egentlig, det er rart – at vi for en gangs skyld er i en situation, hvor alle 8 partier i Folketinget er enige om målsætninger som lav inflation, sunde offentlige finanser og stabile valutaforhold som forudsætning for en lav rente. Det er ikke tit, at vi står med den type enighed; men det er måske ikke så mærkeligt her, for i virkeligheden er det jo bare udtryk for almindelig sund fornuft, og hvem skulle have noget imod almindelig sund fornuft?

Det er rigtigt, som flere ordførere har understreget, at konvergensprogrammet ikke er en forberedelse til deltagelse i tredje fase af ØMU'en. Regeringen respekterer fuldt ud Edinburgh-Afgørelsen og afstemningen den 18. maj i fjor, og jeg vil gerne anerkende, at man – som hr. Arne Melchior og hans parti – kan have en anden målsætning end det grundlag, Edinburgh-Afgørelsen har givet os. Men det var jo ikke det, der blev nævnt som et problem af hr. Arne Melchior.

Der har været lidt debat om, hvorvidt regeringen havde pligt til at fremlægge konvergensprogrammet, og Venstres ordfører, hr. Fogh Rasmussen, har henvist til et møde i Eco-

fin i 1990. Jeg har ikke checket, hvad der skete på det pågældende møde, men jeg skal sige, at der er intet i Traktaten, der pålægger den danske regering at fremlægge et konvergensprogram. Det tror jeg heller ikke der er nogen der er i tvivl om.

Men for at understrege, at det er en aldeles frivillig handling, som blev besluttet i september 1993 – for at være historisk korrekt i forbindelse med statsministerens åbningstale og åbningsdebatten – kan jeg sige, at der er ikke én i EU eller Ecofin, der har bedt den danske regering om at fremlægge et konvergensprogram. Det har overhovedet ikke været oppe på nogen som helst måde, at regeringen var nødt til at fremlægge konvergensprogrammet; vi har gjort det frivilligt på baggrund af den uro, der var på valutamarkedet. I forbindelse med EMS-systemets reelle sammenbrud i begyndelsen af august 1993 fandt vi, at det ville være en tillidsskabende foranstaltning – dels for den danske befolkning, men også for det internationale marked og det internationale samarbejde – at vi også her i Danmark udarbejdede et konvergensprogram, som vi kunne behandle.

Der er også sket en anden ting siden da, nemlig Maastricht-Traktatens ikrafttrædelse den 1. november 1993. Det vil sige, at vi i forbindelse hermed også skal vedtage generelle økonomiske retningslinjer, og det er sket i december 1993 i henhold til proceduren. Men det medfører også, at der nu skal være en fælles overvågning af, om de enkelte medlemslande lever op til de generelle økonomiske retningslinjer, som igen hænger sammen med konvergenskriterierne.

Derfor er det rigtigt – det har været nævnt fra forskellig side, og fru Anne Birgitte Lundholt stillede et konkret spørgsmål om det – at konvergensprogrammet indgår som en af de ting, man kan bruge, når man skal vurdere, om den danske regering lever op til disse økonomiske betingelser. Det er i forståelse medlemslandene imellem, at der sker en opdatering af konvergensprogrammerne, og som jeg forstod både hr. Arne Melchior og fru Anne Birgitte Lundholt, er der egentlig ikke nogen reel uenighed her. Det er klart, at målsætningerne er fastlagt, og dem vil vi bestræbe os på at nå med de midler, som vi nu har lagt frem i dette program. Vi vil selvfølgelig overvåge og følge, hvad der sker på arbejdsmarkeds- og skatte-

[Økonomiministeren]

området osv. osv., for at se, om der er grundlag for at justere midlerne hen ad vejen, men det vil jo være en del af den almindelige procedure i denne sammenhæng.

Jeg vil også gerne understrege, at konvergenskriterierne altså ikke skal opfattes som nogle meget firkantede målsætninger, som skal være opfyldt. Det er klart beskrevet i Traktaten, at det – og det er min egen fortolkning – kommer an på en politisk vurdering, hvor det afgørende er, at retningen er det centrale. Det er også et svar til hr. Jes Lunde, for det fremgår i virkeligheden også af hvidbogen, som hr. Jes Lunde henviser til, at der er ikke nogen i EU-sammenhæng, der sidder og siger til de 12 medlemslande, at nu skal de opfylde disse konvergenskriterier i løbet af meget kort tid – jeg havde nær sagt tværtimod, uden at det dog skal misforstås. Det fremgår netop af hvidbogen og den diskussion i EU-sammenhæng, hvor beskæftigelsen har været øverst på dagsordenen, at på mellemlang sigt skal man sikre en konsolidering af de offentlige budgetter; men her og nu skal vi handle i fællesskab for at få løst det helt fundamentale og desuden demokratiske, moralske, menneskelige og økonomiske problem, som arbejdsløsheden er.

Jeg vil godt sige i den sammenhæng, at det kendetegner den fælles indsats på nuværende tidspunkt – og det er jo i relativt kort tid, at arbejdsløshed og beskæftigelse har stået øverst på dagsordenen i EU-sammenhæng – at man kan konstatere, at alle medlemslandene nu lader de såkaldte automatiske stabilisatorer virke; det betyder bl.a., at de stigende udgifter til dagpenge, fordi ledigheden stiger, ikke søges kompenseret ved besparelser. Ved at lade udgifterne stige på det, vi kan kalde de konjunkturbestemte dele af budgettet, er man med til at bremse op for, at lavkonjunkturen virker alt for stærkt. Man lægger altså en slags bund.

Alle landene har også opprioriteret offentlige investeringer; der er lavet strukturforbedringer og incitamenter for øgede privatinvesteringer, og der er arbejdet med forskellige former for strukturreformer i de forskellige medlemslande. Det er klart, at de ikke kan være ens, fordi vi har helt forskellige strukturer og traditioner i opbygningen af økonomierne i de forskellige lande.

På Fællesskabsplan er der også skabt nogle lånefaciliteter til infrastruktur, miljøforbedrin-

ger, byfornyelser og den slags ting. Der sker også noget på det område i Fællesskabet, og det er specielt et svar til hr. Jes Lunde, som har sat spørgsmålstegn ved det.

Angående den danske økonomiske politik er det jo korrekt, som flere har hæftet sig ved, at der er sket en finanspolitisk lempelse, og vi har fået en lang række opfattelser af, hvad det nu indebærer eller ikke indebærer. Jeg vil godt starte med at sige, at regeringen har lavet en midlertidig finanspolitisk lempelse i størrelsesordenen 1,3 pct. af bruttonationalproduktet, og det har regeringen gjort målbevidst og målrettet for at bidrage til at vende lavkonjunktursituationen og øge den økonomiske aktivitet. Det er nødvendigt at skabe større sikkerhed for fremtiden i stedet for fortsat usikkerhed og fortsat lavkonjunktur, og det har været nødvendigt at forbedre arbejdsmarkeds- og økonomistrukturen, f.eks. via skatterne, på grund af to ting: For det første for at få en stabil og varig forøgelse af beskæftigelsen, og for det andet for at få en klar konsolidering af de offentlige budgetter, dvs. fjerne underskuddene gradvist. Det er også blevet gjort til et problem, og det vil jeg gerne knytte nogle bemærkninger til.

Vi har bl.a. hørt – og det er egentlig utroligt, at man kan blive ved med at sige det – at regeringen sminker ledighedsstatistikken, pynter på den. Regeringen pynter ikke på noget som helst og sminker ikke noget som helst; enhver kan jo sætte sig ned og lægge sammen og trække fra, og det har mange også gjort, herunder hr. Fogh Rasmussen, som har lavet nogle tal over statistisk ledighed, orlovsordninger, beskæftigelsesprojekter, efterløn m.v., trukket tallene fra hinanden og er kommet frem til et tal, som bliver kaldt reel ledighed. Jeg henviser til en pressemeddelelse, som er udsendt den 7. februar 1994 fra Venstres pressebureau.

På den måde kan man også stille tallene op – det vil jeg overhovedet ikke anfægte – men nu hæfter jeg mig ved hr. Fogh Rasmussens tal for ændringerne mellem 1993 og 1994. De tal er forståelige nok, og dem vil jeg altså heller ikke anfægte. Det tal, hr. Fogh Rasmussen kommer frem til, siger, at der er en statistisk ledighed, der falder med 20.000 – altså en forbedring rent statistisk set – men i virkeligheden er det snyd, siger hr. Fogh Rasmussen, for der er en reel stigning i ledigheden på 14.000.

[Økonomiministeren]

Jamen den metode har jeg ikke noget imod at bruge, så lad os tage tallene fra 1990 og 1991 og gøre det op på samme måde. Dengang hr. Fogh Rasmussen blev økonomiminister og i forvejen var skatteminister, steg den statistiske ledighed med 24.000; men der dækkes over, at 23.000 personer også var på beskæftigelsesprojekter osv., så den reelle ledighedsstigning var 47.000 fra 1990 til 1991.

På samme måde kan man tage tallene for 1991 og 1992. Den usminkede ledighed – efter den tidligere regerings måde at gøre den op på – steg med 41.000. Fra 1992 til 1993 – hvor jeg plejer at sige, at den nuværende regering arvede tallene fra den tidligere regering – var stigningen på 55.000, hvis den blev gjort op på samme måde, som hr. Fogh Rasmussen gør i sin pressemeddelelse. Og så kan jeg sige til oplysning for hr. Fogh Rasmussen, at den nuværende regerings opgørelse for årene 1994 og 1995 viser et reelt fald på 29.000, hvis den bliver gjort op på samme måde.

Alt dette er bare for at sige, at det udelukkende har ren og skær underholdningsværdi at tale om disse tal. Regeringen har aldrig nogen sinde påstået, at den kunne løse årtiers ophobning af ledighed fra det ene år til det andet. Regeringen har sagt, at den ville vende denne udvikling, gøre det målrettet og bestemt. Og det er det, vi har gjort, for der er ingen, der kan betvivle – uanset hvordan man gør tallene op, når man ser Danmarks Statistiks ledighedstal – at stigningen i ledigheden er stoppet.

Det, vi gerne vil, er at gøre passive midler aktive. Det var KVR-regeringens overskrift for arbejdsmarkeds- og socialpolitikken, og nu gør vi det bl.a. med orlovsordninger, som ikke engang er noget nyt, for den tidligere regering var med til at indføre dem. Der er sket nogle ændringer; denne regering har gjort orlovsordningerne endnu mere liberale, og det vedkender vi os gerne, fordi vi var oppe mod en så umenneskelig stærk stigning i ledigheden, at vi måtte gøre noget ekstraordinært. Derfor er orlovsordningerne ved lov bestemt til at være midlertidige – 3-årige – og en af dem er endda kun étårig, nemlig sabbatordningen.

Men det er da klart, at regeringen vil følge med i, hvad der sker på området, og hvilke erfaringer vi får. Der står i konvergensprogrammet og i finansredegørelsen, at arbejdsmarkedets struktur vil blive vurderet og fulgt op, hvis

der opstår barrierer af en eller anden art. Men regeringen har valgt at satse på uddannelse og opkvalificering af den erhvervsaktive del af befolkningen og bruge orlovsordningerne for at gøre passive ydelser aktive, i en periode endda på en meget liberal måde.

Det er rigtigt, som fru Anne Birgitte Lundholt citerer, at regeringen bruger begrebet »styrbare offentlige udgifter« i konvergensprogrammet, og jeg vil gerne have lov at citere fra det sted, fru Anne Birgitte Lundholt selv henviste til. På side 10 i konvergensprogrammet står der:

»Hovedmålsætningen for de offentlige udgifter er, at væksten i de styrbare offentlige udgifter i de kommende år efter det overgangsvise løft i 1994 bør være meget moderat og ligge klart under væksten i økonomien som helhed.«

Det betyder, at det offentlige udgiftstryk vil falde, fordi det forventede opsving i den private sektors vækst og beskæftigelsen vil øge den samlede produktion og mindske de konjunkturbestemte overførselsindkomster. Der skelnes altså mellem styrbare og konjunkturbestemte udgifter, og det er klart, at når regeringen – i øvrigt i lighed med de øvrige EU-landes regeringer – benytter de konjunkturbestemte udgifter som en modkonjunkturbevægelse, om man så må sige, er det altså den måde, det skal forstås på.

Jeg citerer videre for at gøre afsnittet færdigt: »I fremskrivningen er der antaget« – og ikke »skal«, som hr. Fogh Rasmussen sagde fra talerstolen at der står – »en årlig stigning i det offentlige forbrug på 0,8 pct. efter 1994 bl.a. for at imødekomme udbygning af efteruddannelsessystemet.«

Det er lidt centralt det her, fordi det, det drejer sig om, er den samlede økonomiske politik, som er beskrevet her. Den fremgår også af regeringsgrundlaget.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det gennemsnitlige offentlige forbrug igennem 1980'erne uanset Venstres klare målsætninger har haft en stigning på ca. 1 pct. om året. Det skal jeg vende tilbage til senere, men det er bare for at sætte det i relation til det, der står her og i regeringsgrundlaget.

Om det at føre aktiv finanspolitik – som også mistænkeliggøres af fru Anne Birgitte Lundholt, eller i hvert fald sættes der spørgsmåls-

[Økonomiministeren]

tegn ved det – vil det være min påstand, at de forskellige regeringer, der har siddet i mange år, alle har ført en aktiv finanspolitik. Det er ikke det, der er spørgsmålet. Det underliggende i fru Anne Birgitte Lundholts spørgsmål er, om den nu virker, den finanspolitik, som regeringen har lagt frem nu. Og det gør den selvfølgelig efter regeringens opfattelse.

Hr. Fogh Rasmussen siger i den sammenhæng – gentager og gentager – at pengene fosser ud. Nu har jeg forstået på det, hr. Fogh Rasmussen har sagt i dag, at det defineres af Venstre som lempelsen på 10-11 mia. kr. Sådan blev det sagt heroppefra. Så må jeg minde om, at KV-regeringen lod pengene fosse ud i 1993 med godt 6 mia. kr. i den finanspolitiske lempelse, som blev vedtaget sammen med de fire nuværende regeringspartier. Sådan kan man blive klogere.

Nu kan jeg se, at jeg skal til at runde af i første omgang; jeg tror, jeg får lov at snakke videre på et lidt senere tidspunkt. Men for lige at tage hr. Kim Behnke med ind i denne sammenhæng i denne omgang vil jeg gerne sige vedrørende underskuddet, som bliver problematiseret af hr. Kim Behnke, at der skal opgives to tal. Der er sådan set ikke nogen, der vil skjule noget som helst. 85 pct. er den bruttogæld, som Danmark har, med de aftaler og de relevante oplysninger, der skal følge med, og som er fastlagt med Råds- og Kommissionsbeslutninger. Men så opgiver vi også indestående på Den sociale Pensionsfond, indestående i Nationalbanken og det, man kalder offentlige virksomheders lån. Det er ikke snyd, og derfor opgives der to tal: 85 pct. og 60 pct. Det er klart fastlagt i det, der er vedtaget i den sammenhæng.

Så skal jeg sige til hr. Kim Behnke, at regeringen gerne lytter til advarslen mod overgang til nye grønne afgifter, uden at det følges op af tilsvarende mindre skatter. Det er faktisk regeringens politik, så de synspunkter kan vi være enige med hr. Kim Behnke i.

Jeg tror, jeg vil stoppe her i første omgang.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg noterede mig tilfredshed, at økonomiministeren ikke misforstod og derfor ikke misstolkede de bemærkninger, jeg havde om CD's holdning til ecuens tredje fase. Jeg vil dog stil-

le det korte spørgsmål – som jeg formoder at få et ja-svar til – om ikke økonomiministeren er enig i, at hvis konvergensbestræbelserne inden for Fællesskaberne lykkes så godt, som vi alle har brug for og ønsker, så vil der være sundhed ved en sådan udvikling, og så vil det under disse omstændigheder være attraktivt for alle landene inklusive Danmark at tilslutte sig også ØMU'ens tredje fase.

Så har jeg en kort bemærkning, som jeg ikke kunne nå i formiddags, til hr. Fogh Rasmussen i det, som økonomiministeren kaldte den tal-mæssige underholdning. Jeg skal bare som tilføjelse til den lille debat, vi havde i formiddags, nævne, at efter at KV-regeringen havde realiseret et statsunderskud på 36 mia. kr. i 1992, lavede man en finanslov, der havde en stigning i underskuddet på 8 mia. kr., nemlig op til 44 mia. kr. Nøjagtig 43,9 mia. kr. regnede man så med i 1993. Men da den nye regering havde taget over, blev dette underskud efter kasseeftersynet opgraderet til 55 mia. kr., fordi ledigheden jo blev 40.000 større, end KV-regeringen havde forudset. Og det kan vel ikke være den i 1993 tiltrådte regerings skyld, at det gik sådan. De flere ledighedspenge, de færre forbrugsafgifter og skatter, der derved kom ind, gav altså dette meget større underskud, end hr. Fogh Rasmussens regering havde forudset.

Så endte det alligevel – heldigvis, fordi regeringen ikke lod pengene fosse, men administrerede målbevidst og ansvarsbevidst – med et underskud ikke på 55, men kun 50 mia. kr. Dette bekræfter mit ordførerindlægs redegørelse for, hvor svært indtil umuligt det er med disse prognoser, der går ud over 6 måneder.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Økonomiministerens bemærkning om den måde, man regner disse magiske procentsatser ud på, er selvfølgelig oplysende, men vi deler ikke regeringens opfattelse af, hvordan man tæller tingene sammen. Uanset hvor meget man har fået tingene forhandlet og aftalt osv., så er vi simpelt hen uenige. Vi mener ikke, det er en ærlig måde at gøre det op på og slet ikke det seneste eksempel, nemlig hvor man indregner forventede skatter af kommende pensioner osv. Det mener vi ikke er en ærlig måde at gøre tingene op på, og det bærer præg af, at man

[Kim Bøhnke]

panisk søger at få nedbragt det procentuelle underskud i stedet for at nedbringe det, der virkelig er afgørende, nemlig underskuddet og gælden. For gælden stiger jo, og den eneste grund til, at man kan fremvise en lavere procentsats, er, at man indregner nogle ting. Det er jo ikke, fordi gælden er faldende.

I den forbindelse synes jeg egentlig også, at økonomiministeren har et for lavt ambitionsniveau. Det nævnes gang på gang, at man fra regeringens side ønsker at komme ned på eller komme i nærheden af disse konvergensgrænser. Hvorfor ikke komme længere? Det er da et alt, alt for lavt ambitionsniveau lige akkurat at matche de 60 pct. og lige akkurat at matche de 3 pct. Det var dog bedre at få lagt afstand til disse procentsatser, vel at mærke ved at gælden bliver nedbragt, og ikke ved at man går ud og siger, at i 1995 forventer man, at A.P. Møller giver 1½ mia. kr. i overskud, og skatten er dem kan vi lige så godt indregne nu, for det er jo en stabil virksomhed, der nok skal give overskud, og sådan noget.

Det er ikke en fair måde at gøre det på. Den rigtige måde er at få gjort noget ved at få den offentlige gæld nedbragt. Det ville være en ægte måde at komme under de 60 pct. på.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg har en enkelt lille ting, jeg vil tage under den korte bemærkning. Resten vil jeg så følge op på i anden runde.

Jeg undrede mig over, at økonomiministeren sagde, at på grund af den ekstraordinære situation med en større ledighed greb man til at lette betingelserne for orlovsordningen. Det hænger ikke sammen med, at alle tal og erfaringer og forudsigelser siger, at ved den ændring af orlovsordningen trækker man folk ud af job i stedet for at sætte folk ind i job. Der bliver færre i beskæftigelse med den ordning.

Målene er vi jo enige om. Vi kan bare ikke forstå, hvorfor vi skal have færre mennesker i beskæftigelse i dette land, fordi der er en ekstraordinær høj ledighed. Det hænger ikke sammen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg er glad for ministerens understregning af, at kriterierne ikke skal tages så alvorligt

endda, i hvert fald ikke sådan, at det er noget, man skal opfylde på kort tid; der er snarere tale om mellemlang eller lang sigt. Der er tale om nogle idealmål, som man har opstillet. Til de idealmål bør vel så føjes bekæmpelse af arbejdsløsheden, som jo mangler i Maastricht-Traktatens kriterier. Men tager vi dem med i summen af kriterier, er det da nogle udmærkede meget langsigtede mål at have for sig, bare de ikke bliver brugt i de nærmeste år til at føre en arbejdsløshedsskabende politik. Det er risikoen ved de kriterier, der er opstillet, og det skal man holde sig fra.

Så tror jeg i øvrigt, at jeg må skuffe hr. Arne Melchior. Uanset hvad der sker med konvergensprogrammerne i de forskellige lande, uanset om økonomierne bliver tilnærmet hinanden i Europa, så er det ikke meningen, at Danmark skal med i den tredje fase af Den Monetære Union. Det fremgår jo af, at et flertal her i Folketinget har udformet det, der hedder en langsigtet ny dansk Europapolitik, og i den fastslås det helt klart, at vi ikke vil med på det projekt. Det skyldes, at vi ønsker at bevare en økonomisk handlefrihed i Danmark, og derfor går jeg ud fra, at økonomiministeren på regeringens vegne bekræfter, at regeringen vedstår denne langsigtede danske Europapolitik, som indebærer, at vi ikke skal med i tredje fase af Den Monetære Union.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Vi er i 2. runde af debatten.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg har foretrukket at prøve at sammenfatte det i en 2. runde frem for at rende på talerstolen med adskillige korte bemærkninger. Så det skal være en samling af kommentarer.

Jeg var meget tilfreds med økonomiministerens indledning af besvarelsen, for det er jo fuldstændig korrekt, at vi er ganske enige om målene, og vi er ganske enige om, hvad der skal til, for at vi kan nå målene med hensyn til nedbringelse af ledigheden, lav inflation, valutapolitik, lav rente, betalingsbalanceoverskud, nedbringelse af gæld og orden i de offentlige finanser. Det vil vi meget, meget gerne hjælpe regeringen med at opfylde. Problemet kommer jo blot, når vi kigger lidt nærmere ind i, hvorledes regeringen så ønsker at opfylde disse mål, og her skal jeg drage et par ekstra ting frem, som jeg ikke nåede i første runde.

[Anne Birgitte Lundholt]

Først og fremmest forudsætter regeringen, at der i årene efter 1994 skal føres en stram udgiftspolitik. Og ganske rigtigt, som citeret: »De styrbare offentlige udgifter skal vokse væsentligt mindre end væksten i økonomien.« Men vi vil i Det Konservative Folkeparti sætte et spørgsmålstejn ved, om man vil være i stand til at leve op til den forudsætning.

Dels indebærer det en afvikling af de dyre orlovsordninger. Dels har regeringen som forudsætning bundet sig til, at man af fordelingsmæssige årsager ikke vil tilvejebringe fleksibilitet på arbejdsmarkedet gennem diskussion af bl.a. overførselsindkomststrukturen, længden af perioder, osv. Regeringen satses ensidigt på at forbedre konjunktoren ved hjælp af at reducere de konjunkturfølsomme udgifter, men intet tyder på, at det bliver tilfældet. Samtidig nævner man et behov for forbedring af virksomhedernes konkurrenceevne, men redegør overhovedet ikke for, at det er en kendsgerning, at man i forbindelse med skattereformen, som i øvrigt gælder for hele fremskrivningsperioden, pålægger erhvervslivet væsentlige byrder, og samtidig hører vi en statsminister udtale, at de dyre orlovsordninger i øvrigt også burde gå over på arbejdsmarkedets parter. Så det hænger ikke sammen.

Men det vigtigste synes jeg dog er det punkt, som vi har diskuteret meget i dag, nemlig spørgsmålet om ærlige beskæftigelsestal. Der er jo forskel på, om man i en beskæftigelsesstatistik har beskæftigelsesprojekter eller ikke har beskæftigelsesprojekter – så kan man opgøre det, som også økonomiministeren gjorde det – eller om man, som jeg før havde en kort bemærkning om, men ikke fik svar på, laver en ordning, hvor man trækker folk ud af eksisterende faste, gode, sikre job i det private erhvervsliv, som ikke bliver besat igen. Vi har et problem her. Vi reducerer beskæftigelsen, og jeg har ikke hørt økonomiministeren afkræfte mit regnestykke, nemlig at med de nuværende procenter medfører 200 på orlov 50 færre i arbejde, men 150 færre i statistikken over ledige. 50 færre til at producere, hver gang 200 går på orlov, hvoraf 100 kommer fra overførselsindkomst! Det pynter på statistikken, men jeg ser store problemer.

Det andet problem bliver jo så, om man bliver i stand til at fastholde målene, om man bliver i stand til at gribe ind, når det er nødven-

digt. Der kan jeg godt have mine tvivl. Ikke med hensyn til økonomiministerens gode hensigter, for dem kender vi i forbindelse med den økonomiske politik, som ministeren plejer at stå for, men problemet er jo, at vi står over for en regering, hvor hver enkelt minister ser det som et succeskriterium, hvor mange procent mere i offentlige bevillinger man har fået bevilget til sit ministerium. Vi ser det specielt på en vis del af regeringen rent partimæssigt, men det er desværre en generel bacille, der breder sig over det hele.

Så kan jeg samtidig stille mig selv det spørgsmål, om der også er mulighed for at opfylde forudsætningen om en sund udvikling i den offentlige økonomi.

Jeg vil meget gerne have for det første økonomiministerens svar på min beregning af, at orlov skaber mindre beskæftigelse i regeringens udgave og en pyntning af statistikken, og for det andet, at man fra økonomiministerens og regeringens side er villige til at sætte en bremse ind i kraft af, at man også reducerer de offentlige budgetter, såfremt forudsætningerne ikke holder. Det er det, vi er i tvivl om. Men da vi er enige om målene, sætter jeg da min lid til, at vi også kan enes om at nå frem til nogle midler, hvormed vi kan nå dem.

Fogh Rasmussen (V):

Den afgørende forskel mellem regeringens økonomiske politik og så vores økonomiske politik er, at regeringen tror, at den kan skabe ægte fremgang i beskæftigelsen ved at øge de offentlige udgifter med tilskudsordninger og alt muligt andet. Det er en teori, og den holder overhovedet ikke i praksis.

Hvad er det nemlig, der sker? Situationen er jo den, at statskassen ikke selv har penge. Hvis staten derfor skal give flere penge ud, skal staten også tage flere penge ind. Det kan godt være, at der kan oprettes nogle kunstige tilskudsjob ved at øge de offentlige udgifter, eller at der kan blive ansat flere i den offentlige sektor ved at øge de offentlige udgifter, men det skal alt sammen betales. Og hver eneste gang, der skal trækkes penge ind til staten for at finansiere tilskud og alt muligt andet, kvæles der ægte private arbejdspladser.

Med den ene hånd opretter regeringen således offentlige arbejdspladser og tilskudsjob, og med den anden hånd bliver ægte arbejds-

[Fogh Rasmussen]

pladser i den private sektor kvant. Der kommer ikke mere beskæftigelse ud af den politik. Det eneste, der sker, er, at den offentlige sektor bliver større, og den private sektor bliver mindre. Det viser økonomiministerens egne tal jo også. Ifølge økonomiministerens oversigt sker der i løbet af de to år, som regeringen forventer at sidde, det, at den offentlige beskæftigelse stiger med 29.000, og den private beskæftigelse falder med 28.000. Så det eneste, der sker ved den tilskudspolitik, er: større offentlig sektor, mindre privat sektor. Der oprettes kunstige tilskudsjob, og der kvæles ægte, sunde arbejdspladser i den private sektor. Og det er jo farligt at bygge et samfund op på disse tilskudsordninger.

Jeg var tidligere inde på, at tilskud avler tilskud, og det tror jeg at vi vil komme til at se praktiske eksempler på i den kommende tid. Det er nu oplagt for enhver, at den stærkt opreklamerede tilskudsordning til hjemmeservice, som der er afsat 1 mia. kr. på finansloven til, er en stor fiasko. Samtidig kan vi se, at tilskuddene til reparation og vedligeholdelse er opbrugt, og jeg vil sætte en hel del på, at der ikke går ret lang tid, før navnlig den socialdemokratiske del af regeringen siger: »Haps, der er 1 mia. ubrugte tilskudskroner på hjemmeserviceordningen. Kunne vi ikke kanalisere de tilskud over til reparation og vedligeholdelse af boliger?«. Det er sådan, at når først man har smidt en luns ind til dem, bliver den også ædt. De penge er uigenkaldeligt givet ud til tilskud, og derfor modbeviser det fru Lone Dybkjærs påstand om, at det er nemt at komme af med tilskud. Overhovedet ikke! Når man har socialdemokratisk ledede regeringer, vil tilskud kun vokse én vej, nemlig opad.

Jeg er meget glad for, at økonomiministeren erkendte, at mit regnestykke var korrekt. Knækket i ledighedskurven er kunstigt. Det, der sker, er, at 34.000 mennesker flyttes væk fra arbejdsløshedsstatistikken og puttes over i en anden kasse. Regeringen siger, at arbejdsløsheden falder med 20.000, men da der altså flyttes 34.000 over i en anden kasse, betyder det, at ledigheden reelt stiger med 14.000. Det er vigtigt at trække frem, for regeringen bryster sig af, at den kan og vil knække ledighedskurven. Det bør stå klart for alle, at det ikke er et reelt knæk, men et kunstigt knæk, der tjener det ene formål at forsøge at stille regeringen i

et godt lys forud for det kommende folketingsvalg.

Lad mig slutte af med at sige, at jeg egentlig er lidt overrasket over, at min bemærkning om, hvorvidt vi er forpligtet til at fremlægge det såkaldte konvergensprogram, lagde op til en diskussion; det var i og for sig ikke min tanke, for jeg synes ikke, at det er så væsentligt. Det var mest en konstatering af, at da vi i sin tid i 1990 sagde ja til det, der hedder første fase af Den Økonomiske og Monetære Union, lå der også i det en forpligtelse til sammen med de andre lande at sikre en bedre samordning af den økonomiske politik. Det har Rådet af økonomi- og finansministre fulgt op i 1991, og medlemsstaterne er derfor, hvor det har været nødvendigt, blevet anmodet om at opstille mellemfristede tilpasningsprogrammer og fremsende dem til Fællesskabet.

Det er netop blevet nødvendigt for Danmark, fordi vi, i og med at underskuddet på de offentlige finanser nu er blevet for stort, ikke opfylder et væsentligt kriterium, nemlig at have sunde offentlige finanser.

Derfor har vi efter min opfattelse en klar forpligtelse til at lægge programmet frem, men det er ikke det afgørende, for vi er alle sammen enige om, at helt uanset om vi var forpligtet til det eller ej, er det godt, at der er lavet sådan et program. Det skal ministeren absolut have tak for, men konklusionen for os er, at programmet, som det ser ud nu, vist mest er egnet til at imponere de andre lande. Den politik, regeringen har lagt op til, kan ikke leve op til programmet. Det, der er behov for, er en ny regering og en ny politik.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Til hr. Fogh Rasmussen vil jeg bare sige, at hr. Fogh Rasmussen åbenbart taler af egen eller i hvert fald af partiets erfaring. Den sidste socialdemokratiske ledede regering med andre partier, vi havde, var SV-regeringen, men at Venstre dér havde et problem, er jo ikke ensbetydende med, at det samme gør sig gældende, når Det Radikale Venstre deltager.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Fru Lone Dybkjær har fuldstændig ret. Der

[Fogh Rasmussen]

er et gammelt ord, der siger, at erfaren mand er god at gæste, og vi har erfaring for, hvad det vil sige at være i regeringsfællesskab med Socialdemokratiet. Derfor burde fru Lone Dybkjær lytte til den erfaring, som vi hermed videregiver.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det har vi naturligvis også gjort og draget vores konklusion af det, og derfor bliver det ikke som dengang, Venstre deltog i regeringen.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Til fru Anne Birgitte Lundholts spørgsmål om orlov og til det regnestykke, Det Konservative Folkepartis ordfører lagde frem heroppe, vil jeg sige, at vi har haft orlovsordningerne i den liberale form i fem uger. Der har været en pukkel i ansøgningerne, men der er ikke noget grundlag for i dag at konstatere, hvilket årsniveau vi kommer til at ligge på. Regeringen har skønnet, at det bliver 20.000 helårspersoner, men vi følger det selvfølgelig. Hvis fru Anne Birgitte Lundholt ønsker nogle regnestykker verificeret, er det jo muligt at stille skriftlige spørgsmål til regeringens ministre eller på anden måde at søge oplysninger.

Jeg beklager, at fru Anne Birgitte Lundholt ikke tror, at regeringen er i stand til at holde den finanspolitik, som den har vedtaget. Det skal komme an på en prøve, men jeg skal sige, at det ikke gør det helt store indtryk på mig, at fru Anne Birgitte Lundholt eller Det Konservative Folkeparti ikke tror på det, for det er nu engang oppositionens rolle at sætte spørgsmålstegn ved den slags ting. Jeg tror på det!

Til hr. Fogh Rasmussen vil jeg gerne gøre nogle flere bemærkninger; jeg nåede ikke helt det, jeg ville i det første indlæg.

Jeg ved ikke, om regeringen er så uenig med hr. Fogh Rasmussen, som hr. Fogh Rasmussen ønsker at den skal være. Det er jeg egentlig ikke helt sikker på, for det, hr. Fogh Rasmussen siger, er, hvis jeg skal gøre det meget kort, at øgede offentlige udgifter ikke i sig selv skaber reel merbeskæftigelse – i hvert fald ikke i den private sektor. Hvordan kan vi være uenige om den slags ting? Det kommer jo helt an på, hvad det er for nogle offentlige udgifter. Hvis regeringen køber – det gør den ikke, men jeg siger det for at gøre det enkelt – 1.000 km motorvej

ned igennem Jylland, er der altså nogle private entreprenører (*Munterhed*) – jamen det er, for at Venstre kan forstå det (*Munterhed*) – som tager fat på det arbejde. Det er hverken regeringen eller nogle kommuner, der ansætter nogle folk til at gøre det.

Den økonomiske politik er jo lagt til rette på den måde, at der er de finanspolitiske lempelser og en fremrykning af investeringer i samme størrelsesorden, som KV-regeringen gennemførte, nemlig ca. 6 mia. kr. Så er der nogle flere lempelser, nemlig i forbindelse med skattereformen, som går ud på at give befolkningen – skatteborgerne – et større råderum, fordi vi har valgt – og det er det, hr. Jes Lunde kritiserer regeringen for – at vi vil have de strukturforbedringer, der er i skattereformen, og som vi finder er nødvendige for på mellemlang sigt at skabe bedre mulighed for varig beskæftigelse i den private sektor. Det koster altså noget at få det til at hænge sammen med denne lempelse – ufinansierede skattelettelser, som nogle kalder det – og det er rigtigt, at det ikke hænger sammen i starten, men vi tror, at når renten er faldet, hvilket i øvrigt forbedrer erhvervslivets konkurrenceevne temmelig væsentligt, vil det sammen med konverteringerne af boliglån og øget råderum med reelle realøkonomiske fremskridt for almindelige mennesker give en indkomstfremgang i den private sektor, som vil give mere beskæftigelse i denne sektor.

Det er hele strategien, og jeg er næsten sikker på, at mange Venstrefolk inderst inde godt forstår det, men at hr. Fogh Rasmussen har valgt ikke at forstå det.

Den nedgang, der er sket i beskæftigelsen i den private sektor, og som hr. Fogh Rasmussen kom med tal på heroppefra, er jo sket år efter år i den tid igennem 1980'erne, hvor Venstre har siddet i regering. Den er ikke sket fra det ene år til det andet – det kan man tage de økonomiske oversigter år for år og se – så lad være med at pådutte regeringen, at den har foranlediget det.

Med hensyn til tilskud skal jeg sige, at jeg kan høre, hr. Fogh Rasmussen har læst aviser i dag, for der står, at Håndværksrådet – en formentlig god borgerlig organisation – foreslår, at regeringen tager nogle midler fra hjemmeservicen og putter over i tilskud til vedligeholdelse af boliger. Man behøver altså ikke at være socialdemokrat for at spørge efter de penge,

[Økonomiministeren]

men det har regeringen overhovedet ikke taget stilling til. Hjemmeserviceordningen har kørt i fem uger, og det er utroligt, at tidligere ministre ikke ved, at man ikke kan indkøre en ny ordning på den tid. Selvfølgelig skal hjemmeservicen have en chance, og det er i øvrigt det eneste nye tilskudssystem, der er kommet, efter at denne regering tiltrådte; alle de andre har vi arvet fra den foregående regering.

Så vil jeg gerne sige, at regeringen er indstillet på fuldstændig åbent og bevidst at bruge afgifter og tilskud som adfærdsmæssige instrumenter nøjagtig som tidligere regeringer, hvis økonomiske politik Det Radikale Venstre, hvis jeg nu skal nævne det, støttede eller endda deltog i. F.eks. indførte vi i forbindelse med kartoffelkuren et tilskud til boligopsparing og uddannelsesopsparing. Det blev kaldt præmiering, men det var et tilskud; det har denne regering fjernet, og det er et godt eksempel på, at Socialdemokratiet også kan fjerne tilskud, når det viser sig, at adfærden er ændret, så der ikke er behov for dem. Men hvem vil genindføre det tilskud? Det vil Venstre og De Konservative. Det fremgår i hvert fald af det papir, som hr. Fogh Rasmussen holdt tale efter for Venstres kredsformænd.

Det eneste nye tilskud er altså hjemmeserviceordningen, og det er et klart forsøg på at vende en forbrugsudvikling – det er så et svar til hr. Jes Lunde, som jeg heller ikke nåede helt i mit første indlæg. Hr. Jes Lunde kritiserede, at regeringen satser så meget på det private forbrug, og hr. Jes Lunde sagde, at dermed levede konvergensprogrammet ikke op til målet om en bæredygtig udvikling, selv om det blev anerkendt, at der er miljøafsnit i det, som viser, at regeringen faktisk også har taget nogle skridt i retning af at skabe en mere bæredygtig udvikling, nemlig i forbindelse med miljøafgifterne i skattereformen.

Jeg vil godt sige til hr. Jes Lunde, at regeringen er parat til at bruge afgifter og tilskud, men ikke parat til at øge det samlede afgifts- og skattetryk. Der skal være balance i disse ting, og derfor må man sænke afgifterne andre steder.

Vækst er jo mange forskellige ting, og det er regeringens vurdering, at vi ikke kan løse de afgørende problemer med beskæftigelsen, medmindre vi får vækst; men der skal mere til.

Velfærdskommissionen er nedsat. Regeringen arbejder selvfølgelig videre med, hvilke ændringer vi i øvrigt kan foretage i samfundet gennem 1990'erne for at nå vores mål, som jo er en fremskrivning med de 7 pct. frem til år 2000, i de sidste år af 1990'erne, for det er klart, at regeringens ambitionsniveau er højere end de 7 pct., men det er ikke noget, man gør fra det ene år til det andet, bliver jeg nødt til at understrege.

Vi tror også, at danskernes valg af forbrug ændrer sig, og det er derfor, vi er parat til at give et tilskud til hjemmeservice, hvis man ønsker fra forbrugernes side at bruge midlerne på en måde, som ikke er miljøbelastende, men som kræver nogle hænder, der gør noget hjemme hos én, så den, der betaler for det, får mere fritid og dermed måske en bedre kvalitet i sin hverdag. Det er tankegangen og et eksempel på, at forbrug er meget andet end lige netop forurening og ressourceforbrug.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg kan godt forstå, at det er svært for økonomiministeren at få over sin mund, at det, man gjorde, fordi ledigheden steg mere, end man havde regnet med, skaber mindre beskæftigelse. Det er svært at sige, men jeg behøver sådan set ikke at stille et skriftligt spørgsmål for at få bekræftet regnestykket. Jeg vil sige, at selv hr. Frank Jensen forstod regnestykket, og jeg er sikker på, at de mennesker, der nu ser, at jobbene ikke genbesættes, men at der sker en nedgang i beskæftigelsen, også godt kan følge det.

Økonomiministeren sagde så, at investeringerne også bliver foretaget, så der skabes privat investering. Jeg kan tilsige økonomiministeren al mulig støtte til at flytte dem fra disse tåbeligheder, som ødelægger beskæftigelsen, og over til investeringer, som specielt i private firmaer øger beskæftigelsen, og jeg er sikker på, at økonomiministeren kan finde masser af støtte hos både Venstre og De Konservative, hvis økonomiministeren tør gå forrest og sige, at nu gælder det infrastrukturinvesteringer i stedet for investering i maskering af ledighedstal, således at man bluffer vælgerbefolkningen i valgåret.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Økonomiministeren hævdede, at de fleste tilskudsordninger er arvet fra den tidligere regering.

Det er nu ikke rigtigt, men det er rigtigt, at der også af den tidligere blev indført nogle tilskudsordninger, ikke fordi det var vores ønske, men fordi det var nødvendigt som led i forlig med bl.a. Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet. Vi siger stadig væk, at vi hellere vil have fradrag end tilskud dér, hvor det føles rimeligt, at det offentlige stimulerer en aktivitet.

Jeg er ikke sikker på, at økonomiministeren helt forstår mit ræsonnement om offentlig og privat beskæftigelse. Økonomiministeren siger: Jamen hvis man sørger for en ekstra arbejdsplads hos en privat entreprenør, er det så ikke privat beskæftigelse? Selvfølgelig er det det hos den pågældende entreprenør, men så går der bare en arbejdsplads ned et andet sted.

Hvis det altså koster i gennemsnit 1 mio. kr. at oprette en arbejdsplads og staten så giver 1 mio. kr. ud for at få oprettet denne arbejdsplads, skal økonomiministeren og finansministeren jo ud og finde den million kroner. Det kan man så enten gøre her og nu ved at udskrive 1 mio. kr. i skat, og så nedlægger man en anden arbejdsplads til 1 mio. kr., eller man kan prøve at udskyde regningen ved at stifte noget mere gæld, men så ved vi jo alle, at skatteregningen kommer på et senere tidspunkt, og derfor kvæler man også en privat arbejdsplads på den måde.

Så hvordan man end vender og drejer det, kan økonomiministeren måske nok med den ene hånd oprette arbejdspladser ved at give flere statspenge ud til tilskud og lignende, men med den anden hånd kvæler økonomiministeren mindst lige så mange arbejdspladser i den private sektor. Helt tydeligt ser man det jo for en række af tilskudsordningerne, hvor man giver tilskud til én virksomhed, og det betyder så bare, at man udkonkurrerer en anden virksomhed. Det giver da ikke mere beskæftigelse. Det giver bare en masse forvridninger i vores samfund, og det er derfor, vi tager afstand fra dette tilskudssamfund.

Jeg skal sluttelig sige, at det jo ikke er korrekt, når økonomiministeren siger, at faldet i antallet af private arbejdspladser er en fortsættelse af linjen fra 1980'erne. Fra 1982 til 1987

blev der skabt 200.000 ekstra arbejdspladser i den private sektor. Halvdelen gik så ganske vist tabt igen efter strammningen i 1987, men i 1992 var der stadig væk 100.000 flere private arbejdspladser, end der var 10 år tidligere.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Fogh Rasmussen er cand.oecon., men har åbenbart glemt en del af pensummet. Det er standardviden for økonomer, at hvis man giver nogle penge ud, hvad enten det er til den private sektor eller til den offentlige, så er der nogle videregående effekter af det. Man kalder det multiplikatoreffekter.

I et finansministerium regner man selvfølgelig på, hvor meget en milliard kroner givet ud i privatforbrug medfører af beskæftigelse, og hvor meget en milliard givet ud i øget offentligt forbrug indebærer for beskæftigelsen. Der er ingen tvivl: Der er langt større beskæftigelses-effekt i de offentlige udgifter. Det er jo også logisk nok, for bruger man nogle flere penge på privatforbrug, sådan som regeringen gør via skattereformen, kommer der ikke så meget beskæftigelse ud af det, fordi en stor del af den private forbrugsstigning medfører import udefra, som bare skader vores betalingsbalance. Bruger man derimod pengene målrettet fra det offentliges side på at investere i flere uddannelsespladser, på miljøinvesteringer osv. osv., så har man en større beskæftigelses-effekt. Så jeg synes, at hr. Fogh Rasmussen skulle repetere den del af pensummet på cand.oecon.-studiet.

Jeg vil til sidst bede økonomiministeren om at svare på det spørgsmål, som hr. Arne Melchior rejste, og som jeg havde en replik til. Jeg vil bede ministeren bekræfte, at det er regeringens politik, at Danmark ikke skal med i tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union, heller ikke selv om konvergensprogrammerne betyder, at økonomierne bliver mere samordnede, men at det simpelt hen er den langsigtede danske Europapolitik, at Danmark ikke skal ind i den konstruktion.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Hr. Jes Lundes forelæsning om nationaløkonomi er noget teoretisk snak. Det er en gam-

[Fogh Rasmussen]

mel socialistisk teori, der blev undervist i for år tilbage. Teorien er for længst død i udlandet. Jeg ved godt, den stadig væk overlever i nogle enkelte elfenbenstårne og niches her i landet, men omverdenen har for længst erkendt, at der ingen positiv beskæftigelsesvirkning er i at øge de offentlige udgifter, for den krone, man giver ekstra ud det ene sted, skal tages ind det andet sted. Derfor sker der alene det, at den offentlige sektor bliver større, og den private sektor bliver mindre. Og det er jo også det, hr. Jes Lunde ønsker, og det er derfor, hr. Jes Lunde ønsker at holde liv i denne forældede teori.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg er glad for, at hr. Fogh Rasmussen bekræftede, at det var en del af hans økonomipensum på cand.oecon.-uddannelsen. Jeg kan forstå, at hr. Fogh Rasmussen nu mener, at alle de økonomer, som har udtænkt den slags tanker lige fra Keynes og fremefter, er socialister. Det ved jeg ikke hvad Keynes måtte mene om, men i hvert fald står det tilbage, at vores målsætninger ikke er specielt at reducere den private sektor. Vores målsætning er heller ikke specielt at øge den offentlige sektor.

Vores målsætning er såmænd bare at få løst nogle problemer, at få uddannet noget mere kvalificeret arbejdskraft i Danmark, at få afskaffet ventelister på sygehusene, at få løst miljøproblemer osv. Så er vi fordomsfrie over for, hvilken sektor der gør det. Det skal bare gøres billigst muligt og med størst mulig effekt på miljøet og arbejdsløsheden. Der står vi så heldigvis friere i vores valg af værktøj, end Venstre gør, som er fastfrosset i nogle ideologiske forestillinger, hvor alt er skidt, hvis det foregår i den offentlige sektor. Det synes jeg er synd for Venstre, men det er deres problem.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg skal undskylde over for hr. Arne Melchior, at jeg ikke fik svaret på spørgsmålet om konvergenskriterierne. Såfremt de opfyldes, og hvis man dermed kan etablere den tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union, er det så ikke en fordel for alle, spørger hr. Arne Melchior, at gå ind i den.

Til det må jeg sige: Ud fra nogle teoretiske betragtninger – ja. Men ud fra en politisk betragtning er det altså et andet spørgsmål. Poli-

tik er ikke altid at følge det, der er rigtigt teoretisk, apropos den tidligere diskussion fra talerstolen her.

Over for fru Anne Birgitte Lundholt vil jeg understrege, at jeg synes, det er en utrolig værdiladet og i virkeligheden ikke seriøs måde at diskutere på at slynge i hovedet på én, at regeringen bluffer vælgerbefolkningen. Regeringen bluffer ikke vælgerbefolkningen. Regeringen lægger sin politik frem, og der er ikke nogen – heller ikke fru Anne Birgitte Lundholt – der er i stand til med seriøsitet i stemmen at sige, at det ikke er rigtigt, at ledighedens stigning er stoppet. Er det ikke rigtigt, at det af nationalregnskabstallene, som vi fik forleden dag, for tredje kvartal fremgår, at der er en stigning i beskæftigelsen på 3.000 i den private sektor fra andet kvartal til tredje kvartal?

Der er sket et skift. Regeringen har efter jaet den 18. maj ønsket at fremlægge en samlet økonomisk politik, der kunne sparke den økonomiske aktivitet i gang, fjerne nogle barrierer, som på mellemlang sigt ville forbedre strukturerne både i økonomien og på arbejdsmarkedet, og vi har ingen som helst grund til at skjule effekten af den.

Jeg vil ikke misbruges af hr. Fogh Rasmussen, der siger, at jeg endelig bekræfter de tal, hr. Fogh Rasmussen lagde frem. Jeg har sagt, at jeg går ind for den måde at stille tallene op på. Men det, der mangler i den måde at stille det op på, er jo, at havde den nye regering ikke gjort noget, så havde vi været oppe imod en arbejdsløshed, der ville stige nøjagtig, som den har gjort igennem de sidste par år under den tidligere regering, med 20.000 om året. Vi ville nå op på noget, der hed 370.000 arbejdsløse. Det kommer vi ikke. Vi kommer ned.

Når hr. Fogh Rasmussen gentagne gange siger, hvad Venstres mål er, og hvad Venstre ikke har kunnet komme igennem med, bl.a. fordi man ikke havde rent flertal, er det i andre sammenhænge Venstres og hr. Fogh Rasmussens store fornøjelse at hævde, at når renten er faldet, og når tingene i øvrigt arter sig så udmærket, som de gør, er det på trods af regeringens økonomiske politik. Så er det 10 års borgerlige regeringer, der har sørget for, at forudsætningerne for rentefaldet er til stede.

Jeg vil gøre opmærksom på, at hverken De Konservative eller Venstre klarede sig alene igennem 1980'erne fra 1982 og til nu. De sad

[Økonomiministeren]

på regeringsmagten, fordi tre andre partier, som nu sammen med Socialdemokratiet er i en ny regering, støttede og deltog i og lagde ryg til og var med i den økonomiske politik. Så de resultater, der er opnået igennem 1980'erne, er ikke resultater, som det er forbeholdt KV-partierne at bryste sig af. Dem har vi været flere om.

Jeg vil godt – trods alt – lidt polemisk sige, at når KV-partiernes ordførere mistænkeliggør de fire regeringspartiers fælles målsætning, hvorfor går KV så ud fra, at de tre af regeringspartierne, som man kender så udmærket fra ti års samarbejde, og som åbenbart har kunnet styre så meget, at KV ikke har kunnet nå deres ideelle mål, nu overhovedet ikke kan stå for noget som helst, fordi vi sidder i regering med Socialdemokratiet?

Det er myter og fordomme, og jeg vil understrege, at de fire partier, der nu sidder i regering, har et glimrende samarbejde og er fuldkommen enige i de målsætninger, der dels står i konvergensprogrammet og dels i den politik, der er lagt frem, og at vi nok skal vide at leve op til dem i fællesskab.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg bliver nødt til at give et gensvar på det her. Jeg vil meget gerne medgive – og det mener jeg også jeg sagde i min anden runde – at tre af de nuværende regeringspartier har et medansvar for, at vi har fået et godt økonomisk udgangspunkt. Det vil jeg gerne kvittere for.

Derfor har de tre partier også i positiv retning et meget stort medansvar for, at vi på trods af det, der er sket det sidste år, måske ser en stigning i beskæftigelsen i den private sektor. Det vil jeg gerne kvittere for, og det synes jeg var et flot resultat, vi nåede i fællesskab.

Det, der bekymrer mig, er, at man ikke var ærlig i sine oplysninger over for vælgerbefolkningen, når man med den begrundelse, at ledigheden løb løbsk sidste år, laver en orlovsordning, som betyder, at beskæftigelsen falder.

Derfor vil jeg opfordre økonomiministeren til – når man opgør disse tal – også at meddele, hvad det har kostet af beskæftigelse at gennemføre disse ordninger specielt for den private sektor. Det har ikke noget med beskæftigelsespolitik at gøre, men er måske snarere – som

hr. Frank Jensen indledte med at sige – et spørgsmål om livskvalitet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 187:

Forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om udgifterne i strafferetsplejen. (Hæleri med hensyn til indsmugling af særlig grov karakter og afsoningsomkostninger m.v.).

Af justitsministeren (Erling Olsen).
(Fremsat 27/1 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Else Marie Mortensen (S):

Dette lovforslag omfatter dels et forslag om ændring af straffeloven, dels et forslag til ændring af lov om udgifter i strafferetsplejen.

Med hensyn til straffeloven er der dels tale om en tilretning, og dels foreslås en tilføjelse til hæleribestemmelsen, der medfører, at lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og dens henvisning til straffelovens definition af kriminalitet fremover også vil være omfattet, og også vil omfatte udbyttet fra en overtrædelse af straffelovens bestemmelse om indsmugling af særlig grov karakter. Det vurderes, at dette hæleriansvar kun vil kunne gøres gældende i ganske enkelte tilfælde, men vi følger justitsministeren, der har ønsket Folketingets stillingtagen til sagen, ikke mindst på grund af det tilsagn, som er givet Erhvervsudvalget, og som er udtrykt i Erhvervsudvalgets betænkning fra den 29. april 1993.

Overvejelsen om at foretage en tilsvarende ændring med hensyn til at lade udbyttet af skattesvig af særlig grov karakter være omfattet af hæleriparagraffen resulterede i, at justitsministeren ikke har villet stille denne type ændringsforslag. Vi tilslutter os konklusionen, hvis præmisser fremgår af lovforslagets bemærkninger.

Den anden del af lovforslaget går ud på at afskaffe strafafsoneres forpligtelse til at betale de udgifter, der påløber for underhold, forplej-